Τό σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ Α.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ «ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1951

ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 32 (8)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι .... Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται .... » 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . » 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται » 10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Τὰ δεσμὰ τῆς φιλίας

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΚΑΙ ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ

Ὁ Γερο-Πλούταρχος, καταλυπημένος ἀπὸ τὶς διχόνοιες, τὶς ζηλοτυπίες, καὶ τὸ φθόνο, ποὺ δυστυχῶς χώριζαν τοὺς περισσότερους πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ἄνδρες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, δίκαια ἐπαινεῖ καὶ θαυμάζει μὲ χαρά, τὴν εὐγενικὴ φιλία, ποὺ ἕνωνε τὸν Πελοπίδα καὶ τὸν Ἐπαμεινώνδα σὲ ὅλο τους τὸ βίο.

Ὁ Πελοπίδας καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀκολούθησαν ἀπὸ πολὺ νέοι τὴν ἀρετή, καὶ ἐμπνευσμένοι ἀπὸ ἀληθινὴ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα τους, πολεμοῦσαν γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς πόλης τους χωρὶς νὰ γνοιάζωνται γιὰ τὸ ἀτομικό τους συμφέρον. Ἔτσι μπόρεσαν νὰ ζήσουν πάντα μαζὶ φίλοι εἰλικρινεῖς καὶ ἀχώριστοι. Κατάφεραν δὲ νὰ δοῦνε τὴν πατρίδα τους ἐλεύθερη κι' εὐτυχισμένη καὶ πρώτη ἀνάμεσα στὶς Ἑλληνικὲς Πολιτεῖες.

Διηγοῦνται πὼς κάποτε ὁ Πελοπίδας, δέχτηκε στὴ μάχη ἐφτὰ τραύματα κι' ἔπεσε πληγωμένος. Ὁ Ἐπαμεινώνδας ὅμως, ἂν καὶ θεωροῦσε νεκρὸ τὸν Πελοπίδα μὲ τὰ ἐφτά του τραύματα, ἔτρεξε γιὰ νὰ προστατεύση ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τὸ σῶμα καὶ τὰ ὅπλα τοῦ φίλου του, συμπολίτη του καὶ συστρατιώτη του. Ἀγωνίζεται μὲ γενναιότητα, πληγώνεται στὸ στῆθος καὶ στὸ βραχίονα. Παρὰ τὰ δυό του τραύματα δὲν σταματάει τὸν ἀγῶνα. Ἐξακολουθεῖ νὰ μάχεται, καὶ στὸ τέλος μὲ τὴν ἐπιμονή του καὶ τὴν ἀφοσίωσή του, ὄχι μόνο διασώζει τὸ σῶμα καὶ τὰ ὅπλα ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ τοῦ φίλου του, τοῦ ἔνδοξου Πελοπίδα.

Μερικοὶ λένε, πὼς τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ἔδωκε ἀφορμή, στὴ φιλία αὐτὴ τῶν δυὸ πραγματικὰ μεγάλων ἀνδρῶν ποὺ στάθηκε ὑποδειγματική. Εἶναι ὅμως βέβαιο πώς, ἂν οἱ δυὸ αὐτοὶ ἄντρες δὲν ἦσαν καλοί, εὐγενικοὶ καὶ φλογεροὶ πατριῶτες, οὔτε ὁ Ἐπαμεινώνδας θὰ διακινδύνευε τὴ ζωή του μὲ τόσο γενναιότητα γιὰ τὸν Πελοπίδα, οὔτε ὁ Πελοπίδας θὰ ἦταν ἕνας φίλος εἰλικρινὴς καὶ πιστὸς τοῦ μεγάλου Ἐπαμεινώνδα.

Εἰς τοὺς μυθικοὺς καὶ ἡρωϊκοὺς χρόνους τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, μᾶς εἶπε ὁ Γεροστάθης, ἀναφέρονται παραδείγματα πιστῶν φίλων συχνότερα παρὰ εἰς τὴ μεταγενέστερη ἱστορικὴ ἐποχὴ τῆς Ἑλλάδας. Ἀπὸ αὐτὸ μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι ὅσο τὰ ἤθη χάνονται τόσο σπανιώτερα εἶναι τὰ φαινόμενα τῆς πραγματικῆς φιλίας.

Εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς Ἑλλάδας σὰν ζεύγη παραδειγματικῆς φιλίας ἀναφέρονται ὁ Κάστορας καὶ ὁ Πολυδεύκης, ὁ Θησέας καὶ ὁ Πυρίθους, ὁ Ἀχιλλέας καὶ ὁ Πάτροκλος, ὁ Ὀρέστης καὶ ὁ Πυλάδης. Ἡ Ἑλληνικὴ ὅμως ἱστορία ἀναφέρει σὰν ὑποδειγματικὴ φιλία, ἐκείνη ποὺ ἕνωνε τὸν Δάμωνα καὶ τὸν Φιντία.

(Ἀπὸ τὸ Γεροστάθη)

Ἐξυπηρετοῦμε τὸ Ἑλληνικὸ χωριό

Τὸ «ΤΜΗΜΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ» εἶναι πάντοτε στὴ διάθεση τῶν ἀναγνωστῶν μας. Εἶναι πρόθυμο νὰ σᾶς δώση κάθε πληροφορία. Νὰ ἀπαντήση σὲ ὁποιαδήποτε ἐρώτησή σας γιὰ κάθε ζήτημα ποὺ σᾶς ἀφορᾶ προσωπικῶς ἢ ποὺ ἐνδιαφέρει τὸ χωριό σας, τὴν Κοινότητά σας, τὴν Ἐκκλησία σας, τὸ Σχολεῖο σας, τὶς καλλιέργειές σας κλπ.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Κοιμήσου σὰν τὰ κρίνα στὸν ἀγρὸ
σὰν τὰ πουλιὰ σὲ ὁλανθισμένα κλώνια,
κι' ἡ αὔριο ποὺ δροσίζει τὸ βουνὸ
ἂς σοῦ χαϊδεύει τὰ ἐφτά σου χρόνια.

⁂

Κοιμήσου μὲ τ' ἀστέρια τὰ χρυσὰ
καὶ τὸ φεγγάρι τ' ἀσημένιο ἂς γείρη
νὰ σοῦ φιλήση τὰ ξανθὰ μαλλιά,
ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ πηδώντας παραθύρι.

⁂

Κοιμήσου! Καὶ στὸν ὕπνο σου, βοηθὸς
ἂς στέκει στὸ γαλάζιο προσκεφάλι
ὁ ἀγαπημένος φίλος σου, ὁ Χριστὸς
ἀνοίγοντας γιὰ σένα τὴν ἀγκάλη.

⁂

Κοιμήσου τώρα κι' ὄνειρα γλυκά!
τὴ σκέψη σου παιδί μου ἂς μὴ τὴ ζώση
κεῖνος ὁ λογισμὸς ποὺ ἀποζητᾶ
τὴν ἄσπιλη ψυχή σου νὰ λερώση.

⁂

Κι' ὅταν μοῦ γίνης ἄντρας πιά, ψηλὸς
ὡς ἐκεῖ πάνω καὶ σὲ καμαρώνω,
Ἄχ νἆναι πάντα μέσα ὁ Χριστός,
καὶ στὴν πολλὴ χαρά σου καὶ στὸν πόνο.

ΦΙΛ. ΚΡΙΤΕΛΗΣ

Σιδηροδρομικὲς ἀποστάσεις ἀπὸ τὴν Ἀθήνα

Οἱ παρακάτω Εὐρωπαϊκὲς πόλεις ἀπέχουν σιδηροδρομικὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα (σὲ σιδηροδρομικὰ χιλιόμετρα):

Ἀδριανούπολη	1097	Βορδῶ	3473	Μόναχο	2254
Ἀμβοῦργο	2853	Βουδαπέστη	1583	Νίσα	968
Βάρνα	1670	Βουκουρέστι	1610	Νυρεμβέργη	2366
Βαρσοβία	2437	Βρυξέλλες	3043	Παρίσι	3172
Βελιγράδι	1216	Γευγελῆ	587	Πετρίτσι	1343
Βενετία	2093	Δρέσδη	2366	Πράγα	2194
Βέρνη	2761	Ζάγκρεπ	1651	Ρώμη	2702
Βερολῖνο	2546	Ζυρίχη	2740	Σαλβοῦργο	2179
Βιέννη	1854	Κολωνία	2833	Σβίλεγκραδ	1134
Βιτώλια	728	Κωστάντζα	1837	Σκόπια	753
		Κων)πόλη	1343	Σόφια	1129
		Λουμπλιάνα	1791	Τεργέστη	1936
		Λυὼν	2846	Τουρῖνο	2501
		Λωζάννη	2661	Φιλιππούπολη	1277
		Μιλᾶνο	2353	Φλωρεντία	2386

’Από τὴν ”Εκθεση ’Αλληλεγγύης τοῦ ‘Ελληνικοῦ Λαοῦ

Τὴν περασμένη ἑβδομάδα ἔγιναν ἀπὸ τὸν Βασιλέα καὶ τὴ Βασίλισσα στὸ Ζάππειο, τὰ ἐγκαίνια τῆς ’Εκθέσεως ’Αλληλεγγύης τοῦ ‘Ελληνικοῦ Λαοῦ. ‘Ο Διάδοχος Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μικρὴ πριγκήπισσα Σοφία, περιεργάζονται τὰ ἐκθέματα ἑνὸς τμήματος στὸ περίπτερο τοῦ «’Εράνου Πρόνοια Βορείων ’Επαρχιῶν».

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Τ' ἀγριολούλουδα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς

Ἦταν Σάββατο ἀπόγεμα, κι' ὁ παποὺς μὲ τὸ Θάνο, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα μεγάλο περίπατο ποὺ εἶχαν κάνει μαζὶ ὡς τὸ βουνό, γύριζαν ἀργὰ πρὸς τὸ χωριό.

Ἦταν ἐκείνη ἡ ὥρα ἡ γλυκύτατη, κοντὰ στὸ σούρουπο, ὅπου ἡ μέρα σβύνει ἀπαλά, σὰν ἕνα μεγάλο λουλούδι ρόδινο καὶ βιολετὶ ποὺ ἀφήνει τὰ πέταλά του νὰ πέσουν ἕνα ἕνα, μὲς στὸ γαλάζιο κρύσταλλο τῆς νύχτας...

Ἀργά, μακριά, ἀκούστηκε ὁ γλυκὸς ἀντίλαλος τῆς καμπάνας. Σήμαινε ὁ Ἑσπερινός...

Μὲς στὶς αὐλὲς ὅπου οἱ νοικοκυρὲς ἄναβαν τὸ φοῦρνο μὲ θροῦμπι καὶ θυμάρι, στὰ χωράφια ὅπου οἱ ἄντρες πάλευαν ἀκόμη μὲ τὴν τσάπα, ὡς πέρα στὸ βουνὸ ὅπου οἱ βοσκοὶ μάζευαν τὰ ζωντανά τους γιὰ τὴ νύχτα, οἱ χριστιανοὶ — ἄντρες καὶ γυναῖκες — ἀκούγοντας τὸ κάλεσμα τῆς γλυκόλαλης καμπάνας, σταματοῦσαν γιὰ λίγο τὴ δουλειά τους, κι' ἔκαναν γαλήνια τὸ σταυρό τους.

Τί εὐδαιμονία, τί ἀνείπωτη χαρά, πλημμύριζε τὴν καρδιὰ τοῦ Θάνου κάτι τέτοιες στιγμές! Τί εὐτυχισμένα ἦταν τὰ Σαββατόβραδα ὅπου γύριζε στὸ σπίτι μὲ τὸν παπού, καὶ τὸν καλοσώριζαν ἀπὸ τὴν πόρτα τὰ γαβγίσματα τοῦ Πιστοῦ, καὶ τὸ τὸ γκιλγκιλίνισμα ἀπὸ τὸ γερακοκούδουνο ποὖχε στὸ λαιμό του περασμένο τὸ μαρτίνι τους.

Καὶ πόσο τ' ἀγαποῦσε τ' ἀπογέματα ποὺ πήγαιναν περίπατο μὲ τὸν παποὺ ὡς πέρα, στὴν ρεματιὰ ἢ στὸ βουνό, κι' ὅπου ὁ παποὺς τοῦ μάθαινε νὰ ξεχωρίζη τὰ χαμόδεντρα, τὰ βότανα καὶ τ' ἀγριολούλουδα. Τοῦ τἄδειχνε ἕνα ἕνα, λέγοντας τ' ὄνομά τους, καὶ τὸ παιδὶ γυρίζοντας στὸ σπίτι, εἶχε τὴν ἐντύπωση ὅτι ἔπαιρνε μαζί του τὴν ὀμορφιὰ τῶν λουλουδιῶν τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ κάμπου, τὰ ντελικάτα τους χρώματα, τὸ μύρο τους καὶ τὴν εὐωδιά τους.

Μοσχοβολοῦσαν τὰ ροῦχα του ἀπὸ τὶς λυγαριὲς καὶ τὶς σμυρτιές, τὴν ἄγρια μέντα καὶ τὸ λεμονόχορτο. Κι' ἔλεγε τοῦ παποὺ πὼς ὁ δάσκαλος τοῦ εἶχε δώσει ἕνα βιβλίο: «Ἑλληνικὴ χλωρὶς» λεγόταν. Κι' ἐκεῖ ἦταν γραμμένα ὅλα τὰ λουλούδια κι' ὅλα τὰ χορτάρια τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, ὅσα φυτρώνουν ἄγρια, μονάχα τους, μόνο μὲ τὴ φροντίδα τοῦ Θεοῦ...

— Τώρα ποὺ μοῦ μιλᾶς Θάνο μου γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ χλωρίδα, εἶπε μὲ τὸ ἤρεμο χαμόγελό του ὁ παπούς, συλλογίζομαι πὼς μέσα στὶς ψυχὲς τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων ποὺ ζοῦνε στὴ χώρα ἐτούτη, ἀνθίζουν σὰν τ' ἀγριολούλουδα κάποιες ἀρετὲς ποὺ δίνουν μιὰ ἰδιαίτερη ὀμορφιὰ καὶ μιὰ ξεχωριστὴ μοσκοβολιὰ στὴν ἴδια τὴν ἑλληνικὴ ψυχή... Τὸ πανάρχαιο παρελθὸν τοῦ λαοῦ μας ἔρριξε τὸν πρῶτο σπόρο. Οἱ τιμημένες παραδόσεις μας τὸν διατήρησαν. Κι' ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική μας πίστη, τὸν κάνει ν' ἀνθίζη, ὅπως ἀνθίζουν τ' ἀγριολούλουδα μὲ τὸ νεράκι καὶ τὸν ἥλιο τοῦ Θεοῦ. Δὲν μαθαίνει κανένας στὸν ἑλληνικὸ λαὸ αὐτὲς τὶς ἀρετὲς ποὺ ὅπως σοῦ εἶπα ἀνθίζουν καὶ μοσκοβολοῦν σὰν τ' ἀρωματικὰ βοτάνια καὶ σὰν τ' ἀγριολούλουδα μέσα στὴν ψυχή του... Ἡ συμπόνια πρῶτα πρῶτα... Ὄχι πὼς συμπονάει ὁ λαός μας τὴ δυστυχία τοῦ ἄλλου! Πόσο ἁπλὰ καὶ χριστιανικὰ τὴ νοιώθει καὶ τὴ μοιράζεται! Μέσα σ' ὅλον τὸν κόσμο δὲν φαντάζομαι νὰ βρίσκεται ἄλλος λαός, ποὺ νὰ λέη πὼς «ψυχοπονιέται» τὸν διπλανό του! Εἶναι σὰ νὰ τοῦ δίνη ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ψυχή του ὅταν λέει πὼς «ψυχοπονιέται» κάποιον ὁ Ἕλληνας... «Ψυχικὸ» ὀνομάζει τὸ καλὸ ποὺ κάνει κρυφά, κι' ὅταν φροντίζει τ' ὀρφανό, τὸν ἄρρωστο, τὸν γέρο ποὺ δὲν ἔχουν προστάτη, ποὺ δὲν ἔχουν ἀποκούμπι, ἐκεῖνοι τὸν εὐχαριστοῦν, λέγοντάς του ὅτι κάνει ἕνα «μυστήριο». Τόσο ἱερή, τόσο μεγάλη, θεωροῦν τὴν πράξη τῆς καλωσύνης στὸν τόπο μας. Πόσο ὄμορφα εἶναι Θάνο μου τ' ἀγριολούλουδα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς!... Αὐτὰ κάνουν τὴν ὀμορφιὰ τοῦ λαοῦ μας, ὅπως τ' ἀγριολούλουδα τ' ἀληθινά, κάνουν τὴν ὀμορφιὰ τῆς ἑλληνικῆς γῆς...

— Κι' ἡ φιλοξενία, παπού, εἶπε ὁ Θάνος, δὲν εἶναι κι' αὐτὸ ἓν ἀγριολούλουδο τὸ ἴδιο ὄμορφο σὰν τ' ἄλλα;

— Κι' ἡ φιλοξενία, ναὶ Θάνο μου... Ἀπὸ τοὺς πανάρχαιους χρόνους, ὁ Ξένος ἦταν πάντα καλοσώριστος στὴν Ἑλλάδα. Καὶ τώρα ὁ στρατοκόπος εἴτε ἀπὸ στάνη διαβῆ, εἴτε ἀπὸ περιβόλι, θὰ τοῦ χαμογελάσουν, θὰ τὸν καλοδεχτοῦν, θὰ τὸν φιλέψουν... Πέρασε ποτὲ ξένος ἀπὸ τὸ χωριό, ποὺ νὰ μὴν τὸν περιποιηθῆ τὸ χωριὸ ὁλόκληρο κατὰ τὴ μπόρεσή του; «Κόπιασε!» θὰ πῆ ὁ Ἕλληνας στὸν ξένο τὸν περαστικό, ποὺ θὰ τὸν βρῆ στὴν τάβλα. Καὶ πολὺ θὰ πικραθῆ ἂν ἴσως δὲν δεχτῆ νὰ μοιραστῆ τὸ φτωχικὸ φαΐ του. Καὶ θὰ προσφέρη τὸ καλύτερο, τὸ πιὸ ἀκριβό. Γιατὶ ἔχει ἀρχοντιὰ ὁ λαός μας καὶ περηφάνεια, καὶ σεμνότητα... Δὲν τάμαθε χτὲς οὔτε προχτὲς αὐτὰ τὰ πράγματα. Εἶναι ἡ περήφανη κληρονομιὰ ποὺ δέχτηκε ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια. Κι' αὐτὰ στὰ λέω Θάνο μου ὄχι γιὰ νὰ ξιπάζεσαι καὶ νὰ παινεύεσαι ποὺ εἶσαι καὶ σὺ ἕνα κομμάτι αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ γιὰ νὰ καταλάβης ἀκόμη πιὸ βαθιά, ἀκόμη πιὸ τέλεια τί τοῦ χρωστᾶς, καὶ τί σοῦ ἔχει δώσει... Γιατὶ ἀφοῦ εἶχες τὴν τύχη νὰ ἔχης γεννηθῆ σὲ μιὰ χώρα ποὺ ὁ Θεὸς τὴν ἔχει κάνει τόσο ὄμορφη καὶ ἡ ἱστορία της τόσο δοξασμένη, πρέπει ἀκόμη πιὸ βαθιὰ νὰ καταλάβης τί σημαίνει ν' ἀνήκης στὸ λαό της. Νὰ νοιώσης ὡς τὰ φυλλοκάρδια σου τὴν ἀξία ποὺ ἔχουν αὐτὲς οἱ σεμνὲς ἀρετὲς ποὺ κάνουν τοὺς ξένους ἀπὸ τὶς ἄλλες χῶρες ὅταν γνωρίζουν τὸ λαό μας νὰ γοητεύονται καὶ νὰ τὸν ἀγαποῦν καὶ νὰ μὴν μποροῦν νὰ τὸν ξεχάσουν. Σὰν τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ μπρὸς στὰ εἰκονίσματα, πρέπει νὰ τὶς σέβεσαι καὶ νὰ τὶς διατηρῆς κι' ἐσὺ αὐτὲς τὶς ἀρετές. Ταπεινὰ καὶ περήφανα, σὰν Ἕλληνας...

Ὁ Θάνος δὲν ἀποκρίθηκε τίποτε... Ἄκουγε τὰ λόγια τοῦ παπού, καὶ σώπαινε, καὶ τ' ἄφηνε ν' ἀντιλαλοῦν μέσα του γλυκὰ καὶ γαλήνια σὰν τὶς καμπάνες τοῦ Ἑσπερινοῦ... Καὶ σιωπηλά, ἔδινε μέσα του τὴν ὑπόσχεση νὰ μὴν τὰ ξεχάση ποτέ, ποτέ, σὲ ὅλη του τὴ ζωή...

— Μὰ θὰ μπορέσω; συλλογιζόταν, ὅμως μὲ λίγο τρόμο. Θὰ μπορέσω κι' ἐγὼ νὰ φανῶ ἄξιος, ὅπως μὲ θέλει ὁ παπούς; Τοῦ φαινόταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ πὼς ἦταν ἀδύνατος «σὰν τὴν καλαμιὰ στὸν κάμπο».

Ὁ παποὺς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούμπησε βαριὰ τὸ χέρι του στὸν ὦμο του. Καὶ ξαφνικὰ τὸ παιδὶ αἰσθάνθηκε πὼς δὲν ἦταν ἕνα ξεμοναχιασμένο καλάμι. Ὄχι! Ἦταν ἕνα γερὸ κλωνάρι ποὺ ἔπαιρνε ζωὴ ἀπὸ τὸ ρωμαλέο δέντρο ποὺ ἦταν ὁ παποὺς τὸ δέντρο ποὺ ἦταν βαθιὰ ριζωμένο στὴν ἑλληνικὴ γῆ, ὅπως ἡ κάθε ἑλληνικὴ οἰκογένεια... Ἀχ, τί δύναμη ποὺ τοὔδινε αὐτὴ ἡ σκέψη!

Ἀπὸ μακριὰ ἀκούστηκαν τὰ γαβγίσματα τοῦ Πιστοῦ ποὺ πολεμοῦσε νὰ σπάση τὴν ἁλυσίδα του γιὰ νὰ τοὺς φτάση.

Τὸ σπίτι τοὺς περίμενε, μὲ τὴ λάμπα ἀναμμένη. Ὁ Θάνος ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν παπού του, καὶ μπῆκαν στὸ σπίτι τους μαζί...

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἑλληνικὰ ποιήματα

Τοῦ Στέλιου Σπεράντζα

ΣΠΑΘΙ ΚΑΙ ΑΛΕΤΡΙ

Ἕνα σπαθὶ γυαλιστερὸ
εἶπε στ' ἀλέτρι ἕναν καιρὸ
—«Μᾶς ἔχουν φτιάσει μιὰ φορὰ
τὰ χέρια κάποιου σιδερᾶ.

«Μὰ ἐσὺ στὸ χῶμα ἀπ' τὸ πρωῒ
κ' ἐγὼ — τί ἀλλιώτικη ζωὴ —
πάντα περήφανο θὰ βρῶ,
γιὰ νὰ στολίσω ἕνα πλευρό.

«Ἐγὼ στὸν πόλεμο κ' ἐγὼ
πάντα τὴ δόξα κυνηγῶ
κ' ἔχω μιὰ λάμψη περισσή.
Πές μου πιὰ χάρη ἔχεις ἐσύ;»

Κ' εἶπε τἀλέτρι.—Ταπεινὸ
πάντα στὸ χῶμα τριγυρνῶ.
μὰ ἐγὼ χαρίζω μὲ τιμὴ
τὸ εὐλογημένο τὸ ψωμί».

Ο ΨΑΡΑΣ

Ἀπ' τὸ μῶλο τὴν αὐγὴ τὴ γαλανὴ
ξεκινᾶ μιὰ ψαροπούλα μὲ πανί.
Κ' ἕνας γλάρος μὲ κατάλευκα φτερὰ
τραγουδεῖ «Καλὸ ταξίδι τοῦ ψαρᾶ».

Κι' ὁ ψαρᾶς ποὺ βρῆκε πρίμα τὸν καιρό,
στ' ἀνοιχτὰ πετᾶ τὸ δίχτυ τὸ γερὸ
καὶ δουλεύει ὅλη τὴ μέρα καὶ γελᾶ,
ποὺ στὴ βάρκα του τὰ ψάρια εἶναι πολλά.

Νὰ κι' ἡ νύχτα. Ἡ ψαροπούλα τώρα πιὰ
γιὰ τὸ μῶλο βάζει πλώρη μὲ κουπιά.
Κι' ὁ ψαρᾶς πρὸς στ' ἀκρογιάλι ὅλο κοιτᾶ
τὴν καλύβα, ποὺ μιὰ λάμπα τὴ φωτᾶ.

Τρέχα, τρέχα, ψαροπούλα μου, μ' ὁρμὴ
καὶ τὸ σπίτι τοῦ ψαρᾶ θέλει ψωμί.
Πέτα, πέτα, καὶ στὸν ἥσυχο γιαλὸ
περιμένει τὸ παιδί του τὸ καλό.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΧΟΤΖΑ

ΤΟ ΠΑΠΛΩΜΑ

Ἕνα βράδυ, μόλις εἶχε ἀμπαρώσει ὁ Χότζας τὴν πόρτα του καὶ γδύθηκε γιὰ νὰ κοιμηθῆ, ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸ δρόμο φωνὲς μεγάλες καὶ φασαρία.

— Καυγὰς θὰ γίνεται! εἶπε ὁ Χότζας.

— Καυγὰς τρικούβερτος! εἶπε ἡ Χότζαινα. Ἄντε Χότζα, σύρε νὰ δῆς γιατί καυγαδίζουνε οἱ ἄνθρωποι.

— Τί λὲς γυναῖκα δὲ μὲ λυπᾶσαι τώρα νὰ ξαναντυθῶ καὶ νὰ κατέβω ξανὰ τὶς σκάλες;

Μὰ ἡ περιέργεια τῆς Χότζαινας εἶχε κεντριστῆ πολύ. Ἤθελε καλὰ καὶ σώνει νὰ μάθη γιατί γινόταν ὁ καυγάς.

— Ἔλα καϋμένε Χότζα, τοῦ λέει, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ξαναντυθῆς! Ρίξε ἀπάνω σου τὸ πάπλωμα καὶ κατέβα νὰ ρίξης μιὰ ματιά! Ὅταν σὲ δοῦν θὰ σταματήσουν.

Τυλίχτηκε ὁ Χότζας μὲ τὸ πάπλωμα, κατέβηκε τὴ σκάλα, βγῆκε στὸ δρόμο.

Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ καυγάδιζαν, ἦταν κάτι λωποδύτες ποὺ εἶχαν φαίνεται τσακωθῆ στὴ μοιρασιά. Σὰν εἶδαν τὸν Χότζα μὲ τὸ πάπλωμα, σταμάτησαν τὸν καυγᾶ, ἔτρεξαν, τοῦ ἅρπαξαν τὸ πάπλωμα ἀπὸ τὴ ράχη, κι' ἀποδῶ πᾶν κι' οἱ ἄλλοι! Χάθηκαν στὰ σκοτάδια ὥσπου νὰ πῆς «κίμινο»...

Ὁ δυστυχὴς ὁ Χότζας ἀπόμεινε ὁλομόναχος νὰ τουρτουρίζη... Πῶς νὰ τοὺς κυνηγήση μὲ τὰ νυχτικά του; Τὸ καλύτερο ἦταν νὰ ξανανέβη πρὶν πουντιάση...

— Αἴ Χότζα! τοῦ φώναξε τρελλὴ ἀπὸ περιέργεια ἡ Χότζαινα. Ἔμαθες ἐπιτέλους γιατί τσακώνονταν;

— Ἂν ἔμαθα λέει γυναῖκα... ἀποκρίθηκε ὁ Χότζας. Τὸ ἔμαθα καὶ τὸ καλόμαθα καὶ τώρα μάθε το καὶ σύ: ὁ καυγὰς ἦταν γιὰ τὸ πάπλωμα!...

ΤΟ ΤΑΓΑΡΙ

Μιὰ φορὰ ὁ Ναστραδὶν Χότζας ἔτυχε νὰ χάση τὸ ταγάρι του.

Τὸ γύρεψε ἀπὸ ἐδῶ, τὸ γύρεψε ἀπὸ ἐκεῖ, πουθενὰ τὸ ταγάρι.

Τὸ βράδυ λοιπὸν μάζεψε τοὺς χωριανοὺς στὴν πλατεία καὶ τοὺς εἶπε:

— Τὸ καὶ τό, εἶχα ἕνα ταγάρι καὶ τὄχασα. Ἂν μοῦ τὸ πῆρε κανένας ἀπὸ σᾶς, ἢ ἂν τὸ βρῆκε στὸ δρόμο νὰ μοῦ τὸ γυρίση τὸ γρηγορώτερο γιατί ἐγὼ ξέρω τί θὰ κάνω ἂν δὲν τὄχω ὡς αὔριο τὸ πρωΐ!...

Ἀνάμεσα στοὺς χωριανούς, ἦταν κι' ὁ κλέφτης ποὺ εἶχε κλέψει τὸ ταγάρι τοῦ Χότζα. Αὐτὸς ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, φοβήθηκε πολύ.

— Ποιὸς ξέρει τί σχέδιο ἔχει στὸ μυαλό του ὁ Χότζας μας γιὰ νὰ μιλάη ἔτσι, συλλογίστηκε. Τί θὲς καὶ τί γυρεύεις, νἄβρω τώρα μπελάδες γιὰ ἕνα παλιὸ ταγάρι! Ἂς τοῦ τὸ γυρίσω καλύτερα!

Τράβηξε λοιπὸν καὶ τοῦ τὸ πῆγε.

— Νὰ μὲ συμπαθᾶς Χότζα, τοῦ εἶπε, τὸ βρῆκα στὸ δρόμο, μὰ δὲν ἤξερα πὼς εἶναι τῆς ἀφεντιᾶς σου! Ὅμως πολὺ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ πῆς τί εἶχες στὸ νοῦ σου νὰ κάνης;

— Νά, παιδί μου, εἶπε ὁ Χότζας. Ἔχω σπίτι ἕνα παλιὸ τσουβάλι, θὰ βαζα τὴ Χότζαινα νὰ τὸ κόψη καὶ νὰ μοῦ φτιάση ἕνα δισάκι.

Η ΦΑΡΔΟΜΑΝΙΚΕΣ

Μιὰ φορὰ γινόταν κάποιο γλέντι στὸ χωριό. Ὁ Χότζας ἔλειπε στὸ χωράφι του, κι' ὅταν γύρισε τὸ βράδυ, ἕνας χωριανὸς ἐπέμεινε νὰ τὸν πάη στὸ σπίτι ποὺ γιόρταζαν.

Ὁ Χότζας δὲν εἶχε καιρὸ νὰ πάη σπίτι του ν' ἀλλάξη καὶ νὰ στολιστῆ, μπῆκε ὅπως ἦταν, μὲ τὰ ροῦχα τῆς δουλειᾶς.

Ὅταν οἱ κύριοι τοῦ σπιτιοῦ κι' οἱ μουσαφίρηδες τὸν εἶδαν ἔτσι ντυμένο δὲν τοῦ ἔδωσαν καμμιὰ σημασία. Τὸν ἔβαλαν νὰ καθίση στὴν ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ, καὶ τὸν σερβίριζαν τελευταῖο.

Εἶδε κι' ἀποεῖδε ὁ Χότζας, φεύγει κρυφά, γυρίζει στὸ σπίτι του, ντύνεται, στολίζεται καὶ ξαναγυρίζει στὸ ζεῦκι. Αἴ τότε νὰ δῆτε ὑποδοχὴ ποὺ τοῦ ἔκαναν. Σηκώθηκε ὁ ἴδιος ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ, τὸν καλοσώρισε, θέλησε νὰ τὸν βάλη νὰ καθίση στὴν καλύτερη θέση.

— Κόπιασε Χότζα μου, κόπιασε! τοὔλεγε. Μὰ ὁ Χότζας, μιλώντας στὰ φαρδιὰ μανίκια τοῦ μεταξωτοῦ του καφτανιοῦ, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε:

— Κοπιᾶστε φαρδομανίκες μου, κοπιᾶστε!

— Σὲ ποιὸν μιλᾶς Χότζα τόσην ὥρα; ρώτησαν παραξενεμένοι οἱ καλεσμένοι.

— Στὴ φορεσιά μου τὴν καλὴ μιλάω! ἀποκρίθηκε ὁ Χότζας. Γι' αὐτὴν δὲν γίνονται ὅλες τοῦτες οἱ τιμές;

Οἱ ψευτιές τοῦ ΜΥΝΧΑΟΥΖΕΝ

ΤΟ ΑΓΡΙΟΓΟΥΡΟΥΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΑΦΙ

Ἂν καθόμουν νὰ σᾶς διηγηθῶ ὅλα τὰ θαυμαστὰ κυνήγια ποὺ ἔχω κάνει — ἔλεγε ὁ βαρῶνος Μυνχάουζεν στοὺς φίλους του — καθὼς καὶ τὶς περιπέτειες ποὺ μοῦ ἔχουν συμβῆ σ' αὐτά, θὰ ξημεροβραδυαζόμαστε ἐδῶ πέρα ὁλόκληρες ἑβδομάδες... Ὡστόσο θαρρῶ πὼς πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ τί μοῦ συνέβηκε μιὰ φορὰ μ' ἕνα ἀγριογούρουνο.

Μοῦ εἶχαν σωθῆ οἱ σφαῖρες, ὅταν ξαφνικὰ βρέθηκα μπροστὰ σ' ἕνα ἀγριογούρουνο ποὺ ἔσκυβε τὸ κεφάλι ἕτοιμο νὰ ὡρμήση καὶ νὰ μὲ κομματιάση μὲ τὰ φοβερὰ σουβλερὰ του δόντια, ποὺ καθὼς ξέρετε ἐξέχουν ἀπὸ τὸ στόμα του σὰν χαυλιόδοντες.

Τὸ ἀγριογούρουνο ὥρμησε πραγματικά, τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ θάπεφτε ἀπάνω μου καὶ θὰ μὲ τρυποῦσε, μὴ χάνοντας τὴν ψυχραιμία μου, ἔκανα λίγο στὰ πλάγια. Ἔτσι τὸ ἀγριογούρουνο, ἀντὶ νὰ βρῆ στὸ δρόμο του ἐμένα, βρῆκε ἕνα δέντρο καὶ ἔπεσε ἀπάνω του μὲ τόση φόρα, ποὺ τὰ δόντια του χώθηκαν βαθειὰ στὸ ξύλο καὶ τὸ πέρασαν πέρα γιὰ πέρα. Ὅπως τοῦ ἦταν δύσκολο νὰ τὰ τραβήξη, ἐγὼ πῆρα μιὰ πέτρα καὶ χτυπόντας τα τὰ γύρισα πρὸς τ' ἀπάνω, ὅπως κάνουμε στὴ μύτη τοῦ καρφιοῦ γιὰ νὰ μὴ φύγη.

Γύρισα ἔπειτα σπίτι μου, πῆρα ἕνα σκοινί, καὶ μ' αὐτὸ ἔδεσα καλὰ τὸ ἀγριογούρουνο, τοῦ ἔβγαλα τὰ δόντια, καὶ τὸ πῆγα ἥσυχα - ἥσυχα στὸ κτῆμα μου, σὰ νὰ ἦταν σκυλάκι.

Κι' ὅσοι μ' ἔβλεπαν νὰ σέρνω ἔτσι μὲ τὸ σκοινὶ τὸ ἀγριογούρουνο, ἀποροῦσαν, θαύμαζαν, κι' ἔκαναν τὸ σταυρό τους...

Μιὰ φορὰ πάλι, συνάντησα στὸ δάσος ἕνα τεράστιο ἀρσενικὸ ἐλάφι μὲ θαυμάσια στριφτὰ κέρατα.

Σὰ νἆχε καταλάβει αὐτὸ πὼς δὲν εἶχα πιὰ σφαῖρες στὸ τουφέκι μου παρὰ μονάχα μπαρούτι, μὲ κοίταζε ἥσυχα -ἥσυχα, χωρὶς νὰ κουνιέται. Ὅμως ἐμένα δὲν μοῦ ἔλειπε ἡ φαντασία.... Γέμισα τὸ τουφέκι μου μὲ κουκούτσια κερασιῶν (γιατὶ ἔτυχε ἐκείνη τὴ στιγμὴ νὰ τρώω κεράσια) σημάδεψα, καὶ χτύπησα τὸ ἐλάφι στὸ κούτελο, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δυὸ μάτια.

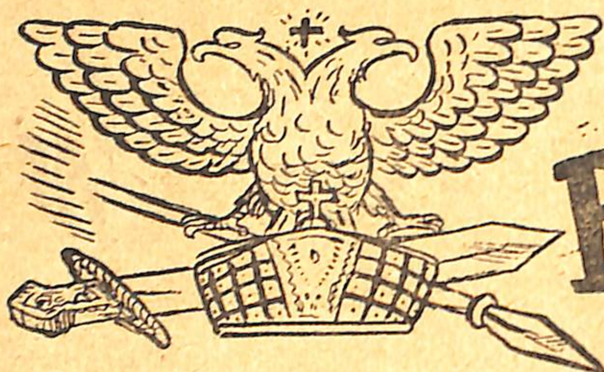
Τὸ ζῶο ζαλίστηκε, ἀλλὰ ὕστερα τόβαλε στὰ πόδια, καὶ τόχασα ἀπὸ τὰ μάτια μου.

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα - δυὸ χρόνια, ἔτυχε νὰ κυνηγάω πάλι σ' ἐκεῖνο τὸ δάσος. Καὶ ξαφνικὰ τί βλέπω; Τὸ ἐλάφι ἐκεῖνο ποὺ τριγύριζε μὲ μιὰ μεγάλη κερασιὰ στὸ κεφάλι, γεμάτη ὥριμα κεράσια.

Εὐτυχῶς αὐτὴ τὴ φορὰ εἶχα σφαῖρες. Σημαδεύω, τραβάω, καὶ τὸ ἐλάφι — μπάμ καὶ κάτω — πέφτει στὰ πόδια μου σκοτωμένο!

Ἔτσι μὲ μιὰ καὶ μόνη σφαῖρα, εἶχα καὶ ψητὸ — ἀλλὰ καὶ γλυκὸ κεράσι, γιατὶ ἀπὸ τὰ κεράσια ἐκεῖνα φτιάξαμε περίφημη μαρμελάδα!

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

8ον

— «Νικᾶ ὁ Ἀετός», ἐξήγησε ὁ Βοτανειάτης. Εἶναι τὸ σύνθημα τῶν κατασκόπων μας. Τώρα ποὺ εἶμαι εἰδοποιημένος, πρῶτα ὁ Θεός, θὰ τοὺς σπάσω!

Τὴν ἄλλη μέρα, σὰν ἀστραπὴ ἔπεσε ὁ Βοτανειάτης καὶ ὁ γιός του μὲ τὸ στρατό τους ἐπάνω στὸ σῶμα τοῦ Νεστορίτση, ποὺ ἀνυποψίαστο βάδιζε ἐναντίον τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ τσάκισε καὶ τὸ ἔτρεψε σὲ τέτοια φυγή, ποὺ ὅλες οἱ ἀποσκευὲς τῶν ἐχθρῶν ἔπεσαν στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων, καθὼς καὶ πολλοὶ αἰχμάλωτοι καὶ ὅλοι οἱ θησαυροί τους. Ἔπειτα βιαστικὰ τράβηξε κατὰ τὸ Κλειδίον, κι' ἔφθασε στὴν ὥρα, γιὰ νὰ δοξαστεῖ κι' αὐτὸς στὴ μεγάλη μάχη ποὺ προετοιμάζουνταν.

Ξημέρωσε ἡ 29 Ἰουλίου καὶ τὸ σύνθημα δόθηκε.

Μ' ὅλο του τὸ στρατὸ ἔπεσε πάλι μὲ λύσσα ὁ Βασίλειος στὰ ἐχθρικὰ ὀχυρώματα. Οἱ Βούλγαροι ἀντιστάθηκαν γενναῖα, πολλοὶ Ἕλληνες ἔπεσαν. Μὲ ὅλη ὅμως τὴ θραύση ποὺ ἔκαμναν τὰ ἐχθρικὰ ὅπλα, μὲ τὶς πέτρες καὶ τοὺς βράχους ποὺ κυλοῦσαν ἀπὸ πάνω, μὲ ἀκαταμάχητη ὁρμὴ ἐξακολουθοῦσαν τὰ παλικάρια τοῦ Βασιλείου νὰ ρίχνονται στὰ χαρακώματα.

Ἔξαφνα ἀνέβηκε πρὸς τὸν οὐρανὸ μιὰ σπαραχτικὴ φωνὴ τρόμου καὶ φρίκης, καὶ τὴν ἴδια στιγμή, σὰ μέλισσες ποὺ τρομαγμένες ἀφήνουν σωροὶ - σωροὶ τὸ μελίσσι τους, χύθηκαν οἱ Βούλγαροι ἔξω ἀπὸ τὰ χαρακώματα καὶ τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια.

Τὸ τολμηρὸ ἐπιχείρημα τοῦ Ξιφία εἶχε πετύχει. Μὲ τὸ διαλεκτό του σῶμα πῆρε γύρω τὸ βουνό, ἀνέβηκε ἀπὸ δύσβατα μονοπάτια, κι ἔξαφνα, χωρὶς νὰ τὸν ὑποψιαστοῦν οἱ Βούλγαροι, ἔπεσε στὶς πλάτες τους, τοὺς κατάσφαξε, κι ἔβαλε φωτιὰ στὰ ξύλινα χαρακώματα.

Ἀλαλάζοντας χύθηκαν τότε οἱ στρατιῶτες τοῦ Βασιλείου πίσω ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ποὺ ἔφευγαν ξετρελαμένοι ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Ὁ Βοτανειάτης μὲ τὸ ἱππικό του τοὺς πῆρε στὸ κυνηγητό, σκότωσε ἀμέτρητους κι αἰχμαλώτισε χιλιάδες.

Ὡς κι ὁ Σαμουὴλ κόντεψε νὰ πιαστεῖ. Μερικοὶ Ἕλληνες τὸν πρόφθασαν στὴ φυγή, τὸν ἔζωσαν, καὶ θὰ τὸν αἰχμαλώτιζαν χωρὶς τὸν ἡρωϊκό του γιό, τὸν Γαβριὴλ Ρωμανό, ποὺ στάθηκε σχεδὸν μονάχος καὶ πολέμησε σὰ λεοντάρι, σκεπάζοντας τὸν πατέρα του μὲ τὸ σῶμα του, ὥσπου πρόφθασε ὁ Σαμουὴλ νὰ καβαλικέψει καὶ νὰ φύγει στὰ τέσσερα. Τότε μόνο πήδησε καὶ ὁ Ρωμανὸς στὸ ἄλογό του καί, σὰν τὸν ἄνεμο, ἀκολούθησε τὸν πατέρα του.

Σχεδὸν μόνοι οἱ δυὸ αὐτοὶ ἄντρες, ὁ νικημένος Τσάρος κι' ὁ γιός του, καὶ χωρὶς νὰ σταματήσουν ἔτρεξαν ὡς τὸν Πρίλαπο, κι' ἐκεῖ κλείστηκαν, ἀποκαμωμένοι κι' ὡς τὴν καρδιὰ ἀπελπισμένοι. Ὁ λαμπρός του στρατός, ἡ δύναμη καὶ τὸ καμάρι τῆς Βουλγαρίας, ἦταν κατεστραμμένος. Οἱ λίγοι ποὺ σώθηκαν γύριζαν μπουλούκια σκόρπια στὰ ἄγρια βουνά, γυρεύοντας τὸ δρόμο τῆς πατρίδας τους, χωρὶς ἀρχηγὸ γιὰ νὰ τοὺς συγκεντρώσει. 15.000 αἰχμάλωτοι ἔμειναν στὰ χέρια τοῦ Βασιλείου καὶ στοῖβες πτώματα σκέπαζαν τὴν κοιλάδα τοῦ Στρυμόνα.

Σὰν εἶδε ὁ Βασίλειος πὼς τοῦ ξέφυγε πάλι ὁ Σαμουὴλ καὶ πὼς τέλος δὲν εἶχε αὐτὸς ὁ πόλεμος ἀποφάσισε στὴν καρδιὰ νὰ χτυπήσει τὸν Τσάρο μ' ἕνα φρικτὸ καὶ ἀπαίσιο χτύπημα. Διέταξε νὰ χωρίσουν τοὺς αἰχμαλώτους σὲ ἑκατοστές, τοὺς ἐνενήντα ἐννιὰ ἀπὸ κάθε ἑκατοστὴ νὰ τοὺς τυφλώσουν, καὶ τοῦ τελευταίου νὰ τοῦ ἀφήσουν μόνο ἕνα μάτι, γιὰ νὰ βλέπει καὶ νὰ ὁδηγεῖ τοὺς ἄλλους ὡς τὴν πατρίδα τους. Καὶ τότε τοὺς ἔδιωξε καὶ τοὺς ἔστειλε νὰ διαλαλήσουν σ' ὅλα τὰ χωριὰ τῆς Βουλγαρίας τὴ δύναμη τοῦ Αὐτοκράτορα τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ μαρτυρήσουν τὴ σκληρότητα τῆς ἐκδικήσεώς του [1].

Ἡ σαΐτα μπήχθηκε στὸ στῆθος τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κατέβαινε.

Ὁ ἀκούραστος Βασίλειος ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὴ μεγάλη νίκη τοῦ Κλειδίου, ἀφήνει δεξιὰ τὸ ὀχυρωμένο κάστρο τοῦ Μελένικου, γυρίζει δυτικά, καί, ἀκολουθώντας τὸν Πόντο, παραπόταμο τοῦ Στρυμόνα, φθάνει στὴ Στρουμπίτζη, ἀφοῦ πρῶτα πῆρε κι' ἕνα - δυὸ φρούρια στὸ δρόμο του. Χωρὶς δισταγμὸ πολιόρκησε τὴ Στρουμπίτζη, μὲ τὴ βεβαιότητα πώς, ὅσο ὀχυρωμένο καὶ ἂν ἦταν τὸ φρούριο, δὲ θὰ βαστοῦσε ὕστερ' ἀπὸ τὴν πανωλεθρία τοῦ Κλειδίου.

Φώναξε λοιπὸν τὸν Βοτανειάτη καὶ τοῦ εἶπε νὰ στείλει προσκόπους στὸ βουνὸ Δύσβατο [2], γιὰ νὰ βεβαιωθεῖ πὼς ὁ δρόμος ἦταν ἀνοιχτὸς ἀπὸ κεῖ.

— Ἡ Στρουμπίτζη ὅπου κι' ἂν εἶναι θὰ πέσει, τοῦ εἶπε, καὶ τότε θὰ γυρίσωμε ἀπὸ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀξιοῦ.

Τὸ Δύσβατο, ποὺ χωρίζει τὶς δυὸ κοιλάδες τοῦ Στρυμόνα καὶ τοῦ Ἀξιοῦ, εἶναι ψηλὸ καὶ ἄγριο βουνό, καὶ μόλις εἶχε τότε μερικὰ μονοπάτια γιὰ νὰ περάσουν οἱ στρατιῶτες. Ὅταν γύρισαν ὅμως οἱ πρόσκοποι, εἶπαν πὼς τὰ μονοπάτια αὐτὰ ἦταν παντοῦ κλεισμένα καὶ ὀχυρωμένα μὲ ξύλινα χαρακώματα, ποὺ τὰ εἶχαν στήσει οἱ Βούλγαροι.

— Λοιπὸν νὰ πᾶς ἐσὺ ἐμπρός, Θεοφύλακτε Βοτανειάτη, διέταξε ὁ Αὐτοκράτορας, νὰ κάψεις ὅλα αὐτὰ τὰ χαρακώματα καὶ ν' ἀνοίξεις δρόμο γιὰ τὸ στρατό.

Ὁ Βοτανειάτης ἔφυγε, πέρασε ἀπὸ τὰ στενὰ καὶ τὰ μονοπάτια, ἔσκαψε ὅσα χαρακώματα βρῆκε, κι' ἔφθασε στὸν Ἀξιὸ χωρὶς ν' ἀνταμώσει οὔτε ἕνα Βούλγαρο.

Ἄφησε τοὺς στρατιῶτες του νὰ ξεκουραστοῦν λίγο καὶ πάλι γύρισε ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ προφθάσει κι' αὐτὸς νὰ πολεμήσει στὴν πολιορκία τῆς Στρουμπίτζης.

Εἶχε προχωρήσει τὸ σῶμα κάμποσο κι' ἔφθασε σὲ μιὰ ρεματιά. Ἀνάμεσα

1 Ἡ ἀπάνθρωπη αὐτὴ πράξη τοῦ Βουλγαροκτόνου εἶχε πολιτικὸ σκοπό, νὰ συντρίψει στὴν καρδιὰ τῶν Βουλγάρων κάθε ὄρεξη γιὰ ἀντίσταση. Τωόντι κάθε τυφλός, ποὺ γύριζε στὸ χωριό του, ἔμενε γιὰ χρόνια ζωντανὴ ἀπόδειξη τῆς δύναμης τοῦ Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων. Ἐνῶ ἂν εἶχε σκοτώσει τοὺς 15.000, θὰ ξεχνιοῦνταν κι' αὐτοὶ ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι ποὺ εἶχαν πέσει στὴ μάχη. Ἡ πράξη αὐτὴ ἔφερε γρηγορώτερο καὶ μεγαλύτερο ἀποτέλεσμα ἀπ' ὅ,τι τὸ περίμενε ὁ ἴδιος, καθὼς θὰ τὸ δοῦμε παρακάτω.

2. Δύσβατο: Λέγεται σήμερον Βλάγουσα.

στὶς ἄγριες καὶ ψηλὲς πλαγιές, ἕνα ρυάκι κυλοῦσε τὰ κρυσταλλένια νερά του μέσα στὰ χαλίκια καὶ τοὺς βράχους.

Χαρούμενος πήγαινε ὁ Βοτανειάτης, καὶ πότε σφύριζε ἕνα τραγούδι τῆς πατρίδας του, πότε κουβέντιαζε μὲ τὸν ὑπασπιστή του.

— Τί χείμαρρος πρέπει νὰ βροντοκυλᾶ ἐδῶ τὸ χειμώνα! εἶπε δείχνοντας τὸ ἥμερο ποταμάκι ποὺ μουρμούριζε σιγαλὰ παρακάτω. Τυχερὸ μας ἦταν νὰ περάσομε τέτοια ἐποχή. Ἂν κατέβαιναν τώρα τὰ πολλὰ νερά, ἡ διάβα ἀπὸ δῶ θὰ ἦταν ἀδύνατη.

Ὁ ὑπασπιστὴς δὲν ἀποκρίθηκε. Ἡ προσοχή του ἦταν στημένη στοὺς θάμνους καὶ στὰ μακριὰ χορτάρια ποὺ σκέπαζαν τὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ.

Καὶ ὁ Βοτανειάτης ξανάρχισε νὰ σιγομουρμουρίζει τὸ γύρισμα τοῦ τραγουδιοῦ του:

«... Καὶ μοιρολόγια λυπηρὰ νὰ τραγουδοῦν γιὰ ξένα...».

— Μὰ τί κοιτάζεις μὲ τόσην ἐπιμονὴ λοιπόν; ρώτησε ὁ στρατηγὸς κόβοντας τὸ τραγοῦδι του γιὰ νὰ κοιτάξει κι᾽ αὐτὸς ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος.

Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ χόρτα, λίγο παραπάνω, ἕνα κοριτσίστικο κεφάλι περνοῦσε. Τὰ κατάμαυρα μαλλιά της ἔπεφταν ξέπλεκα καὶ σγουρὰ μισοκρύβοντας τὸ πρόσωπό της, καὶ τὸ τρομαγμένο της βλέμμα ἦταν καρφωμένο ψηλὰ στοὺς βράχους ποὺ κρέμουνταν ἀπότομοι πάνω ἀπὸ τὴν κοιλάδα.

Ὁ Βοτανειάτης σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ εἶδε κάτι ποὺ σάλευε ἀνάμεσα στὶς πέτρες. Ἦταν ἕνας ἄντρας ποὺ σὰν κατσίκι πηδοῦσε ἀπὸ βράχο σὲ βράχο, καὶ κατέβαινε μὲ μεγάλη βία πρὸς τὸ μέρος του.

— Ἕνας Βούλγαρος! μουρμούρισε ὁ ὑπασπιστής. Καὶ τεντώνοντας τὸ τόξο του, περίμενε νὰ πλησιάσει λίγο περισσότερο καὶ τότε σημάδεψε.

Ἐκείνη τὴν ὥρα γύρισε ὁ ἄλλος τὸ κεφάλι καὶ τοῦ ἔκανε νόημα νὰ μὴν τραβήξει.

Καθὼς εἶδε ὁ Βοτανειάτης τὸ πρόσωπό του, ἔβγαλε μιὰ φωνή:

— Μὴν τραβᾶς!...

Ἦταν ἀργὰ πιά. Ἡ σαΐτα ἔφυγε σφυρίζοντας, πέταξε καὶ μπήχθηκε στὸ στῆθος τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κατέβαινε.

Σπασμωδικὰ ἅπλωσε τὰ χέρια ν᾽ ἁρπάξει τίποτα, νὰ στηριχθεῖ. Ἔγειρε πίσω, καὶ γκρεμίστηκε ὡς κάτω στὸ ποτάμι ὅπου ἔμεινε ἀκίνητος.

— Τί ἔκανες! Τί ἔκανες! φώναξε ὁ Βοτανειάτης. Αὐτὸς εἶναι ποὺ στὴ Θεσσαλονίκη μοῦ ἔφερε τὸ γράμμα!...

Πήδησε ἀπὸ τ᾽ ἄλογο κι᾽ ἔτρεξε κατὰ τὸ ποταμάκι. Βρῆκε τὸ νέο μὲ τὸ κεφάλι ἀνοιγμένο, βουτημένο στὰ αἵματα. Καθὼς ἔκανε νὰ τὸν σηκώσει ὁ νέος ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ τὸν ἀναγνώρισε.

— Θεοφύλακτε Βοτανειάτη... εἶπε μὲ κόπο. Ὁ Ἰβάτζης... Γρήγορα... φύγε...

Ἔβγαλε ἕναν ἀναστεναγμό, καὶ τὰ ματόκλαδά του ἔκλεισαν πάλι.

Ὁ Βοτανειάτης ἔσκυψε ἀπάνω του. Τὸ πρόσωπό του ἦταν κατάχλωμο, τὸ στόμα του νευρικὰ τεντωμένο.

— Πές μου! Πές μου ἀπὸ ποῦ ἔρχεται ὁ Ἰβάτζης;

Ὁ νέος σάλεψε τὰ χείλια του, μὰ καμμιὰ λέξη δὲν ἀκούστηκε.

Μὲ ἀγωνία ἔγειρε ὁ Βοτανειάτης τὸ αὐτί του στὸ στόμα τοῦ πληγωμένου.

— Νὰ γυρίσω πίσω; ρώτησε.

Μὰ ὁ νέος εἶχε λιγοθυμήσει.

Ὁ Βοτανειάτης τὸν ἀκούμπησε στὸ χῶμα, καὶ γυρνώντας στοὺς ἀξιωματικούς του ποὺ μαζεύονταν στὸ γύρο.

— Τρέξετε! διέταξε. Παρασύρατε τοὺς ἄντρες κατὰ τὴν ἔξοδο. Εἴμαστε πιὰ μακριὰ γιὰ νὰ γυρίσωμε, κι᾽ ἂν ἔρχεται ὁ Ἰβάτζης, ἀπὸ πίσω μας θὰ ἔλθει. Βάλετέ το στὰ τέσσερα καὶ βγεῖτε ἀπὸ τὸ στενό.

— Καὶ σύ, Θεοφύλακτε Βοτανειάτη; ρώτησε ὁ ὑπασπιστής του βλέποντας πὼς γυρνοῦσε πίσω.

— Ἐγώ... μὲ τὴ βοήθεια τῆς Παναχράντου θὰ σταματήσω τὸν Ἰβάτζη, εἶπε. Καί, πηδώντας στὸ ἄλογό του, ἔτρεξε νὰ βρεῖ τὴν ὀπισθοφυλακή.

Ὅλος ὁ στρατὸς τότε ὅρμησε τρεχάτα κατὰ τὴν ἔξοδο. Μὰ ἡ ρεματιὰ ἦταν στενή, λίγοι ἄντρες περνοῦσαν στὴ γραμμή. Ἀκόμα δὲν εἶχαν βγεῖ οἱ πρῶτοι, ὅταν μπροστά τους πλάκωσαν οἱ Βούλγαροι, καὶ μεμιᾶς ξεπροβάλλοντας ἀπὸ τὰ δέντρα, σκέπασαν τὶς δυὸ πλαγιές.

Σὲ μιὰ στιγμή, ἡ ὄμορφη ρεματιὰ πῆρε ὄψη μακελειοῦ, καὶ τὸ κρυσταλλένιο ποταμάκι κύλησε κόκκινα θολὰ νερά. Ἀπὸ ψηλὰ οἱ Βούλγαροι τόξευαν τοὺς Ἕλληνες, καὶ αὐτοί, στριμωγμένοι στὴν κλεισούρα, ὁ ἕνας ἀπάνω στὸν ἄλλο, οὔτε νὰ διαφεντευθοῦν δὲν μποροῦσαν. Πλῆθος σωρεύουνταν τὰ σώματα, πληγωμένοι καὶ σκοτωμένοι γέμιζαν τὸ στενό, ἔκοβαν τὸ δρόμο στοὺς ἄλλους ποὺ ἔφθαναν τρεχάτοι, κι ἔπεφταν κι αὐτοὶ ἀπάνω στοὺς συντρόφους τους χωρὶς κἂν νὰ προφτάσουν μιὰ σαΐτα νὰ ρίξουν.

Ὁ Βοτανειάτης, βλέποντας μπροστὰ τὸν ἐχθρό, ὅρμησε μὲ τὴ συνηθισμένη του παλληκαριὰ στὴν πρώτη γραμμή. Μὰ κατατρυπημένος ἔπεσε, καὶ τὸ κορμί του θάφτηκε κάτω ἀπὸ στοῖβες νεκρῶν.

Σὰ δὲν ἔμεινε πιὰ οὔτε ἕνας ὄρθιος, οἱ Βούλγαροι πήδησαν ἀπὸ τοὺς βράχους ἀνάμεσα στοὺς πεθαμένους καὶ κούρσεψαν ὅ,τι πολύτιμο εἶχαν ἀπάνω τους. Ὕστερα ἀνέβηκαν πάλι ἀπὸ τὶς πλαγιὲς κι᾽ ἔγιναν ἄφαντοι.

Ζ΄

ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ

Παραπάνω, μονάχο πλάι στὸ ἥρεμο ρυάκι, κοίτουνταν τὸ αἱματωμένο σῶμα τοῦ νέου. Στὴ βιαστική τους φυγὴ τὸν εἶχαν ξεχάσει οἱ Ἕλληνες.

Ἀπὸ μακριὰ πολὺ ἀκούουνταν οἱ ζητωκραυγὲς τῶν Βουλγάρων, καὶ πιὸ κοντά, τὸ μουρμούρισμα τοῦ νεροῦ μὲς στὰ χαλίκια ἀποκρίνουνταν σιγαλά, γλυκά, χαρούμενα, στὶς ἄγριες φωνὲς τῆς μάχης.

Στὴ σκοτισμένη θύμηση τοῦ νέου, τὸ σιγανὸ αὐτὸ ψιθύρισμα καὶ ἡ ἀπομακρυσμένη ὀχλοβοὴ ἀνακατώνουνταν μὲ εἰκόνες παλιές, μισοσβησμένες μὰ πάντα ζωντανές, ποὺ ἔρχουνταν κι ἔφευγαν, γυρνοῦσαν καὶ μπερδεύουνταν ἀδιάκοπα στὸ νοῦ του: τὸ σπίτι τοῦ πατέρα του στὴν Ἀδριανούπολη, ἡ ἐκκλησία ὁλόφωτη καὶ στολισμένη, τὸ γλυκὸ χαμόγελο τῆς μητέρας του...

Μιὰ εἰκόνα προπάντων ξεχώριζε ἀπὸ τὶς ἄλλες, ζωηρή, ζωνταγή, στὸ κουρασμένο του μυαλό: ἕνα παιδιακίστικο πρόσωπο μέσα σὲ μαῦρα πυκνὰ μαλλιά, ποὺ τὰ κοντά τους κατσαρὰ χάιδευαν τὸ λεπτὸ λαιμάκι, σκεπάζοντας καὶ ξεσκεπάζοντας μὲ κάθε κίνηση τοῦ κεφαλιοῦ ἕνα αὐτάκι τριανταφυλλί. Καὶ τὸ κόκκινο στόμα γελοῦσε, καὶ τόση χαρὰ ἔλεγε κεῖνο τὸ γέλιο, ποὺ θέλησε νὰ γελάσει κι αὐτός. Μὰ δὲν μπόρεσε, — καὶ πάλι δοκίμασε καὶ πάλι δὲν μπόρεσε, γιατὶ κάτι σὰ βραχνὰς τοῦ πλάκωνε τὴν ψυχή, ὁ ἦχος τοῦ ὀνόματός του ποὺ κουδούνιζε πλάγι σὰ σήμαντρο νεκρικό:

— Κωνσταντῖνε...! Μίλησέ μου... Κωνσταντῖνε...

Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ μισόκλειστα ματόκλαδά του εἶδε πάλι τὸ κοριτσίστικο πρόσωπο.

Ποιὸς τὸν φώναζε;... Ποιὸς τὸν ἤθελε;...

Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ μισόκλειστά του ματόκλαδα, εἶδε πάλι τὸ κοριτσίστικο πρόσωπο γερμένο ἐπάνω του, καὶ στὸ πονεμένο του μέτωπο αἰσθάνθηκε γλυκὸ χάδι γυναίκειου χεριοῦ. Νὰ ἦταν ἄραγε τῆς μητέρας του τὸ χέρι;

Καὶ θέλησε νὰ μιλήσει τῆς μητέρας του, νὰ τῆς πεῖ πὼς τὴ θυμᾶται σὰ νὰ ἦταν ἀκόμα χθὲς ποὺ τὴν ἔχασε, κι ἂς πέρασαν τόσα χρόνια ἀπὸ τότε. Μὰ δὲν μπόρεσε οὔτε τὰ χείλια του νὰ κουνήσει.

Ἀπομακρυσμένη τὴν ἔβλεπε τόσο ἄμορφη, τόσο ἀγαπημένη! Καὶ ἡ μητέρα του χαμογέλασε, καὶ εἶπε μὲ φωνὴ μισοσβησμένη ἀπὸ τὴν ἀπόσταση καὶ ἀπὸ τὰ πολλὰ χρόνια: «Ἀλεξία... εἶναι παράξενο ὄνομα...» Καὶ πάλι εἶδε τὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ τους ὅπου ἔκανε κουτρουβάλες μὲ τὸν Μιχαήλ, γιὰ νὰ γελάσει τοῦ κοριτσιοῦ τὸ κόκκινο στοματάκι...

Καὶ πέρα, δεμένο στὸ δέντρο, μὲ τὴ λόγχη μπηγμένη στὶς σάρκες, ξεχώρισε τὸν πατέρα του...

Ἔξαφνα σουβλερὸς πόνος πέρασε ἀπὸ τὸ στῆθος του, σὰν νὰ τὸν εἶχε τρυπήσει τὸ ἴδιο τὸ κοντάρι, καὶ μούγκρισε ἀπὸ τὴν ὀδύνη. Καὶ πάλι στὸ αὐτί του τὸ νεκρικὸ σήμαντρο κουδούνισε θλιβερὰ καὶ εἶπε τ᾽ ὄνομά του:

— Κωνσταντῖνε...

Ἦταν φωνὴ γυναίκεια... Καὶ τὸ κλάμα ποὺ ἔτρεμε στὴ λέξη αὐτὴ τοῦ φάνηκε ἀνυπόφορο. Ἔκανε νὰ φωνάξει, μὰ πάλι δὲν μπόρεσε... Κι ἔσβησε τὸ χαρούμενο στοματάκι, κι ἔσβησε ἡ μητέρα του...

Καὶ στὸ κοριτσίστικο πρόσωπο ποὺ ἔσκυβε ἀπάνω του μόνο δυὸ μαῦρα μάτια ἀπόμειναν ποὺ ἔκλαιγαν.

Καὶ πάλι ὅλα σκοτείνιασαν. Ἡ νύχτα σκέπασε τὸ νοῦ του καὶ τοῦ φάνηκε πὼς πέρασαν χρόνια...

... Κι ὅμως, ὁ πόνος τοῦ κεφαλιοῦ του ἦταν ὁ ἴδιος, τὸ μουρμουρητὸ τοῦ ρυακιοῦ ἦταν τὸ ἴδιο... Μόνο οἱ ἀπομακρυσμένες ζητωκραυγὲς εἶχαν σβήσει, μαζὶ καὶ τὰ δάκρυα ποὺ στάλαζαν συμπονετικά, μαζὶ καὶ τὸ γλυκὸ χάδι τοῦ γυναίκειου χεριοῦ... Κάποια γνωστὴ ἀντρίκεια φωνὴ ἐξηγοῦσε πλάγι του πὼς ἡ σαΐτα δὲν εἶχε πάγει βαθιὰ καὶ θὰ γιατρεύουνταν. Καὶ ἄλλη φωνή, γνωστὴ κι αὐτή, ἀποκρίνουνταν κι ἔλεγε: «Δοξασμένο τ' ὄνομα τοῦ Κυρίου...»

— Μιχαήλ... μουρμούρισε ὁ Κωνσταντῖνος.

Ἕνας νέος ξανθὸς ἔγειρε ἀπάνω του.

— Ναί, εἶπε, ἐγὼ εἶμαι, καὶ ὁ Νικήτας. Μὰ μὴ μιλᾶς καὶ μὴν κουνᾶς. Μόλις τώρα καταφέραμε νὰ σταματήσομε τὸ αἷμα. Λίγο ἀκόμα ν' ἀργοῦσε τὸ μήνυμά σου, δὲ θὰ σὲ προφθαίναμε πιά, θὰ τελείωνες ἐδῶ ποὺ ἔπεσες.

— Ποιό μήνυμα; ρώτησε ὁ Κωνσταντῖνος σκοτισμένος.

— Ἐκεῖνο ποὺ ἔγραψες στὸ μαντήλι σου. Μὰ σώπα, μὴ μιλᾶς πιά. Ἄλλην ὥρα μᾶς λὲς πῶς ἔμαθες ὅτι βρισκόμαστε δῶ.

Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἀποκρίθηκε. Τὰ λόγια τοῦ Μιχαὴλ τ' ἄκουε, μὰ ἔννοια καμιὰ δὲν ἔβγαζε. Προσπάθησε νὰ καταλάβει, θέλησε νὰ ρωτήσει. Τὸ μυαλό του σκοτίστηκε πάλι, τοῦ φάνηκε πὼς ὅλα γύριζαν, ἔκλεισε τὰ μάτια του καὶ λιγοθύμησε.

Ὅταν συνῆλθε, βρίσκουνταν σὲ μιὰ καμαρούλα μὲ πέτρινους τοίχους, φτωχικὰ ἐπιπλωμένη, μὰ παστρική. Πλάγι στὸ προσκέφαλό του κάθουνταν ἕνας καλόγερος ἄγνωστος, μὲ μακριὰ λευκὴ γενειάδα ποὺ τὸν κοίταξε καὶ σὰν τὸν εἶδε ποὺ ἄνοιξε τὰ μάτια, ἔσκυψε ἀπάνω του καὶ χαμογέλασε.

— Γυρεύεις τὸν ἀδελφό σου; ρώτησε βουλγάρικα.

— Ναί! ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος.

— Τώρα θὰ ἔλθει, παιδί μου, πῆγε νὰ μάθει εἰδήσεις.

— Εἰδήσεις! Ἀπὸ ποῦ;

— Δὲν ξέρω. Γίνηκε, λέει, μάχη κάπου ἐδῶ κοντά. Ἀρχηγὸς τῶν δικῶν μας εἶναι, λένε, ὁ Ἰβάτζης.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνατρίχιασε, μὰ δὲν τόλμησε νὰ ρωτήσει ἄλλα. Τὸ κεφάλι του ἦταν βαρὺ καὶ σκοτισμένο, φοβήθηκε μὴν τοῦ ξεφύγει καμιὰ λέξη ποὺ δὲν ἔπρεπε. Καὶ σώπασε.

Γύρισε ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ τοίχου κι ἔκανε πὼς θέλει νὰ κοιμηθεῖ.

Σὲ λίγο ἡ πόρτα ἄνοιξε, κι' ἕνα βῆμα ἀκούστηκε στὸ ξύλινο πάτωμα.

— Πήγαινε στὴν ἐκκλησία, πάτερ Μεθόδιε, εἶπε μιὰ ἀντρίκεια φωνή, ὁ ἑσπερινὸς σήμανε. Ἐγὼ θὰ μείνω μὲ τὸν ἀδελφό μου.

Ὁ καλόγερος σηκώθηκε, κοίταξε ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν πληγωμένο, καί, κουνώντας χαρούμενα τὸ κεφάλι, εἶπε:

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Ποιός εἶπε τὴ φράση

Τὰ σοφὰ λόγια τῶν Σπαρτιατῶν

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Σὲ ποιὲς περιστάσεις εἰπώθηκαν οἱ παρακάτω φράσεις:

1) Τὶς ψέγει τὸν Ἡρακλέα;

2) Οὐ φεύγοντα, μένοντα σε δεῖ τοῖς ἀντιτεταγμένοις μάχεσθαι.

3) Μόνοι γοῦν ἡμεῖς οὐδὲν μεμαθήκαμεν παρ' ὑμῶν κακόν.

4) Εἰ καὶ δύναμιν αὐτοῖς παρέσχετο ὥστε μαχομένους περὶ της χώρας κρατεῖν.

5) Μὴ πρότερον ἀπελθεῖν ὑμᾶς ἐκ του Τεμένους, πρὶν αὐτὰ πρὸς ἀλλήλους διαλύσησθε.

6) Πολλοὺς δ' ἐκείνου κρείσσονας ἔχει ἡ Σπάρτη.

7) Οἱ γὰρ πρὸς χάριν ὁμιλοῦντες βλάπτουσιν οὐχ οἱ μετ' ἀπεχθείας.

8) Ἀλλ' ὅ γε μωρὸς οὐκ ἂν δύναιτο σιγᾶν.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) **Τὶς ψέγει τὸν Ἡρακλέα;**

Ἡ φράση αὐτὴ εἶναι πολὺ συνηθισμένη στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ὅταν κανεὶς ἀρχίζει να ἀπολογεῖται γιὰ κάτι ποὺ δὲν τοῦ κατηγοροῦν τὸν διακόπτει κανεὶς καὶ τὸν ἐρωτᾷ: «τὶς ψέγει τὸν Ἡρακλέα;» ἢ ὅπως θὰ λέγαμε στὴ δημοτικὴ «ποιός κατηγορεῖ τὸν Ἡρακλῆ;»

Ὅπως γράφει ὁ Πλούταρχος κάποτε στὴ Σπάρτη ἕνας σοφιστὴς θέλησε νὰ διαβάσει κάποιο ἐγκώμιο γιὰ τὸν Ἡρακλέα, τὸν Ἕλληνα ἡμίθεο. Ὁ Ἀνταλκίδας ποὺ ἄκουσε τὸν σοφιστὴ τὸν διάκοψε:

— Τὶς ψέγει τὸν Ἡρακλέα;

Μὲ τὴ διάθεση λακωνικότητας ποὺ εἶχε σὰν Σπαρτιάτης θεωροῦσε περιττὸ τὸ ἐγκώμιο γιὰ τὸν Ἡρακλῆ ποὺ ἦταν ἀντικείμενο θαυμασμοῦ γιὰ ὅλους τοὺς Σπαρτιάτες.

Καθὼς θὰ ξέρετε ἴσως, ὁ Ἀνταλκίδας ἦταν ἀρχηγὸς τῆς ἀντίθετης πρὸς τὸ Βασιλιὰ Ἀγησίλαο πολιτικῆς μερίδας στὴ Σπάρτη. Εἶναι ὁ ἴδιος ποὺ ὑπέγραψε μὲ τοὺς Πέρσες στὰ 387 μ. Χ. τὴν τόσο ταπεινωτικὴ γιὰ τοὺς Ἕλληνες συνθήκη εἰρήνης, ποὺ φέρνει τὸ ὄνομά του: «Ἀνταλκίδειος Συνθήκη».

2) «Οὐ φεύγοντα, μένοντα δὲ δεῖ τοῖς ἀντιτεταγμένοις μάχεσθαι».

Τὴ φράση αὐτὴ θὰ μπόρουσε κανεὶς νὰ τὴν ἀποδώση στὴ δημοτικὴ ἔτσι: Ὅταν δυὸ στρατοὶ βρίσκονται ἀντιμέτωποι, ὁ καλὸς στρατιώτης πρέπει νὰ κρατάη τὴ θέση καὶ ὄχι νὰ φεύγη.

Κάποτε κάποιος Σπαρτιάτης, ὁ Ἀνδροκλείδας, ζήτησε νὰ καταταχτῆ στρατιώτης καὶ νὰ πολεμήση. Μὰ οἱ «στρατολόγοι» ἂς ποῦμε, τοῦ ἔφεραν ἀντιρρήσεις, γιατὶ ὁ Σπαρτιάτης ἐθελοντὴς εἶχε χάσει τὸ ἕνα του πόδι.

— Πῶς θὰ καταταγῆς στρατιώτης, τοῦ εἶπαν, ἀφοῦ εἶσαι ἀνάπηρος;

Μὰ κι' αὐτὸς εἶχε ἕτοιμη τὴν ἀποστομωτικὴ ἀπάντηση:

Τί χρειάζεται τὸ πόδι; Ὁ στρατιώτης πρέπει νὰ πολεμάη κρατῶντας τὴ θέση του καὶ ὄχι φεύγοντας. Ἔτσι γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτὴ δὲν τοῦ χρειάζονται τὰ πόδια.

Ὁ Πλούταρχος, ποὺ γράφει τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, δὲν ἀναφέρει ἂν ἔπειτα ἀπὸ τὸ τοῦτο ἐπιχείρημα οἱ στρατολόγοι τῆς Σπάρτης δέχτηκαν στὸ στρατό τους τὸν Ἀνδροκλείδα.

3) Μόνοι γοῦν ἡμεῖς οὐδὲν μεμαθήκαμεν παρ' ὑμῶν κακόν.

Ἡ φράση θὰ μποροῦσε νὰ μεταφραστῆ ἔτσι:

Καὶ βέβαια (εἴμαστε ἀμαθεῖς) γιατὶ δὲν ἐμάθαμε ἀπὸ σας κανένα κακό.

Τὴ φράση τὴν εἶπε ὁ Ἀνταλκίδας γιὰ τὸν ὁποῖον σᾶς μιλήσαμε στὸ πρῶτο.

Κάποιος Ἀθηναῖος κατηγοροῦσε τοὺς Σπαρτιάτες ὡς ἀμαθεῖς.

Μὰ πῆρε ἀπὸ τὸν Ἀνταλκίδα πληρωμένη τὴν ἀπάντηση:

Ἔχετε δίκηο, τοῦ εἶπε. Γιατὶ δὲν ἐμάθαμε κανένα κακὸ ἀπὸ σᾶς.

4) Εἰ καὶ δύναμιν αὐτοῖς παρέσχετο ὥστε μαχομένους περὶ της χώρας κρατεῖν;

Δηλαδή: Τοὺς ἔδωσε ὅμως καὶ δύναμη ὥστε νὰ μπορέσουν μαχόμενοι γιὰ τὴν χώρα τους καὶ νὰ τὴν κρατήσουν;

Τὴ φράση αὐτή, τὴν εἶπε ὁ Ἀντίοχος, ὁ Ἔφορος τῆς Σπάρτης, ὅταν ἄκουσε πὼς ὁ Βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος παραχώρησε στοὺς Μεσσηνίους ἀμφισβητούμενες ἀπὸ τὴ Σπάρτη ἐκτάσεις.

Ὁ Ἀντίοχος γέλασε καὶ ρώτησε:

Τοὺς ἔδωκε ὅμως καὶ τὴ δύναμη νὰ τὶς κρατήσουν;

Διότι, πολὺ ὀρθά, εἶχε τὴν ἀντίληψη πὼς δὲν εἶναι ἀρκετὸ νὰ κατακτᾶς μιὰ χώρα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχης καὶ τὴ δύναμη νὰ τὴν κρατήσης.

5) Μὴ πρότερον ἀπελθεῖν ὑμᾶς ἐκ τοῦ τεμένους, πριν αὐτὰ πρὸς ἀλλήλους διαλύσησθε...

Ὁ Ἀρχίδαμος τῆς Σπάρτης, υἱὸς τοῦ Ζευξιδάμου, εἶπε τὴ φράση αὐτὴ σὲ δυὸ Σπαρτιᾶτες ποὺ τοῦ ζήτησαν νὰ μπῆ μεταξύ τους διαιτητὴς γιὰ νὰ τοὺς λύση κάποια διαφορὰ ποὺ εἶχαν.

Ὁ Ἀρχίδαμος δέχτηκε τὴν πρόσκληση τῶν δύο Σπαρτιατῶν καὶ τοὺς ὡδήγησε στὸ Ναὸ τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς.

Τότε τοὺς κάλεσε νὰ ὁρκιστοῦν ὅτι θὰ δεχτοῦν χωρὶς ἀντίρρηση καὶ θὰ ἐκτελέσουν τὴν ἀπόφαση ποὺ θὰ βγάλη.

Καὶ σὰν ὡρκίστηκαν, τοὺς εἶπε:

Διατάσσω νὰ μὴ φύγετε ἀπὸ αὐτὸ τὸ Ναὸ προτοῦ συμβιβασθῆτε μεταξύ σας καὶ συμφιλιωθῆτε.

6) Πολλοὺς δ' ἐκείνου κρείσσονας ἔχει ἡ Σπάρτη.

Δηλαδή: Ἡ Σπάρτη ἔχει πολὺ καλλίτερους ἀπ' αὐτόν.

Αὐτὰ εἶναι λόγια τῆς Ἀργιλεωνίδας μητέρας τοῦ Βρασίδα, περίφημου στρατηγοῦ τῶν Λακεδαιμονίων, ποὺ σκοτώθηκε στὴν Θράκη.

Ὅταν ὁ Βρασίδας σκοτώθηκε ἔφθασαν στὴ Σπάρτη πρέσβεις γιὰ νὰ ἀναγγείλουν τὸ θάνατο τοῦ Σπαρτιάτη στρατηγοῦ. Οἱ πρέσβεις αὐτοὶ ἐπισκέφθηκαν καὶ τὴ μητέρα τοῦ Βρασίδα Ἀργιλεωνίδα. Μὰ ἡ πρώτη ἐρώτησή της στοὺς πρέσβεις ἦταν ἂν ὁ γιός της πέθανε μαχόμενος μὲ γενναιότητα.

Ὅταν δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι ἄρχισαν νὰ ἐγκωμιάζουν τὸν Βρασίδα καὶ νὰ λένε πὼς ἔδειξε μεγάλο ἡρωϊσμὸ καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος παρόμοιος στὴ γενναιότητα στρατηγός, ἡ Ἀργιλεωνί-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 217)

Τά παιδιά γράφουν

ΤΟ ΗΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

Βραδιάζει.

Ὁ Ἥλιος — τὸ ὁλόλαμπρο ἅρμα, ποὺ τὸ ὁδηγεῖ ὁ μυθικὸς θεὸς τῶν ἀρχαίων — ἔχει πάρει τὸν κατηφορικὸ δρόμο καὶ γέρνει ἀπαλὰ - ἀπαλὰ μὲς στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Δύσης. Οἱ ὁλόχρυσες χρυσοκέντητες κόρες του — οἱ ἀκτῖνες — ἔχουν ἀδυνατίσει καὶ σιγά, σιγά, χάνονται, σβήνονται, ἐντελῶς πιά. Τὸ μικρὸ βουναλάκι ποὺ θὰ κρύψει τὸν ἥλιο, ἔχει πάρει ἕνα χρῶμα ἀφάνταστο καὶ λαμπερό. Νομίζεις πὼς οἱ μυθικὲς νεράϊδες, ἐκεῖ σκόρπισαν τὰ κάλλη τους.

Καὶ ὁ ἥλιος — ἐνῶ χάνεται καὶ ἡ τελευταῖα του κόρη — μᾶς ἀποχαιρετᾶ, ἐνῶ πέφτει τὸ μαῦρο σεντόνι τῆς νύχτας σ' ὅλη τὴν πλάση...

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΔΑΛΑΜΑΓΚΑΣ
Γυμνάσιο Βάλτης

ΦΤΩΧΟ ΠΑΙΔΑΚΙ !

Νυχτώνει. Τὸ κρύο εἶναι τσουχτερό. Σὲ μιὰ γωνια του δρομου τουρτουριζει κουβαριασμενο ενα μικρο παιδακι. Η οψη του ειναι χλωμη και πονεμενη.

Ποῦ και ποῦ περνᾶ κάποιος διαβάτης ρίχνοντας περιφρονιτικὸ βλεμμα στο κουρελιασμενο ἀνθρωπάκι.

Του κυκου ζητὰ τὸ ἄμοιρο ἐλεημοσύνη.

Ἀπελπισμένο καὶ λυπημένο κατακαρδα γιὰ τὴν τόση απονιὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀποφασιζει ν'ἀποσυρθῆ στὸ κοντινὸ χαλασμα ποὺ τὸ δεχότανε καθε νύχτα* στη παγερή του αγκαλια.

Τη στιγμη εκεινη ὁμως σὰ σίφουνας παρουσιάσθηκε μιὰ ὡραία κοπελλα μὲ ξανθὰ σγουρα μαλλια ριγμένα στοὺς ὠμους της.

Ἔσκυψε και το λευκό της χερι κατι ἄφησε στὴν ἀπλωμενη φούχτα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ. Ἕνα χαμογελο ζωγραφιστηκε στο ἀθῶο προσωπάκι του καὶ μὲ τὰ τρεμουλιαστά του χειλη ψιθύρισε ἕνα σιγαλὸ «ευχαριστῶ».

Ἀλλ' ἡ ὡραία γυναίκα εἶχε ἐξαφανισθῆ. Τὸ παιδάκι ἔτριψε τὰ γαλανὰ ματάκια του γιατὶ νόμισε πὼς ἦτανε ὄνειρο. Ἀλλ' ὄχι, δεν ἦταν ὄνειρο. Ἴσως καλὰ δε τὴν εἶδε ἀλλὰ κατάλαβε πὼς ἦτανε ἡ Ἐλεημοσύνη, ἡ κορη ἐκείνη ποὺ δείνει στοὺς φτωχοὺς τὴν εὐτυχία...

Θεέ μου! Σ' εὐχαριστῶ, ψιθύρισε τὸ μικρὸ ἄτυχο παιδάκι.

ΓΥΦΤΙΚΟ ΣΚΕΠΑΡΝΙ

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Κάποιο πρωϊνὸ τοῦ Μάρτη καθισμένος στὸ παράθυρό μου, δὲ χόρταινα νὰ κυττάζω τὸ ποικιλόχρωμο κέντημα τοῦ Πλάστη.

Λὲς ὅτι δὲ φτάνουνε ὅλα αὐτὰ τὰ στολίδια, ὥστε ἀναγκάζεται νὰ μᾶς στείλη καὶ τὰ μικρὰ χελιδονάκια του νὰ συμπληρώνουν τὸ ἀτέλειωτο μωσαϊκό.

— Εἶναι οἱ νέοι μας ἐπισκέπτες ποὔρθανε ἀπὸ τὶς χῶρες τῆς ἀνατολῆς, ἀκοῦς νὰ λένε δυὸ απουργιτάκια ἀπὸ τὴ γωνιὰ τοῦ φράχτη. Ἀλήθεια! Πόσο εὐτυχισμένα εἶναι αὐτά; Ποτὲ δὲν κρυώνουν, ποτὲ δὲν ὑποφέρουν ἀπὸ τὸν παγερὸ βοριᾶ, πάντα στὴ ζέστη καὶ στὶς ὁλόχρυσες ἀκτῖδες κτίζουν τὶς φωλίτσες τους. Ἄχ!.. νὰ εἴχαμε κι' ἐμεῖς τὴν τύχη τους! Πόσο ἐπιθυμοῦσα νὰ ταξίδευα κι' ἐγὼ σὲ ξένες μακρυνὲς χῶρες, νὰ γνώριζα νέους ἀνθρώπους νέο κόσμο!

— Νὰ πετοῦσα πάνω ἀπὸ πόλεις καὶ χωριὰ ὠκεανοὺς καὶ θάλασσες, ψηλὰ στὰ αἰθέρια κυματάκια τῆς ἥσυχης ἀτμόσφαιρας.

Μὰ τὸ ἄλλο πιὸ λογικὸ τὸ συμβουλεύει λέγοντας:

— Ὁ δικός μας προορισμὸς εἶναι νὰ μένουμε στὴ χώρα ποὺ γεννιόμαστε, στὰ κρύα καὶ στὰ χιόνια, γιατ' ἔτσι εἶναι γραμμένο μας καί, μὴν παραπονιέσαι γι' αὐτό. Ἀλλὰ σταμάτησε τὴ συζήτησή τους τὸ πέταγμα ἑνὸς ἀγριοπουλιοῦ...

ΤΑΙΝΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

«ΧΑΙΡΕ ΚΕΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ»

«Χαῖρε Κεχαριτωμένη! Σὰν ἁγνὲς δροσοσταλιδες και μεθυστικες πνοες δοξολογίας ανεβαινουν απ' τα χειλη του αθωου βοσκου οἱ δυο μυριοκαλλες λεξεις στην Ασπιλη Παρθενα. Ησυχα και ειρηνικα βοσκουν τα προβατα γυρω του τ' αφθονο χορταρι του δασους που η δροσερη γη πλουσια δινει. Εμαθε δω στην μοναξια και στη γαληνη του δασους, μακρυα απ' τη ψευτια και την απατη των ανθρωπων. Ο ψιθυρος των δεντρων χτυπα γλυκα την δεκαχορδη λυρα της αγνης του καρδιας που μονο δυο λεξεις ξερει για προσευχη: «Χαιρε Κεχαριτωμενη!» Δυο λεξουλες εμαθε για να υμνη τη Θεοτοκο τον ευαγγελικο χαιρετισμο του Αρχαγγελου. Και ομως μεσα σ' αυτες ξεχυνονται ολα τα αγνα του αισθηματα που πλημμυρουν τη καρποφορα ψυχη του. Σαν τὰ μπουμπουκια που ανθουν στην λαμψη του Φλεβαρη, τα φυλλοκαρδια του αναιγουν τις πτυχες τους κι αναλυονται σε προσευχη σαν θεία λυρική υμνωδια. Σὲ κάθε ευκαιρια, τις δροσοσταλακτες αυγες με το αγνό το μυρο και τις μυριοχρωμες ανατολες, το δειλινὸ καὶ τ' ἀποβραδυ πλεκει εγκωμια στην Θεοτοκο με τὶς δυὸ θεικὲς λεξεις: «Χαιρε Κεχαριτωμενη».

Καὶ ὁ καιρος περνα. Διαβαινουν οἱ χρονοι «ὡσεὶ τὰ ανθη του ἀγροῦ ουτως ἐξανθωσι». Και ὁ καλὸς βοσκὸς παραγνωρισμενος απ' τοὺς ἀνθρωπους βρισκει θερμη αγκαλη, στοργικη της Παναγιας τον υμνο. Μ' αυτον ξυπνα, μ' αυτον περνα την ημερα του. Οἱ χρονοι αρχιζουν να βαραινουν την πλατη του. Χαρηκε την μυρουδια της στανης και λαγοκοιμηθηκε πλαϊ στα αθωα προβατα του, τις φεγγαρολουστες νυχτιες του Γεναρη. Τωρα πια αισθανεται τον θανατο ν' απλωνη τις φτερουγες του απανω του. Ἕνα χαμογελο αχνὸ ἀπὸ ευχαριστηση φωτιζει τα χειλη του και ψιθυριζει — καθὼς κλινει τα βλεφαρα του για τον αἰώνιο ὕπνο — τὴν μικρὴ προσευχή του:

«Χαῖρε Κεχαριτωμένη!».

Ὁ καλὸς βοσκὸς δὲν ὑπάρχει πιά. Ἡ ψυχή του φτερουγισε στις ουρανιες μονὲς της Παρθενας. Εδῶ κατου δὲ δυὸ μετρα γῆς σκεπασαν τὸ γεροντικὸ κορμὶ τοῦ τσοπάνου. Λίγα ἀγριολούλουδα τὸν ἀποχαιρέτησαν στὴν τελευταία του κατοικια...

Πέρασαν λίγες μέρες· καὶ πάνω στὸ φρεσκοσκαμμένο χῶμα τοῦ τάφου του πρόβαλλε ἕνας χιονάτος καὶ ὁλόλευκος κρίνος σὰν τὴν λευκὴ καρδιά του. Δυὸ λέξεις μὲ χρυσᾶ γράμματα καθησαν πάνω στὰ κρινοπέταλα γιὰ νὰ ἐπισφραγίσουν τὴν ὅμορφη εἰκόνα τοῦ φτωχοῦ τάφου του. Οἱ δυὸ λέξεις ποὺ τόσο ἀγάπησε ὁ βοσκὸς τῆς στάνης, «Χαῖρε Κεχαριτωμένη!»

Ἔκθαμβος καὶ βουβὸς ἔμεινε ὁ κόσμος ἀπὸ τὸ μεγάλο θᾶμα τῆς Παναγιᾶς. Κι' ὅταν ἔσκαψαν νὰ βροῦν τὴν ρίζα τοῦ ὁλόασπρου καὶ φεγγόβολου κρίνου τὴν βρῆκαν βαθιὰ ριζωμένη νὰ βγαίνη ἀπ' τὰ μισανοιγμένα χείλη του κι' ἀπὸ τὴν ἀγαθὴ καρδιά του. Ἡ στοργικὴ Μητέρα μας δόξασε τὸν φτωχὸ πιστό της φέροντας σ' ὅλους ὡς παράδειγμα τὴν ἀθῶα, τὴν ὄμορφη, τὴν καθαρὴ καὶ κρινένια ψυχὴ τοῦ δούλου της.

ΜΠΑΛΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου (Κρίνης)

Η ΑΝΟΙΞΗ

Ἔρχεται ἡ ἄνοιξη, ἡ ἀνθοστόλιστη Νεράϊδα ἀνάλαφρη καὶ γελαστή. Ξανθὲς μποῦκλες πλαισιώνουν τὸ νεανικό της πρόσωπο καὶ ἄλικα τριαντάφυλλα πορφυρώνουν τὶς παρειές της, ἐνῶ τὰ γαλάζια μάτια της καθρεφτίζουν τὴ θάλασσα. Φορεῖ στὸ κεφάλι στεφάνι ἀπὸ λουλούδια τοῦ κάμπου καὶ στὸ λυγερὸ κορμί της πολύπτυχο ἀτλάζι ποὺ δείχνει τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα. Δροσερὴ καὶ ἀφρόπλαστη, ὀρθώνει τὴν ὑπερήφανη κορμοστασιά της. Εἶναι ἡ μάγισσα ἡ Ἄνοιξη, εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ μὲ τὴν ζεστὴ πνοή της σβύνει τὰ χιόνια τοῦ χειμῶνα, εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ μᾶς ξαλαφρώση ἀπὸ τὰ βαρειὰ ροῦχα καὶ θὰ μᾶς ὁδηγήση στὶς βουνοπλαγιὲς καὶ τὰ καρφοβούνια γιὰ νὰ ἀπολαύσωμε τὴν ἀνθοστόλιστη φύση. Ξεχύνει τὰ μύρα της στὸν αἰθέρα, ποὺ εἶναι τὸ βάλσαμο τῆς ψυχῆς. Μακρυὰ ἀπὸ τὴν πληχτικὴ καπνιὰ τοῦ τζακιοῦ καὶ τῆς σόμπας, θὰ χαροῦμε τοὺς ἀνθοστολισμένους κάμπους καὶ τὰ δαντελωτὰ ἀκρογιάλια, ἐκεῖ ποὺ συναυλίες πουλιῶν συνταιριάζουν τὸ σκοπό τους μὲ τὸ κελάρυσμα τοῦ τρεχούμενου νεροῦ καὶ τὸ φλοῖσβο.

Ὢ Ἄνοιξη εἶσαι ἡ καλύτερη ἐποχὴ τοῦ ἔτους. Ζωγράφοι καὶ ποιητὲς ξετρελλαίνονται μὲ τὴν ὀμορφιά σου.

ΑΕΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΛΤΟΥ

ΣΤΗΝ ΜΟΥΣΑ ΜΟΥ!...

Τὰ φωτερά μου ὄνειρα ἦλθες γιὰ νὰ
(γκρεμίσης,
μικρὸ παιδάκι π' ἔχτιζα στὴν ἄμμο τοῦ
(γιαλοῦ
κι' ἀπὸ τὸ λαγῆνι ποὺ κρατᾶς μὲ νέ-
(κταρ νὰ ποτίσης,
στὴν διψασμένη μου ψυχή, κερὰ μαυ-
(ρομαλλοῦ...

Πέρασαν χρόνια!... σὰν σκιὰ κοντά
(μου τριγυρνᾶς,
σὺ τὴν καρδιά μου ἐγέμισες, ἀπὸ φτω-
(χὰ τραγούδια
κι' ὅταν σὲ πόνο ἢ σὲ χαρὰ σκύβεις
(καὶ μὲ κερνᾶς,
στὰ σπλάχνα μου ἀνθοβολοῦν μαγιάτι-
(κα λουλούδια...

Σὺ μ' ἔμαθες ὅταν τὴν γῆ, δέρνουνε
(μαῦρες μπόρες,
σιγά, σιγά, ἀθόρυβα τὴν λύρα μου νὰ
(κρούω
κι' ἔτσι γαλήνιες κι' ὄμορφες νὰ φεύ-
(γουνε οἱ ὧρες
διπλᾶ τὰ μάτια μοὔδωσες, διπλᾶ κι'
αὐτιὰ ν' ἀκούω...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑΣ
(μαθητὴς Ε' τάξ. Γυμν. Νάξου)

ΠΑΛΗΑ ΜΟΥ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Παληά μου γειτονιὰ πῶς σὲ θυμᾶμ' ἀλαργινὰ
στὰ χρόνια κεινα τὰ παληὰ κι' ευτυχισμενα
—μικρὸ παιδάκι στῆς ζωῆς τὴ ξεγνοιασιὰ—
ποὺ διάβαιναν ἀνέφελα, μ' ὄνειρα χρυσαφένια.

Θυμᾶμαι... σὰν ἁπλώνονταν χλωμὸ τὸ δειλινὸ
κι' ἀρώματα σκορπούσανε τὰ γιασεμιά, τὰ
(γιούλια
καὶ ἡ καμπάνα γλυκερὰ σήμαιν' ἑσπερινὰ
κι' ἀχνὰ στὸ βάθος τ' οὐρανοῦ τρεμόσβυνε
(ἡ Πούλια.

Τὴ χρυσαφέν' ἀνατολὴ π' ἐρχόταν μυρωμένη,
κάποιας κιθάρας στεναγμοὶ στὶς νύχτας τὴ
(γαλήνη,
μιὰ μάννα στὸ κατῶφλι της τὸ γυιό της νὰ
(προσμένη,
τῶν δένδρων τὰ μιλήματα μὲ τὴ χρυσὴ σελήνη...

Σ' ἀναθυμιέμαι νοερὰ στὰ χρόνια τὰ χρυσὰ
π' ὅλοι σὰν οἰκογένεια ζούσαμ' εὐτυχισμένοι...
μὰ ἦρθ' ὅμως ὁ πόλεμος σβύστηκε ἡ χαρά...
....
Τώρα' ἀπομένεις ἔρημη, βουβὴ καὶ γκρεμι-
(σμένη.

ΜΙΜΗΣ ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἡρωϊσμὸς καὶ εἰλικρίνεια

Ἄς ἐπιμείνουμε ἀκόμα λιγάκι στὸ ζήτημα τῆς εἰλικρινείας. Εἶναι τόση ἡ ἀνάγκη της, ὥστε ὅσα καὶ ἂν ποῦμε δὲν θὰ εἶναι πολλά.

Εἴπαμε στὸ περασμένο μας σημείωμα γιὰ τὰ ψέμματα ποὺ λένε μερικοὶ «στ' ἀστεῖα», «γιὰ νὰ γελάσουν». Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα, ποὺ λέγονται ὄχι πιὰ στ' ἀστεῖα ἀλλὰ στὰ σοβαρά. Εἶναι τὰ ψέμματα ἐκεῖνα, ποὺ λέγονται, γιὰ νὰ βγοῦμε ἀπὸ κάποια δύσκολη θέση. Τὸ πιὸ πρόχειρο μέσον γιὰ πολλοὺς εἶναι τὸ ψέμμα. Μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία, σὰν νὰ κάναμε τὸ πιὸ φυσικὸ πρᾶγμα, πετᾶμε στὴ μέση ἕνα ψέμμα.

Ἔχει ὁ Γιαννάκης, παραδείγματος χάριν, κάνει κάποιο λάθος ἢ κάποια ζημιά. Φοβᾶται μήπως τὸν μαλλώσουν. Σκέπτεται τί πρέπει νὰ κάμη, γιὰ νὰ γλυτώση ἀπ' τὸ μάλλωμα καὶ βρίσκει εὔκολη τὴ λύση: Θὰ πῆ ψέμματα! Σὰν νὰ μὴ τοῦ κόστιζε τίποτε. Σὰν νὰ ἦταν τὸ ἁπλούστερο πρᾶγμα.

Ἄς ποῦμε πὼς ἔχει σπάσει ἕνα ποτῆρι. Τί θὰ ἔπρεπε νὰ κάνη; Ἀντὶ νὰ εἶναι ἕτοιμος ν' ἀρχίση τὰ ψέμματα, δὲν θὰ ἦταν καλύτερα νὰ πῆ τὴν ἀλήθεια; Νὰ ὁμολογήση, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔκανε τὴ ζημιά. Μὰ θὰ μοῦ πῆτε, ὅτι θὰ τιμωρηθῆ γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ ἔκαμε.

Πρῶτα - πρῶτα δὲν εἶναι ἑκατὸ τὰ ἑκατὸ βέβαιος πὼς θὰ τιμωρηθῆ. Εἶναι πολὺ πιθανόν, ἀντὶ νὰ τιμωρηθῆ γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ ἔκαμε, νὰ ἐπαινεθῆ γιὰ τὴν εἰλικρίνεια ποὺ εἶχε νὰ ὁμολογήση τὴν ἐνοχή του.

Δεύτερον, καὶ ἂν ἀκόμα τιμωρηθῆ, δὲν θὰ ἦταν προτιμώτερο νὰ τὸν μαλλώσουν ἢ καὶ νὰ τὸν δείρουν ἀκόμα, παρὰ νὰ λερώση τὴν ψυχή του μὲ τὸ ψέμμα;

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἕνα τρίτον. Εἶναι γιὰ ὅσους ἔχουν πάρει στὰ σοβαρὰ τὴν προσπάθεια νὰ φτιάξουν τὸν ἑαυτό τους. Εἶναι γιὰ κείνους ποὺ θέλουν ν' ἀγωνισθοῦν, γιὰ νὰ γίνουν καλοὶ χαρακτῆρες, ἠθικὲς προσωπικότητες. Ποιὸ εἶναι αὐτό; Εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ὅταν τιμωρηθῆ γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ ἔκαμε, θὰ εἶναι στὸ μέλλον προσεκτικώτερος. Ἀντιθέτως, ὅταν μὲ ἕνα ψέμμα γλυτώση τὴν τιμωρία, θὰ γίνουν δυὸ κακὰ στὴν ψυχή του. Τὸ ἕνα κακὸ θὰ εἶναι, ὅτι δὲν θὰ προσέχη στὸ μέλλον, ἀφοῦ ἔτσι φθηνὰ γλύτωσε τὸ μάλλωμα καὶ τὴν τιμωρία. Τὸ ἄλλο κακὸ εἶναι, ὅτι λέγοντας τὸ ψέμμα, συνηθίζει καὶ σιγὰ - σιγὰ γίνεται ἕνας πρώτης τάξεως ψεύστης.

Ὅσοι, λοιπόν, ἔχουν ἀποφασίσει νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ νὰ φτιάξουν ἕναν καλό, ἀνώτερο χαρακτῆρα, ἂς τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψη τους. Γιὰ νὰ εἶναι εἰλικρινεῖς, πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ ὑποστοῦν καὶ κάποια θυσία. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν ἐπιγραφὴ τοῦ σημερινοῦ μας σημειώματος γράφουμε τὴ λέξη ἡρωϊσμὸς καὶ τὴ συνδέομε μὲ τὴν εἰλικρίνεια. Γιὰ νὰ εἶσαι, δηλαδή, καὶ γιὰ νὰ μείνης εἰλικρινής, χρειάζεται νὰ ὑποστῆς καὶ κάποια θυσία. Εἶναι ἀπαραίτητος καὶ κάποιος ἡρωϊσμός.

Στ' ἀλήθεια ὅμως! Σκεφθήκατε ποτέ, ὅτι ὁ Κύριός μας, ὅταν ἦταν παιδὶ ἢ νέος σὰν κι' ἐσᾶς, θὰ ἔλεγε ποτὲ ἕνα ψέμμα, γιὰ ν' ἀποφύγη μιὰ τιμωρία; Ἦταν ποτὲ δυνατόν; Ἀλλὰ τότε πῶς ἐμεῖς θὰ Τοῦ μοιάσωμε; Δὲν τὸ ἔχομε ἀποφασίσει;

Ο ΠΑΤΕΡ - ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Βοηθῆστε τὸν πρόσκοπο νὰ βρῆ τὴν κατασκήνωση.

Ζ. Ρενουάρ 24-3-51

Ὁ πρόσκοπος ποὺ βλέπετε στὴν κάτω γωνιὰ τῆς εἰκόνας χάθηκε μέσα στὸ δάσος. Τὸν ἔστειλαν νὰ βρῆ μιὰ ἄλλη φιλικὴ κατασκήνωση, μά, πρωτόπειρος καθὼς ἦταν, ἔχασε τὸ δρόμο του. Καὶ τώρα πασχίζει ἐκεῖ ὧρες ὁλόκληρες γιὰ νὰ βρῆ τρόπο νὰ γυρίση στὴν κατασκήνωσή του ποὺ βρίσκεται στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνιά. Μήπως θὰ μπορούσατε ἐσεῖς νὰ τὸν βοηθήσετε, πρὶν νυκτώση, νὰ ξαναγυρίση στοὺς δικούς του; Στὴν κατασκήνωσή του, ἄρχισαν κιόλας ν' ἀνησυχοῦν. Ἐμπρὸς λοιπὸν πάρτε τὰ μολύβια σας καὶ προσπαθῆστε νὰ βρῆτε τὸν ὀρθὸ δρόμο... Ἂν βάλετε τὰ δυνατά σας δὲν θὰ δυσκολευθῆτε νὰ φθάσετε. Ἐμπρὸς καὶ καλὴ ἐπιτυχία.

(Τὸ σχεδίασμα εἶναι τοῦ ἀναγνώστη μας ποὺ συνεργάζεται στὸ περιοδικὸ μὲ τὸ ψευδώνυμο Ζωγράφος Ρενουάρ).

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΔΑΔΕΣ»

Τὸ Σάββατο, 10 Μαρτίου 1951, ἔγινε στὴ Χαλκίδα ἡ πρώτη συνεδρίαση μεταξὺ τῶν ἱδρυτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου. Πάρθηκαν οἱ ἑξῆς ἀποφάσεις:

α) Ὁ σύλλογος διέπεται ἀπὸ πνεῦμα καθαρὰ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ καὶ ΕΘΝΙΚΟ.

β) Στὸ σύλλογο γίνουνται δεκτὰ μέλη ἐμφορούμενα ἀπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό.

Ἀπὸ τὴν Χαλκίδα γίνουνται δεκτά, μόνο ἀγόρια. Ἀπὸ ἄλλα μέρη καὶ κορίτσια.

γ) Ἀποφασίσθηκε ἡ ἐντατικώτερη διάδοση τοῦ «Σ. τ. Π.».

δ) Ἀποφασίσθηκε ἡ ἵδρυση τμημάτων: Λογοτεχνικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ, διαγωνισμῶν καὶ διαδόσεως τοῦ «Σ. τ. Π.».

Ὁ σύλλογος ἐντὸς ὀλίγου προκηρύσσει τρεῖς διαγωνισμούς. Ἐξελέγη προσωρινὸς πρόεδρος ὁ Ταπεινός. Σύμβουλοι: Σωτήρης Κραταιός, Ρεμῆς, Ἄγγελος Φωτός.

Σύλλογος «ΔΑΔΕΣ»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Βρισκόμαστε στὴν ἀνάγκη νὰ κάνουμε τὴν πιὸ κάτω δήλωση, μολονότι θὰ θέλαμε νὰ τὴν ἀποφύγουμε: Ἡ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ δὲν εἶναι συλλογίσκος ποὺ καυχᾶται γιὰ τὴν ὑπαρκτὴ δράση του ἐξ αἰτίας τῶν 80 ΑΝΥΠΑΡΚΤΩΝ μελῶν του, ἀλλὰ σύλλογος καλὰ ὀργανωμένος καὶ ἄρτια διοικούμενος. Μέλη δέν... ψαρεύουμε μὲ διάφορα... δολώματα ὅπως κάνουν μερικοὶ (ὄνομα καὶ μὴ χωριό). Μέλη διαλέγουμε. Ἕνας ποὺ νομίζει ἄξιο τὸν ἑαυτό του νὰ γίνη μέλος τῆς Ἀναγέννησης ΜΠΟΡΕΙ ἀδίσταχτα νὰ ζητήση τὸ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΛΟΥΣ γιὰ τὴν προσχώρηση. Ἕνας ὅμως ποὺ γιὰ τὸν ἄλφα ἢ βῆτα λόγο δὲν μπορεῖ νὰ προσχωρήση καὶ ΘΕΛΕΙ ὅμως νὰ προσχωρήση ΜΠΟΡΕΙ νὰ μᾶς τὸ δηλώση καὶ μεῖς θὰ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΜΕ γι' αὐτόν. Διεύθυνση τοῦ συλλόγου εἶναι ἡ: Σύλλογον ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, Παναγιωταρᾶ 4, Ἀθήνα (7). Τηλέφωνο: 62-717.

(Ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΔΑΔΕΣ»

Β΄ Διαγωνισμός.

α) Ὁ Σύλλογός μας τηρῶντας πιστὰ τὸ χαραγμένο πρόγραμμά του,, προκηρύσσει τὸν β΄ Διαγωνισμό του. Ὁ διαγωνισμὸς ἀπευθύνεται στοὺς καλλιτέχνας — ἀναγνώστας τοῦ «Σ. Τ. Π.»

Παρακαλοῦμε τοὺς ἔχοντας τάλαντο καλλιτέχνου ζωγράφου νὰ συμμετάσχουν, γιατὶ ἔτσι μᾶς βοηθοῦν στὸ ἔργο μας.

Θέμα σκίτσου: Νὰ φιλοτεχνηθῆ σὲ ἐσωτερικὸ περιφερείας κύκλου εἰκὼν κατάλληλος διὰ τὴν σφραγίδα τοῦ συλλόγου, ποὺ φέρει τὸ ὄνομα «ΔΑΔΕΣ». Θὰ κριθοῦν ἀπὸ πτυχιοῦχον καλλιτέχνην. Θὰ βραβευθοῦν μὲ θαυμάσια βραβεῖα τὰ δυὸ καλλίτερα. Συμμετοχές: Κώσταν Κυριαζῆν, Τόλια 8. Χαλκίδα. Προθεσμία Δίμηνη.

Τμῆμα Διαγωνισμῶν
Συλλόγου «ΔΑΔΕΣ»

β) Ὑπενθυμίζουμε τὸν δίπτυχον (ποίημα - πεζὸ) φιλολογικόν μας διαγωνισμόν. (Προκήρυξη: Τεῦχος 39).

Μὴ ἀμελήσετε. Βραβεῖα ἐκλεκτά.

Σύλλογος «ΔΑΔΕΣ»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ: Ἱδρύομε τὴν εὔθυμη παρεούλα τῶν «Τορπιλλαδόρων». Χιουμορίστες σπεύσατε. Ἀεροδυναμικὴ Τριάς, Ἀρχικαλλικάτζαρε, Τζιτζιφρίκο, Ζιζάνιο, Γλωσσοκοπάνα, Κεφ. Διαβολάκι, Πιτσιρδόνι, Σάτυρε κ. λ. π.

Τρεῖς Στρακαστροῦκες
(Θρυλικὴ Τριανδρία)

ΕΥΧΕΣ

Στοὺς νέους συλλόγους «ΔΑΔΕΣ» καὶ «ΑΝΙΚΗΤΟΙ ΗΡΩΕΣ» εὐχόμαστε ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν μελῶν μας προκοπή.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῶν
«ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ»

ΥΠΕΝΘΥΜΗΣΗ

Μὴν ξεχνᾶτε τοὺς διαγωνισμοὺς τοῦ συλλογου μας. Τὸ φιλολογικὸ τρίαθλο, τὸν διαγωνισμὸ ἀλληλογραφίας καὶ τὸν μεγάλο διαφημιστικό μας διαγωνισμό. Παράταση δὲν θὰ δοθῆ. Ὅλοι λήγουν ἀνυπερθέτως στὶς 15 τοῦ Μάη. Βραβεῖα ἐξαιρετικά.

Σύλλογος «ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ»

Ὁ νεανικὸς σύλλογος «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ» συνεχίζων τὴν ἀνώτερη δράση του προκηρύσσει πανελλήνιο διαγωνισμὸ σκίτσου. Τὸ κύριον θέμα καθαρῶς ἑλληνικὸν τοπίον. Μποροῦν νὰ μετάσχουν οἱ «πεννομάχοι» καὶ γενικὰ ὅλοι οἱ ἀναγνῶσται τῆς Παιδοπόλεως. Προθεσμία μέχρι τέλος Μαΐου. Συμμετοχὲς γιά: ΣΩΤ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟ, Πρινοπούλου 9. Κυψέλη. «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ».

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ»
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ»

Ἡ νέα μας ἔκπληξη... Ἡ ἔκδοση καὶ κυκλοφορία διαφόρων βιβλίων γραμμένων ἀπὸ νέους καὶ νέες... Ὅπως κάθε προσπάθειά μας γίνεται δεκτὴ μὲ χαρὰ καὶ ὑποστηρίζεται ἀπὸ τοὺς «ΠΕΝΝΟΜΑΧΟΥΣ», ἔτσι πιστεύουμε καὶ οἱ ἐκδόσεις μας νὰ τύχουν τῆς ὑποστηρίξεως ὅλων. Ἐκυκλοφόρησε τὸ πρῶτο φυλλάδιο μὲ τίτλο «ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ». Τιμᾶται δρχ. 1.000. Ὅσοι θέλουν ἀντίτυπο ἂς ἀποστείλλουν τὸ ἀντίτιμον στὴν διεύθυνση Σ. Κοπιτόπουλο, Κρήτης 4 Ἀθῆναι (7) μαζὶ μὲ τὴν διεύθυνσή των καὶ ἀμέσως θὰ τὸ λάβουν. Ἑτοιμάζονται καὶ θὰ κυκλοφορήσουν σὲ λίγο σὲ βιβλιαράκια, οἱ δυὸ διαλέξεις ποὺ κάναμε γιὰ τὸν ΔΡΟΣΙΝΗ καὶ τὸν ΞΕΝΟΠΟΥΛΟ. Φροντῆστε νὰ προμηθευθῆτε τὶς ἐκδόσεις «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ».

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ»

✪

ΕΓΚΡΙΣΗ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα:

Μαντὼ Μαυρογέννους, Κάπταιν Μπλούντ, Ἀετιδεύς, Ἀθλητικὸ Διαβολάκι, Κάρολος Μαρτέλ, Ἀμαρυλλίς, Ἰδανικὸς Πρωτοπόρος, Μαῦρος Ἱππότης, Εὐστάθιος Δαφνομήλης, Μικρὸς Ἀθλητής, Ἄγγελος Φωτός, Ματτίας, Τζέννυ, ὁ Μυστήριος, Κορίτσι Νάϋλον, Λοεγκρίν, Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ, Δικηγόρος τῆς Νεολαίας, Ἀταλάντη, Ροδαγάπη, Μέλισσα, Ἐρατώ, Ὀλυμπιονίκης, Πικασσώ, Ἀνδρέας Μουράτης, Μωραΐτης, Ὄλιβερ Τουΐστ, Δὸν Κιχώτης, Φλοῖσβος, Ἀρτανιάν, Νίκος Φωτεινός, Φαέθων, Τολμηρὸ Ἑλληνόπουλο, Ἕρμπερτ, Ντολορές, Ἀννίβας, Χαρούμενο Προσκοπάκι.

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΚΑΙ Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ
(«Ἵππος καὶ στρατιώτης»)

Ἕνας στρατιώτης περιποιόταν πολὺ τὸ ἄλογό του ὅσο βαστοῦσε ὁ πόλεμος: τοῦ ἔδινε ἄφθονο κριθάρι, τὸ πότιζε, τὸ ξύστριζε, καὶ κοντολογῆς, τὸ εἶχε μὴ στάξει καὶ μὴ βρέξει.

Καὶ μὲ τὸ δίκιο του: τὸ ἄλογο γιὰ τὸν καβαλάρη εἶναι ὁ καλύτερος σύντροφος. Στὴ γρηγοράδα του καὶ στὴν ἐξυπνάδα του ἐμπιστεύεται ὁ στρατιώτης τὴ ζωή του.

Ὡστόσο ἦρθε μὲ τὸ καλὸ ὁ καιρὸς ποὺ τέλειωσε ὁ πόλεμος, κι' ὁ στρατιώτης μὲ τ' ἄλογό του γύρισε στὸ χωριό του. Ὅμως τώρα ποὺ εἶχαν τελειώσει πιὰ οἱ κίνδυνοι τοῦ πολέμου, ὁ στρατιώτης ὄχι μόνον δὲν τάϊζε πιὰ τὸ ἄλογό του, παρὰ τόβαζε κιόλας νὰ κάνη ἕνα σωρὸ χοντροδουλειές: τὸ φόρτωνε ξῦλα, τόβαζε νὰ σέρνη τὸ ἀλέτρι κι' ἄλλα τέτοια ποὺ δὲν ταιριάζουν σὲ ἄλογο.

Ὡστόσο γρήγορα ξανακούστηκαν στὴ χώρα οἱ σάλπιγγες τοῦ πολέμου, κι' ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος ζώστηκε τ' ἅρματά του κι' ἑτοίμασε τ' ἄλογό του, γιὰ νὰ πάη νὰ πολεμήση μὲ τοὺς καβαλάρηδες. Τὸ ἄλογο ὅμως, ξέπνοο ἀπὸ τὶς πολλὲς στερήσεις, δὲν μποροῦσε νὰ πάρη καλὰ-καλὰ τὰ πόδια του τὸ ἴδιο, κι' ὄχι νὰ δεχτῆ στὴ ράχη του καβαλάρη. Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ ὁ στρατιώτης τάβαζε μὲ τὴν τύχη του καὶ κλαιγόταν, γυρίζει τὸ ἄλογο καὶ τοῦ λέει:

— Ἀπὸ ἐδῶ κι' ἐμπρός, νὰ παρατήσης τοὺς καβαλάρηδες καὶ νὰ πηγαίνης μὲ τοὺς πεζούς, γιατὶ ἐσὺ ἀπὸ ἄλογο τὸν καιρὸ ποὺ δὲν εἶχες τὴν ἀνάγκη μου, μὲ κατάντησες γάϊδαρο. Τώρα πῶς θέλεις ἀπὸ τὸ γάϊδαρο νὰ ξαναποχτήσης ἄλογο;

Γιατὶ ἔτσι συμβαίνει μὲ πολλοὺς ἀνθρώπους: τὸν καιρὸ τῆς ξεγνοιασιᾶς δὲν λογαριάζουν τοὺς παλιούς τους φίλους ποὺ ὡστόσο θὰ συμβῆ καὶ πάλι νὰ τοὺς χρειαστοῦν σὲ μιὰ ὥρα ἀνάγκης...

Η ΜΑΪΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ
(«Πίθηκος καὶ δελφὶς»)

Ἕνας ταξιδιώτης μιὰ φορά, εἶχε πάρει μέσα στὸ καΐκι ποὺ τὸν πήγαινε στὴν πατρίδα του μιὰ μαϊμοῦ, ποὺ τὴν εἶχε γιὰ νὰ τὸν διασκεδάζη μὲ τὰ καμώματά της.

Ὅταν ἔφτασε κοντὰ στὸ Σούνιο, σηκώθηκε μεγάλη τρικυμία, τὸ καΐκι ἔκανε νερά, κι' ὅλοι ἔπεσαν στὴ θάλασσα πασκίζοντας νὰ γλυτώσουν μὲ τὸ κολύμπι. Ἡ μαϊμοῦ ἔκανε κι' ἐκείνη ὅτι μποροῦσε γιὰ νὰ κρατηθῆ στὴν ἐπιφάνεια καὶ νὰ μὴν πνιγῆ. Τὴν εἶδε τότε ἕνα δελφίνι, καὶ παίρνοντάς την γιὰ ἄνθρωπο, τὴν πῆρε στὴ ράχη του καὶ τὴν πήγαινε στὴ στεριά. Καθὼς κολυμποῦσε ρώτησε τὸ δελφίνι τὴ μαϊμοῦ ἂν ἦταν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, κι' ἂν ἤξερε πολλοὺς Ἀθηναίους.

— Βέβαια, παινεύτηκε στὰ ψέμματα ἡ μαϊμοῦ, εἶμαι Ἀθηναία, πρωτευουσιάνα, καὶ μάλιστα ἀπὸ μεγάλο σόϊ! Ἀμ τί θαρρεῖς!

Θαύμασε τὸ Δελφίνι τότε, καὶ τὴν ρώτησε ἂν ξέρη τὸν Πειραιᾶ.

Ἡ μαϊμοῦ νόμισε πὼς ὁ Πειραιᾶς εἶναι ἄνθρωπος, καὶ μάλιστα ἄρχοντας τρανός, γι' αὐτὸ ἐξακολούθησε τὶς ψευτιές της:

— Τὸν Πειραιᾶ ρωτᾶς ἂν ξέρω! παινεύτηκε. Μὰ οἱ πατεράδες μας ἦταν φίλοι ἀχώριστοι, καὶ γὼ ὅταν εἶμαι στὴν Ἀθήνα ὅλη τὴν ἡμέρα μαζί του τρώω καὶ πίνω!

Κατάλαβε τότε τὸ δελφίνι ὅτι κουβαλοῦσε στὴ ράχη του ἕνα ἀνόητο ξιπασμένο πλᾶσμα ποὺ τοῦ ἔλεγε ψέμματα ἀράδα. Θύμωσε, βούτηξε στὸ νερὸ καὶ τὴν ἔπνιξε.

Ἔτσι τὴν παθαίνουν ὅσοι κάνουν τὸν πολὺ ἔξυπνο στοὺς ἄλλους!

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕ[Σ] ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οἱ ἀναγνῶστες μας συνεχίζουν τὶς πρ[ο]αιρετικὲς εἰσφορές. Ὑπενθυμίζομε τοὺς εὐπόρους φίλους μας, ὅτι τὰ ἐκδοτ[ικὰ] ἔξοδα ἔχουν αὐξηθῆ ὑπερμέτρως καὶ κα[τὰ] συνέπεια ἐπιβάλλεται ὅπως στὶς προαι[ρε]τικὲς εἰσφορές τους νὰ φανοῦν κατὰ τὸ [δυ]νατὸν γενναιότεροι.

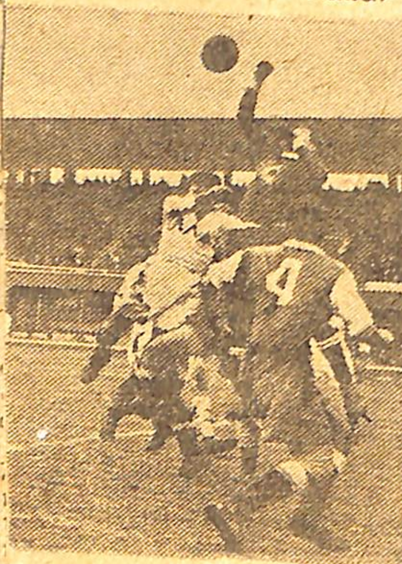
Λίτσα Χριστοφορίδου	10.0
Βενετία Γοργία	10.0
Νῖκος Καβερνὸς	5.0
Ἰωάννης Παπαδογιαννάκης	5.0
Ἀθανάσιος Νικολόπουλος	2.0
Καντᾶς Δ. Καντᾶς	2.0
Κων. Πανταζόπουλος	2.0
Ἀμαρυλλὶς	7.0
Ντίνα Χύμη	5.0
Μιχ. Γεωργόπουλος	5.0
Γεώργ. Σ. Καμπούρης	1.0
Νικ. Μουνδριανάκης	2.0
Γεώργ. Χατζηγεωργίου	3.0

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Β΄ ΙΤΑΛΙΑ — ΕΛΛΑΣ 3-0

Στὶς 8 Ἀπριλίου, συναντήθηκαν στὸ Παλέρμο τῆς Σικελίας, οἱ ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες Ἑλλάδας — Β΄ Ἰταλίας. Ὁ ἀγώνας, ποὺ ἦταν γιὰ τὸ «Μεσογειακὸ Κύπελλο Φιλίας» ἔληξε μὲ νίκη τῶν Ἰταλῶν παικτῶν, ποὺ πέτυχαν τρία τέρματα, χωρὶς ἡ ἑλληνικὴ ὁμάδα νὰ πετύχη κανένα.

Ἡ Ἑλληνικὴ ὁμάδα ἀγωνίσθηκε μὲ τὴν ἑξῆς σύνθεση: Πεντζαρόπουλος — Ρωσσίδης, Μουράτης — Πούλης, Λινοξυλάκης, Κοτρίδης — Χατζηνικολάου (Δαρίβας), Ι. Παπαν-

Ἕνα στιγμιότυπο ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν στρατιωτικῶν ὁμάδων Τουρκίας καὶ Ἑλλάδας, ποὺ εἶχε διεξαχθῆ στὴν Ἄγκυρα μὲ νίκη τῶν Τούρκων.

-ωνίου, Παπαγεωργίου, Μπέμης, Φυλακτός. Διακρίθηκαν ἰδιαιτέρως οἱ Πούλης, Λινοξυλάκης καὶ Πεντζαρόπουλος.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα ἡ βαθμολογία τοῦ Μεσογειακοῦ Κυπέλλου ἔχει ὡς ἑξῆς:

1) Αἴγυπτος: Ἀγῶνες 3, νίκες 2, ἥττα 1, τέρματα 6-3, βαθμοὶ 7. 2) Τουρκία: Ἀγῶνες 2, νίκη 1, ἥττα 1, τέρματα 3-4, βαθμοὶ 4. 4) Ἰταλία: Ἀγὼν 1, νίκη 1, τέρματα 3-, βαθμοὶ 3. 4) Ἑλλάδα: Ἀγῶνες 2, ἧττες 2, τέρματα 0-, βαθμοὶ 2.

ΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδας, ἔχουν οἱ πρωταθλήτριες ὁμάδες Ἀθηνῶν (Πανιώνιος), Θεσσαλονίκης (Ἡρακλῆς) καὶ Πειραιῶς (Ὀλυμπιακός). Μέχρι στιγμῆς ἔχουν γίνει αἱ συναντήσεις Ὀλυμπιακοῦ - Πανιωνίου 1-0 (Ἀθήνα) καὶ Ἡρακλῆ — Πανιωνίου 2-0 (Θεσσαλονίκης), καὶ ἀπομένουν οἱ ἐπαναληπτικοὶ ἀνωτέρω ἀγῶνες, ὡς καὶ δύο συναντήσεις Ὀλυμπιακοῦ — Ἡρακλῆ. Ὅπως φαίνεται, τὴν κατάκτηση τοῦ τίτλου τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἑλληνικῆς ὁμάδας, θὰ διεκδικήσουν ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ἀφοῦ ὁ Πανιώνιος ἔχασε τοὺς δύο πρώτους του ἀγῶνες.

ΤΟ ΚΥΠΕΛΛΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

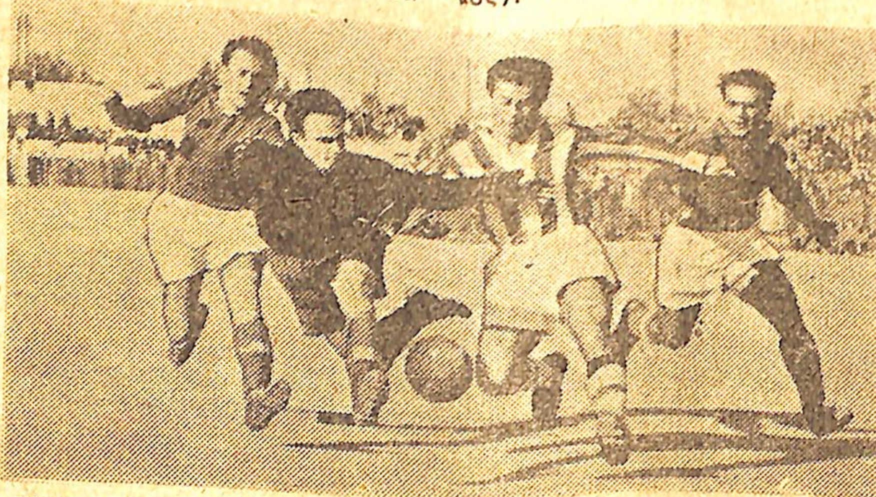
Στὸ ἐτήσιο ποδοσφαιρικὸ κύπελλο τῶν μεγάλων συλλόγων, θὰ μετάσχουν κι' ἐφέτος οἱ ὁμάδες τοῦ Ὀλυμπιακοῦ, τοῦ Παναθηναϊκοῦ καὶ τῆς Α. Ε. Κ. Ὅλες οἱ συναντήσεις, θὰ γίνουν στὸ γήπεδο τοῦ Παναθηναϊκοῦ.

Ο ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ ΣΤΗΝ ΑΙΘΙΟΠΙΑ

Ἡ πρωταθλήτρια ὁμάδα τῆς πρώτης πόλεως τῆς Ἑλλάδας, προσεκλήθη νὰ δώση πέντε ποδοσφαιρικοὺς ἀγῶνες στὴν Αἰθιοπία. Κατόπιν τούτου, ὁ Πανιώνιος ἀναχωρεῖ στὶς ἀρχὲς Μαΐου γιὰ τὴ χώρα τοῦ Χαϊλὲ Σελασιέ, ὅπου στὶς 5 τοῦ ἰδίου μηνὸς θὰ ἀγωνισθῆ στὴν Ἀντὶς Ἀμπέμπα. Στὴν ἀθηναϊκὴ ὁμάδα, θὰ πάρουν μέρος ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς ποδοσφαιριστές του, καὶ οἱ παῖκτες τοῦ «Ἐθνικοῦ», Μανταλόζης, Συμεωνίδης καὶ Ἰωάννου.

Η «ΒΙΕΝΝΑ» ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Τὴν ἴδια ἐποχή, τὸ φημισμένο ποδοσφαιρικὸ συγκρότημα τῆς Αὐστρίας, «Βιέννα» θὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Ἀθήνα, ὅπου θὰ

Τέσσερις ποδοσφαιρισταὶ διεκδικοῦν τὴν μπάλλα, κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπέλλου Ἑλλάδος, μεταξὺ Ὀλυμπιακοῦ - Μακεδονικοῦ (6 — 2). Στὸ μέσον διακρίνονται οἱ Δρόσος (Ὀλ.) καὶ Σακελλαρίου (Μακ.).

ἀγωνισθῆ μὲ τὸν Παναθηναϊκό, τὴν Α.Ε.Κ. καὶ τὸν Ὀλυμπιακό.

ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ

Κατὰ τοὺς πρώτους ἐφετεινοὺς ἀγῶνες στίβου, οἱ Ἕλληνες ἀθληταὶ ἐσημείωσαν ἱκανοποιητικὰ ρεκόρ. Ὁ Καμπαδέλης διέτρεξε τὰ 100 μ. μετ' ἐμποδίων σὲ 15''7, ὁ Εὐσταθιάδης πήδησε 3.85 μ. στὸ ἐπὶ κοντῷ, ὁ Καλλιμάνης πλησίασε τὰ 58 μ. στὸν ἀκοντισμὸ καὶ ὁ Σύλλας τὰ 45 μ. στὴ δισκοβολία.

Ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ

Ἡ ὁμάδα μπάσκετ - μπὼλ τοῦ «Πανελληνίου», ἀνεδείχθη πρωταθλήτρια Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, ἐπιβληθεῖσα στὸν τελευταῖο ἀγῶνα τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» μὲ 34-33. Ὁ ἀγώνας αὐτὸς ἦταν ὁ πιὸ συναρπαστικὸς τῆς περιόδου. Τὴν νίκη στὸν «Πανελλήνιο», ἔδωσε ὁ Α. Ρουμπάνης, στὸ 3ο δευτερόλεπτο πρὸ τοῦ τέλους τῆς συναντήσεως, ἐκτύπησε εὔστοχα φάουλ.

Ἡ τελικὴ κατάταξη τοῦ πρωταθλήματος, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πρωταθλητής: Πανελλήνιος. 2) Παναθηναϊκός. 3) Ὀλυμπιακός. 4) Σπόρτιγκ. 5) Τρίτων. 6) Πειραϊκός.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΜΠΑΣΚΕΤ

Τὸν προσεχῆ μῆνα θὰ μετάσχη στὸ Πανευρωπαϊκὸ Πρωτάθλημα μπάσκετ - μπώλ, ποὺ θὰ τελεσθῆ στὴ Γαλλία, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ὁμάδα. Θὰ τὴν ἀπαρτίσουν οἱ ἑξῆς παῖκτες:

Στεφανίδης, Α. Ρουμπάνης, Χολέβας, Παπαδήμας καὶ Μανιᾶς (Πανελληνίου). Λάμπρου, Ματθαίου, Μήλας καὶ Ἀσβανίτης (Παναθηναϊκοῦ). Α. καὶ Ι. Σπανουδάκης (Ὀλυμπιακοῦ). Ταλλιαδοῦρος (ΧΑΝ Θεσσαλονίκης). Α. Ἀποστολίδης (Σπόρτιγκ). Ρωσσόπουλος (Τρίτωνος).

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ «ΣΚΟΡΕΡΣ»

Κατὰ τὴν ἐφετεινὴ ποδοσφαιρικὴ περίοδο, οἱ μεγαλύτεροι ἐκπορθηταὶ τῶν ἀντιπάλων τερμάτων (σκορὲρς) εἶναι: Στὴ Γαλλία τὰ 18 τέρματα ἔχουν ξεπεράσει ὁ Μπαγιὼ (Μπορντώ), Γκρυμελὸν (Ρένν), Πιακόνι (Νανσὺ) καὶ Σωνιὲ (Λὲ Ἄβρ), ὁ δὲ γνωστός μας Κουρτὼ τῆς Νὶς — ποὺ ἀγωνίσθηκε στὴν Ἀθήνα μὲ τὴν Β΄ Γαλλίας — ἔχει σημειώσει 28 τέρματα.

Η ΜΑΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Στὴν πόλη τοῦ Κάρντιφ, μακρυὰ βέβαια ἀπὸ τὸ κέντρον, ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν τὰ μεγάλα ἀνθρακωρυχεῖα, ἔγινε πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ ἕνας μικρὸς σεισμὸς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ πάθη καθίζηση τὸ ἔδαφος καὶ νὰ σκεπαστοῦν μὲ χώματα πολλὰ πηγάδια τοῦ ἀνθρακωρυχείου. Σ' ἕνα ἀπὸ αὐτὰ δούλευαν τρεῖς ἄγγλοι ἀνθρακωρύχοι ποὺ μὲ τὴν καθίζηση τοῦ ἐδάφους

Ἡ περίοδος τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ ἄρχισε. Τὰ νειᾶτα ξαναγέμισαν τὰ στάδια. Ἀνωτέρω, μία θεαματικὴ προσπάθεια ἀθλητὴ στὸ Παναθηναϊκό μας Στάδιο.

βρέθηκαν ἀπομονωμένοι ἀπὸ τὸν ἐπάνω κόσμο μέσα σὲ μιὰ στοά. Ἔτρεξε ἀμέσως ἡ πυροσβεστικὴ ὑπηρεσία, οἱ πρόσκοποι, τὰ συνεργεῖα πρώτων βοηθειῶν καὶ ἄρχισαν τὶς προσπάθειες γιὰ νὰ σώσουν τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἄτυχους ἀνθρακωρύχους. Τὸ πηγάδι ὅμως ἦταν πολὺ βαθὺ καὶ χρειάσθηκαν προσπάθειες 52 ὁλοκλήρων ὡρῶν (δύο μέρες δηλαδὴ καὶ κάτι) γιὰ νὰ μπορέσουν τὰ συνεργεῖα νὰ τὸ ξεσκεπάσουν καὶ νὰ σώσουν ἔτσι τοὺς ἀνθρακωρύχους. Ὅλοι ἦσαν ἀπελπισμένοι. Περίμεναν πὼς οἱ ἄτυχοι αὐτοὶ ἐργάτες θὰ εἶχαν πεθάνει ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ τὸ φόβο.

Τί παράδοξο ὅμως! Μόλις τὰ συνεργεῖα κατώρθωσαν τελικὰ νὰ ἀνοίξουν τὸ πηγάδι καὶ νὰ τοὺς ἀνεβάσουν ἐπάνω στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς, οἱ τρεῖς ἀνθρακωρύχοι ἦσαν κεφάτοι καὶ ζωηροί.

Πραγματικὰ ἔκπληκτοι οἱ δημοσιογράφοι ποὺ περίμεναν, τοὺς ρώτησαν πῶς κατώρθωσαν νὰ μὴ φοβηθοῦν. Νὰ ἡ ἀπάντηση τῶν ἀνθρακωρύχων:

«Συζητούσαμε γύρω ἀπὸ τὸ πιθανὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνος «Ἄρσεναλ — Μάντζεστερ, Γιουνάϊντεντ. Ἀλήθεια πόσα-πόσα τέλειωσε τὸ μάτς».

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΩΣ ΝΑ ΨΩΝΙΖΕΤΕ ΒΩΔΙΝΟ Ἤ ΜΟΣΧΑΡΑΚΙ

Στὸ τραπέζι κορίτσια, μαζεύεται δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα ὁλόκληρη ἡ οἰκογένεια... Καὶ τί χαρὰ νιώθουν ὅλοι ὅταν εἶναι καλομαγειρεμένο τὸ φαΐ καὶ νόστιμο!

Τὸ καλομαγειρεμένο φαΐ, δὲν εἶναι μοναχὰ εὐχάριστο στὴ γεύση. Ἀπ' αὐτὸ ἐξαρτᾶται κατὰ ἕνα μεγάλο μέρος ἡ ὑγεία ὅλων. Καὶ δὲν εἶναι διόλου ἀνάγκη νὰ εἶναι πλούσιο, νὰ εἶναι πάντα κρέας.

Ὡστόσο τὸ κρέας πού εἶναι ἀπὸ τὰ φαγητὰ τὰ πιὸ θρεπτικὰ ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἀνάγκη γιὰ νὰ τραφῆ καλά, πρέπει ν' ἀγοράζεται μὲ προσοχή, καὶ νὰ μαγειρεύεται μὲ τέχνη. Αὐτὸ θέλω νὰ σᾶς ἐξηγήσω σήμερα, γιὰ νὰ ξέρετε τί ψωνίζετε, καὶ νὰ μὴ βασίζεστε μονάχα ἀπὸ τὸ κέφι ἢ τὴν πονηριὰ τοῦ κρεοπώλη. Καὶ νὰ σᾶς πῶ μάλιστα καὶ κάτι: ἡ καλὴ νοικοκυρὰ ψωνίζει πάντα τὸ κρέας της μονάχη, μαθαίνει ἀπὸ μικρὴ νὰ ξεχωρίζη τὰ κομμάτια, καὶ νὰ κανονίζη τὸ μαγείρεμά της ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦ κρέατος ποὺ ἀγόρασε. Ἔτσι πιάνει τόπο τὸ φαΐ, κι' ἔτσι δὲν πετιόνται τὰ χρήματα χωρὶς σκέψη. Καταλάβατε: Δὲν ξέρετε τί ντροπὴ νιώθω νὰ βλέπω μεγάλα κορίτσια ποὺ δὲν ξέρουν νὰ ξεχωρίσουν σ' ἕνα σφαχτὸ παρὰ τὸ μπούτι καὶ τὸ κεφάλι.

Κοιτᾶξτε στὸ σχέδιο αὐτὸ τὸ βώδι. Ἔτσι τὸ κομματιάζει ὁ χασάπης. Κι' ὅταν θὰ πᾶτε νὰ ψωνίσετε, ἀνάλογα μὲ τὸ φαΐ ποὺ σκοπεύετε νὰ φτιάσετε, θὰ τοῦ ζητήσετε αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἂν μάλιστα εἶστε ἀπὸ τὶς νοικοκυρὲς ποὺ ξέρουν νὰ φροντίζουν ἀπὸ πρὶν ὅτι χρειάζεται, θὰ πᾶτε ἀπὸ τὴν παραμονὴ νὰ τοῦ ζητήσετε αὐτὸ ποὺ θέλετε. Γιατὶ ὅποιος ψωνίζει κρέας τὴν τελευταία στιγμή, κινδυνεύει νὰ πάρη ὅτι τοῦ δώσει ὁ χασάπης, ὅτι περίσσεψε, κι' ὅτι δὲν θέλησαν οἱ ἄλλοι...

Τὸ κάθε φαΐ γιὰ νὰ πετύχη, χρειάζεται τὸ δικό του μέρος, ἀλλοιώτικα δὲν γίνεται καλό. Ἔτσι γιὰ τὰ ψ η τ ά, θὰ πάρετε φιλέτα, κόντρα φιλέτα καὶ μπριζόλες.

Γιὰ τὰ β ρ α σ τ ὰ τὴν ἄκρη τοῦ κιλότου, τὸ κιλότο, τὴν οὐρά, τὸ ἀσῆκι. Βραστὸ γίνεται ἐπίσης μόνο, τὸ στῆθος, ὁ σβέρκος, οἱ μῦς, κι' ὅ,τι δὲν κάνει γιὰ ἄλλο φαΐ. Αὐτὰ τὰ μέρη δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τοῦ βωδινοῦ, ἀλλὰ κάνουν περίφημο ζουμί, ὅπως κι' ὅλα τὰ περιττὰ κόκκαλα ποὺ δὲν μαγειρεύονται ἀλλοιῶς.

Γιὰ τὶς ἐ ν τ ρ ά δ ε ς (τὰ μαγειρεμένα δηλαδὴ φαγιὰ μὲ σάλτσα, πατάτες ἢ χορταρικὰ (τὴν σπάλα καὶ τὴν ἄκρη της, τὰ πλευρὰ κλπ.

Γιὰ κ ι μ ᾶ τὸ κιλότο καὶ τὴν κοιλιά.

Στὰ ἐρχόμενα θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸ χοιρινὸ καὶ τὸ ἀρνάκι.

ΟΙ ΚΙΜΑΔΕΣ

Στὴν Ἑλλάδα φτιάνομε πολλὰ φαγητὰ μὲ κιμᾶ. Καὶ συνηθίζομε ν' ἀγοράζουμε κιμᾶ ἀπὸ βωδινὸ μονάχα, καὶ νὰ τὸν ἀλέθωμε ἢ νὰ τὸν ἀφήνωμε νὰ μᾶς τὸν ἀλέσουν μὲ ὅλα τὰ νεῦρα, τὴν ἐπιδερμίδα κλπ.

Αὐτὸ εἶναι μεγάλο λάθος. Ὁ κιμᾶς πρέπει νὰ καθαρίζεται προσεκτικὰ ἀπὸ τὰ νεῦρα καὶ τὶς πέτσες, καὶ νὰ περνάη ἀπὸ τὴ μηχανὴ δυὸ καὶ τρεῖς φορές.

Πρέπει νὰ προσέχωμε ὥστε τὸ πάχος νὰ μὴν εἶναι παραπάνω ἀπὸ τὸ ἕνα τρίτο τοῦ κρέατος στὸ βωδινὸ (γιὰ τοὺς κεφτέδες μάλιστα τὸ ἕνα τέταρτο). Τὸ ὑπόλοιπο λίπος, μποροῦμε νὰ τὸ φυλάξουμε καὶ νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε ἀλλοῦ, ὅπως σᾶς ἔχω πῆ ἄλλωστε τόσες φορές...

Γιὰ τὸν κιμᾶ ἀπὸ κρέας πρόβιο, μόνο τὰ μπούτια πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε, καὶ νὰ μὴ βάζουμε μέσα καὶ τὸ πάχος του, γιατὶ ἔχει μιὰ δυσάρεστη μυρουδιά. Μποροῦμε νὰ μεταχειριστοῦμε λίπος χοιρινό, ποὺ θὰ τὸν κάνη πολὺ νόστιμο. Ἂν θέλουμε νὰ φτιάνουμε κέφτέδες ἢ μουσακά, νὰ παραγεμίσουμε ντομάτες ἢ νὰ τὸν μαγειρέψουμε μὲ μακαρόνια, ὁ βωδινὸς κιμᾶς εἶναι καλός, γιατὶ ἔχει τὸν καιρὸ νὰ ψηθῆ ἀρκετά.

Γιὰ νὰ γεμίσουμε ὅμως κολοκύθια, μελιτζᾶνες, λάχανο, ἢ νὰ φτιάσουμε γιουβαρλάκια, ἐπιβάλλεται ὁ κιμᾶς ἀπὸ ἀρνάκι ἢ χοιρινό, γιατὶ τὸ χόρτο καὶ τὸ ρύζι ψήνεται σὲ μισὴ ὥρα, κι' ὁ κιμᾶς ἂν εἶναι ἀπὸ βωδινὸ μένει ἄψητος. Καὶ τὸ φαΐ τότε γίνεται σκληρὸ καὶ ἄνοστο σὰν καουτσούκ.

Ἐπειδὴ σᾶς μίλησα ἀρκετὰ γιὰ κιμάδες, θὰ σᾶς δώσω γιὰ νὰ σᾶς ἀποζημιώσω τὴ συνταγὴ ἀπὸ δυὸ φαγητὰ μὲ χόρτα τῆς ἐποχῆς.

ΓΙΑΛΑΝΤΖΗ - ΝΤΟΛΜΑΔΕΣ

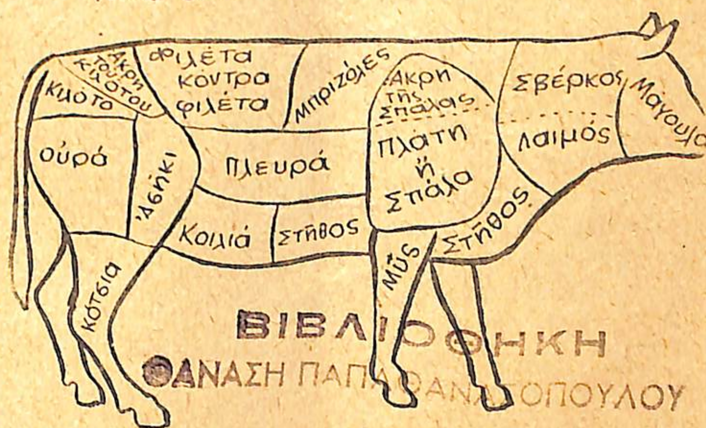
Δ ό σ η

300 δράμια κρεμμύδια
125 » ρύζι
150 » λάδι
100 » κλιματόφυλλα.

Λίγο ἄνιθο, μαϊντανό, χυμὸ ἀπὸ λεμόνι, ἀλάτι, πιπέρι, νερὸ κ.τ.λ.

Κόβουμε τὰ κρεμμύδια ψιλὰ - ψιλὰ καὶ τὰ βάζομε νὰ καβουρδιστοῦν χωρὶς ὅμως νὰ ξανθίσουν μὲ τὸ λάδι. Στὸ μεταξύ, βάζομε τὸ ρύζι νὰ μουσκέψη σὲ λίγο νερό, τὸ στραγγίζομε καὶ τὸ ρίχνομε στὴ χύτρα μὲ τὸ κρεμμύδι ἀνακατεύοντάς το καλὰ - καλὰ ἐπὶ 5 λεπτά. Σιγὰ - σιγὰ προσθέτομε λίγο νερὸ (ὡς 150 δράμια).

Ἡ φωτιά μας πρέπει νὰ εἶναι σιγανή, καὶ νὰ μείνη τὸ ρύζι ὡς ν' ἀπορροφηθῆ ὅλο τὸ νερό. Τότε ρίχνομε τὸν ἄνιθο καὶ τὸν μαϊντανὸ ψιλοκομένα, καθὼς καὶ τὸν χυμὸ ἑνὸς λεμονιοῦ. Τὰ βγάζουμε ἀπὸ τὴ φωτιὰ κι' ὅταν μισοκρυώση, ἔχουμε τὰ κλιματόφυλλα ἕτοιμα, ζεματισμένα, κι' ἀφοῦ τὰ

στραγγίσουμε καλὰ γεμίζουμε τὸ κάθε φύλλο μὲ κάτι περισσότερο ἀπὸ ἕνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ ρύζι. Τὸ τυλίγομε χωρὶς νὰ τὸ κλείνουμε ἐντελῶς, γιὰ νὰ φουσκώση ἐλεύθερα τὸ ρύζι, καὶ βάζομε τοὺς ντολμάδες στρώματα - στρώματα στὴν κατσαρόλα, τοὺς ἀλατίζουμε λίγο, ρίχνομε 100 δράμια νερό, καὶ τοὺς σκεπάζομε μ' ἕνα πιάτο γιὰ νὰ τοὺς συγκρατῆ.

Τοὺς ἀφήνομε νὰ σιγοβράσουν ὡς ν' ἀπορροφηθῆ ὅλο τὸ νερὸ προσέχοντας ὅμως κιόλας νὰ μὴν πιάσουν. Τοὺς βγάζομε ἀπὸ τὴ φωτιὰ κι' ὅταν μισοκρυώσουν τοὺς σερβίρομε. Τρώγονται πολὺ καλὰ καὶ κρῦοι. Ἂν θέλουμε, μποροῦμε καὶ νὰ τοὺς αὐγοκόψομε.

ΑΓΚΙΝΑΡΕΣ ΜΕ ΛΑΔΙ

Καθαρίζομε 10 - 12 ἀγκινάρες, δηλαδὴ βγάζομε τὰ ἐξωτερικὰ σκληρὰ φῦλλα, κι ἐκεῖνα ποὺ μένουν τὰ κόβουμε λίγο πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὴ μέση.

Ἀφήνομε κοτσάνι ὡς δυὸ πόντους σ κάθε ἀγκινάρα, κι' ἐκεῖνα ποὺ μένουν τὰ καθαρίζομε καὶ τὰ ρίχνομε μαζί. Μόλι καθαρίσουμε τὴν κάθε ἀγκινάρα τὴν τρί βουμε μὲ λεμόνι καὶ τὴν ρίχνουμε σ' ἕνα κάδο μὲ νερὸ κι' ἀλάτι. (Λίγο ἀλάτι). Κι αὐτὰ γιὰ νὰ μὴ μαυρίσουν.

Βάζομε μιὰ κατσαρόλα στὴν φωτιὰ κα ρίχνομε 100 δράμια λάδι, κι' ἕνα κρεμμύδι, ρίχνομε μισὴ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ ἀ λεῦρι, τ' ἀνακατεύομε καλά, καὶ προσθέτομε τὸ νερὸ — ὡς νὰ σκεπαστοῦν οἱ ἀγκινάρες ποὺ τὶς ρίχνομε κι' αὐτὲς ἀμέσως. Ρίχνομε μαζὶ καὶ μιὰ χούφτα κρεμμυδάκια μικρὰ ξερὰ (κοκάρια), ἄνιθο, ἀλάτι, πιπέρι καὶ τὸν χυμὸ 1 λεμονιοῦ. Κόβου με ἕνα φύλλο στρατσόχαρτο ὅσο εἶναι τ φάρδος τῆς κατσαρόλας καὶ τὸ βάζομε πά νω στὶς ἀγκινάρες, στὴν ἐπιφάνεια δηλα δὴ τοῦ νεροῦ, γιὰ νὰ μὴν ἐξέχουν καὶ μαυ ρίσουν.

Σκεπάζομε τὴν κατσαρόλα καὶ τὴν ἀ φήνομε νὰ βράση σὲ καλὴ φωτιὰ ὡς μι ὥρα. Ἀφοῦ βράσει, τὴν βγάζομε ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ τὴν ἀφήνομε ὅπως εἶναι ν κρυώση.

Ἂν τὸ νερὸ ἔπεσε πολὺ τὸ ξαναβάζομ στὴ φωτιὰ νὰ τραβήξη. Γιατὶ πρέπει ν μείνη μόνο τὸ λάδι μὲ τὸ ὁποῖο περιχύνομ τὶς ἀγκινάρες.

Ἂν τὶς βγάλομε ἀπὸ τὴν κατσαρόλ τὶς ἀγκινάρες ὅσο εἶναι ζεστές, θὰ μαυ ρίσουν. Αὐτὸς εἶναι ὁ τρόπος ποὺ λέγ ται «α λὰ πολίτα». Λάδι μποροῦμε νὰ βά λουμε περισσότερο ἢ λιγότερο κατὰ τ γοῦστο μας.

ΠΑΤΑΤΕΣ ΜΕ ΑΣΠΡΗ ΣΑΛΤΣΑ

Ἂν μᾶς περίσεψε ζουμὶ ἀπὸ τὸ βωδινό — ἢ κι' ἂν φυλάξουμε ἐπίτηδες — μπο ροῦμε νὰ κάνουμε αὐτὸ τὸ νοστιμώτατ φαΐ, ποὺ σᾶς τὸ συνιστῶ γιὰ τὶς Δευτ ρες.

Δόση γιὰ ἕξη ἄτομα.
300 δράμια πατάτες.
Μιὰ ὀκᾶ γάλα.
Μισὴ ὀκᾶ ζουμὶ (ἀλλὰ καὶ νερό)
4 κουταλιὲς τῆς σούπας βούτυρ (ἢ νερό).
4 κουταλιὲς τῆς σούπας ἀλεῦρι.
Ἀλάτι, πιπέρι, μοσκοκάρυδο.
Μιὰ κουταλιὰ μαϊντανὸ ψιλοκο μένον.

Βράζομε τὶς πατάτες μὲ τὴ φλο δα τους, τὶς ἀφήνομε νὰ μισοκου σουν, τὶς καθαρίζομε καὶ τὶς κόβου ψιλὲς φέτες.

Στὸ μεταξύ, φτιάνομε τὰ σάλτσ ἔτσι:

Βάζομε στὴν κατσαρόλα τὸ βούτ ρο καὶ ὅταν λυώση ρίχνομε τὸ ἀλεῦ ἀνακατεύοντας καλὰ μὲ τὸ σῦρμα μὲ ξύλινη κουτάλα. Προσθέτομε τὸ γάλ ζεστό, τὸ ζουμὶ ἢ τὸ νερό, τὸ ἀλάτι τὸ π πέρι κλπ.

Ἐξακολουθοῦμε νὰ τὸ δουλεύουμε, κι' ταν πάρη βράση, ρίχνομε τὶς πατάτες κ τὸν μαϊντανό. Τ' ἀνακατεύομε καλὰ καὶ ἀφήνομε σὲ πολὺ σιγανὴ φωτιὰ νὰ μισ πάρη βράση.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝ

Τό πουλί μέ τήν ΚΟΡΩΝΑ

Στάθηκε πάνω ἀπὸ ἕνα ρυάκι καὶ κοίταξε μέσα στὰ κρυσταλένια νερὰ τὴ χρυσῆ του κορώνα. Πόσες φορὲς δὲν τὴν εἶχε κοιτάξει σ' ὅλο τὸ ταξίδι! Ὅπου γυάλιζε λίγο νεράκι, ὁ τσαλαπετεινὸς χαμήλωνε ἀμέσως νὰ καμαρώση τὴν ὀμορφιά του.

— Χι! χι! χι! ἔκαμε εὐχαριστημένος. Θὰ τὰ χάση ἡ κυρὰ τσαλαπετεινίνα ὅταν μὲ δῆ μ' ἕνα τέτοιο ὡραῖο στολίδι.

— Λιγάκι βαρειά, μουρμούρισε σὲ λίγο, μὰ δὲν μπορεῖ νἆναι ἀνάλαφρο, σὰ φτερό, τὸ χρυσάφι!

Ἔκαμε νὰ πετάξη, μὰ εἶδε γύρω του πλῆθος πουλιὰ ποὺ τὸν κοίταζαν σὰ χαζά. Χαμογέλασε μὲ πολὺ καμάρι, ἔκαμε μιὰ περουέτα στὸ ἕνα του πόδι, σὰ νἆταν χορεύτρια, κι' ἀφοῦ βεβαιώθηκε πὼς τὸν εἶδαν τὰ φτερωτὰ τῆς πλαγιᾶς, ἄνοιξε τὶς φτεροῦγες του, τάχα πὼς ἤθελε νὰ πετάξη. Μὰ ἦταν φανερὸ δὰ πὼς δὲ βιαζόταν καθόλου.

— Σὲ χαιρετῶ, ἄρχοντά μου, εἶπε ἡ κίσσα ποὺ τόσην ὥρα κρατοῦσε μὲ δυσκολία τὴ γλῶσσα της. Δικό σου εἶναι αὐτὸ τὸ χρυσὸ καπελάκι; Μοῦ τὸ δανείζης γιὰ λίγο νὰ δῶ πῶς μοῦ πάει κι' ἐμένα;

Ὁ τσαλαπετεινὸς ἔσκασε στὰ γέλια.

— Δοκίμασε νὰ τὸ πάρης, γειτόνισσα, ἂν μπορῆς, εἶπε φουσκωμένος σὰ διάνος. Τὸ νόμισες κάτι ψεύτικο ποὺ τὸ φόρεσα ἔτσι, γιὰ λίγο; Εἶναι δικό μου, ὁλοδικό μου, ὅπως τὰ νύχια μου, τὰ φτερά μου, τὰ μάτια μου. Νά, γιὰ δέστε; Κουνῶ τὸ κεφάλι μου ὅσο θέλω, χωρὶς ἡ κορώνα νὰ πέφτη. Κι' ἂν θέλετε νὰ πεισθῆτε πὼς εἶναι ἀπ' ἀτόφιο χρυσάφι, θὰ πάρω μπροστά σας τὸ μπάνιο μου.

Ἕνα «χλάπ» ἀκούστηκε κι' ὁ τσαλαπετεινὸς ἔπεσε στὸ ρυάκι μὲ τὸ κεφάλι. Ὕστερα βγῆκε σ' ἕνα βραχάκι, τίναξε τὰ πλατειὰ στρογγυλά του φτερά, ποὺ τὰ ἄσπρα πλουμίδια τους εἶχαν γίνει πιὸ λαμπερά, κι' ἀνοίγοντας τὸ μακρὺ καὶ καμπυλωτὸ ράμφος του, ἔσκουξε μὲ θρίαμβο:

— Δέστε τὴ χρυσῆ μου κορώνα πῶς λάμπει! Κανένα πουλὶ δὲν εἶχε ποτὲ ἕνα τέτοιο στολίδι!

Τὰ πουλιὰ θαμπώθηκαν ἀπ' τὴ λάμψη τῆς ὄμορφης κορωνίτσας.

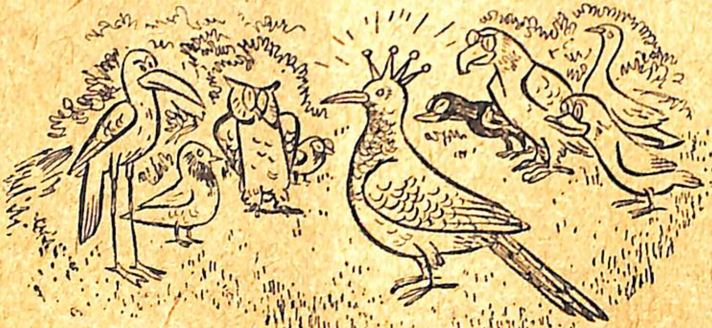
— Σὰ νὰ τὸ ξέρω αὐτὸ τὸ στολίδι, εἶπε τὸ χελιδόνι, ποὺ εἶχε γυρίσει κεῖνες τὶς μέρες ἀπὸ τὰ ξένα. Ἡ κορώνα σου εἶναι ὁλόϊδια μὲ τοῦ βασιλιᾶ Σολομῶντα.

— Θὰ τὴν ἔχη κλέψει, εἶπε ὁ ζηλιάρης ὁ σπῖνος. Ριχτῆτε του... Τὰ πουλιὰ δὲ σηκώνουνε τέτοιες ντροπές.

— Ἡσυχία, εἶπε τ' ἀρχοντικὸ χελιδόνι, σαλεύοντας τὰ φτερά του, μὲ ὕφος προέδρου ποὺ ἐπιβάλλει τὴ σιωπή. Ἡ κορώνα τοῦ βασιλιᾶ Σολομῶντα δὲν εἶναι αὐτή. Εἶναι ἑκατὸ φορὲς μεγαλύτερη. Μὰ κι' ἐτούτη εἶναι τὸ ἴδιο χρυσὴ καὶ ὡραία. Ἔχεις τὴν καλωσύνη, καλέ μου φίλε, νὰ μᾶς πῆς ποιὸς σοῦ χάρισε τὸ πολύτιμο αὐτὸ στολίδι;

— Ὅποιος ἔχει ἀνατροφή, ἔτσι κουβεντιάζει, εἶπε εὐχαριστημένος ὁ τσαλαπετεινός. Θὰ σοῦ πῶ μιὰ παράξενη ἱστορία εὐγενικό μου χελιδονάκι.

— Τσίου-τσίου, ἔκαμαν τὰ πουλιά, ποὺ πλησίασαν γιὰ ν' ἀκούσουν.

— Θὰ τὴν ἔχει κλέψει, εἶπε ὁ σπῖνος...

Τὸ χελιδόνι μισάνοιξε τὴν ψαλιδωτή του οὐρὰ κι' ὅλα σώπασαν μονομιᾶς.

Ὁ τσαλαπετεινὸς τέντωσε τὸ μακρὺ κοκκινόξανθο λαιμό του κι' ἡ κορωνίτσα χρυσόπαιξε μὲ τὸν ἥλιο.

— Τοῦτες τὶς μέρες, ἄρχισε νὰ διηγιέται, γυρίζοντας στὴν πατρίδα μου, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου: Δὲ στέλνω μπροστὰ τὴν κυρὰ τσαλαπετεινίνα νὰ σιγυρίση τὸ σπιτικό μας καὶ νὰ γεννήση τ' αὐγά της; Κάτι τέτοια εἶναι πολὺ βαρετὰ γιὰ τοὺς ἄντρες. Καλλίτερα νὰ βρῶ ζεστὴ τὴ φωλίτσα μας στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου. Ὡστόσο, ἐγὼ ἔχω ἄλλες ὑποχρεώσεις, πολὺ σπουδαιότερες. Ἔτσι κι' ἔκαμα. Ἔστειλα τὴ φαμίλια νὰ σιγυρίση τὸ σπιτικὸ κι' ἐγὼ τράβηξα ἄλλο δρόμο...

— Γιὰ ποῦ; ρώτησαν τὰ πουλιὰ ἀνυπόμονα.

Ὁ τσαλαπετεινὸς δὲν ἀπάντησε στὴν ἐρώτηση ποὺ τοῦ εἶχε γίνει. Τοῦ ἄρεσε νὰ κεντρίζη τὴν περιέργεια τῶν συντρόφων του.

— Εἶπα ποὺ λέτε: Ἂν μάθη ὁ φίλος μου, ὁ σοφὸς Σολομώντας, πὼς πέρασα τόσο κοντὰ ἀπ' τὰ χέρια του καὶ δὲν πῆγα νὰ τὸν ἐπισκεφτῶ, θὰ θυμώση καὶ μὲ τὸ δίκιο του. Ἡ εὐγένεια βλέπετε ἔχει καθήκοντα. Ὅποιος ἔχει τόσο ἐπίσημες γνωριμίες, ὅπως ἐγώ, τὸ ξέρει καλά.

Τὸν βρῆκα στὸ περιβόλι του, λαμπροστολισμένο μὲ τὴ χρυσή του κορώνα, κάτω ἀπ' τὶς ἀνθισμένες μηλιές, νὰ κρατῆ τὸ φτερὸ καὶ τὸν πάπυρο καὶ νὰ γράφη ἕνα βιβλίο, ποὺ ἄκουσα νὰ τὸ λέη ὁ ἴδιος «Σοφία τοῦ Σολομώντα»! Ἦταν τόσο ἀφωσιωμένος στὸ γράψιμό του ποὺ δὲ μὲ κατάλαβε. «Ἂς μὴν τοῦ ταράξω τὶς σκέψεις, εἶπα, θὰ περιμένω νὰ τελειώση». Πέρασε κάπου μιὰ ὥρα, κι' ἐκεῖνος ἔγραφε ἀκόμα. Τἄλεγε μάλιστα πότε-πότε δυνατὰ κι' ἦταν τόσο ὄμορφα κεῖνα ποὺ ἔγραφε ποὺ ξεχάστηκα κι' ἐγὼ νὰ τ' ἀκούω.

»Μὰ ὁ ἥλιος ποὺ προχωροῦσε τὸν βρῆκε σὲ λίγο, διώχνοντας τὸν ἴσκιο τῆς ἀνθισμένης μηλιᾶς καὶ δυὸ σταγονίτσες ἀπὸ ἱδρῶτα φάνηκαν στὴν ὄψη του...

»Στάσου, εἶπα, οἱ φίλοι εἶναι γιὰ τὴν ἀνάγκη. Θὰ φτερουγίζω πολὺ χαμηλὰ νὰ τοῦ κάνω ἀέρα... Ἄνοιξα, λοιπόν, τὰ φτερά μου καὶ δρόσιζα τὸν καλό μου τὸ φίλο, πετώντας ἀνάλαφρα πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του. Ὅταν τέλειωσε, γύρισε καὶ μ' εἶδε.

— Μοῦ ἔκαμες, φίλε μου, μιὰ μεγάλη ὑπηρεσία, μοῦ εἶπε. Μὲ τὴ δροσιὰ καὶ τὸν ἴσκιο ποὺ μοὔδωκες οἱ ἰδέες κατέβηκαν πιὸ σοφὲς καὶ τὸ ἔργο ἔγινε ὡραῖο. Τί θἄθελες νὰ σοῦ δώσω γι' ἀνταμοιβή;

Φυσικὰ διαμαρτυρήθηκα, λέγοντας πὼς μιὰ πράξη φιλίας δὲν πρέπει ποτὲ νὰ πληρώνεται στὴ ζωή, μὰ ἐκεῖνος μοῦ τόνισε πὼς ἂν δὲν δεχόμουν νὰ μ' ἀνταμείψη θὰ τὄπαιρνε προσβολή.

— Ζήτα μου ὅ,τι θὲς καὶ θὰ τὄχεις ἀμέσως, μοῦ εἶπε. Πρόσεξε μόνο τί θὰ ζητήσης, γιατὶ κάθε δῶρο δὲν εἶναι κι' ὠφέλιμο... Θέλεις νὰ διαλέξω ἐγὼ γιὰ σένα;

— Ἔχω διαλέξει, τοῦ εἶπα, κοιτάζοντας πάντα τὸ στολισμένο βασιλικό του κεφάλι. Θέλω νὰ ἔχω κι' ἐγὼ μιὰ κορώνα σὰν τὴ δική σου...

— Μὰ εἶναι, βαρειά, μ' ἀποκρίθηκε, δὲν τὴ βλέπεις πὼς εἶναι χρυσή; Δὲ θὰ προτιμοῦσες νὰ σοῦ χαρίσω φτερὰ μεγαλύτερα νὰ πετᾶς ὣς τὰ νέφη σὰν τὸν ἀητό;

— Ὄχι, ὄχι, δὲν θέλω κάτι ποὺ τὄχουν καὶ τ' ἄλλα πουλιά... Τὰ φτερά μου μὲ φτάνουν.

— Μπορῶ νὰ σκορπίσω τὰ χρώματα τοῦ οὐράνιου τόξου στὸ φτέρωμά σου, νὰ σοῦ χαρίσω οὐρὰ παγωνιοῦ ἢ φωνὴ ἀνθρώπινη σὰν τοῦ παπαγάλου.

— Εὐχαριστῶ, εἶπα, εἶχες τάξει, νομίζω, νὰ μοῦ χαρίσης αὐτὸ ποὺ θὰ ζήταγα.

— Ἔστω, ἂς γίνη αὐτὸ ποὺ ζητᾶς. Κι' ἁπλώνοντας τὸ χρυσό του ραβδὶ μ' ἄγγιξε τὸ κεφάλι. Κοιτάχτηκα στὴ ματιά του, ποὺ ἔμοιαζε μὲ καθρέφτη, κι' ὤ, τί χαρά, εἶχα κι' ἐγὼ μιὰ χρυσῆ κορωνίτσα ὅπως κι' ἐκεῖνος.

Τὰ πουλιὰ τὸν κοιτοῦσαν σιωπηλά, ὅλο θάμπος. Μόνο ἡ Κίσσα ἡ πονηρὴ τ' ἀποκρίθηκε, κολακεύοντάς τον.

— Πρέπει νὰ γίνης λοιπὸν βασιλιᾶς τῶν πουλιῶν ἀφοῦ ἔχεις κορώνα!

Ἕνα φτερούγισμα δυνατὸ ἀντιλάλησε στὸν αἰθέρα. Ἡ Κίσσα δὲν τόλμησε ν' ἀποτελειώση τὴν πρότασή της. Ὁ πελώριος ἴσκιος, ποὺ ζυγιαζόταν στὰ σύννεφα, σκοτεινιάζοντας τὸ ρυάκι, ἦταν ὁ γοργόφτερος ἀετὸς ποὺ ἀνέβαινε στὴ φωλιά του στ' ἀπάτητα κορφοβούνια.

— Γειά σας, πηγαίνω κι' ἐγὼ στὴ φωλιά μου, εἶπε τὸ Χελιδόνι κι' ἡ συνεδρίαση πῆρε τέλος.

* * *

Ὅταν ἔφτασε ὁ Τσαλαπετεινὸς στὴν ἄκρη τοῦ δάσους, ἐκεῖ στὴν κουφάλα τῆς καστανιᾶς ποὖχε ἀπὸ πέρυσι στήσει τὴ φωλιά του, στάθηκε λίγο στὴν εἴσοδο νὰ ξαφνιάση τὴν Τσαλαπετεινίνα. Μὰ ποῦ νὰ τὸν πάρη χαμπάρι ἐκείνη, ποὺ ἦταν περήφανη, γιατὶ εἶχε γεννήσει ἑφτὰ αὐγουλάκια καὶ τώρα τὰ ζέσταινε γιὰ νὰ σκάσουν γρήγορα καὶ νὰ βγοῦν τὰ παιδάκια της ἀπὸ μέσα.

— Ἔ, Τσαλαπετεινίνα, τῆς εἶπε, οὔτε ἕνα «καλῶς τὰ κόπιασες» δὲν μᾶς λές;

Γύρισε τὸ κεφάλι του τὸ πουλάκι καὶ τότε ἕνα διπλό, ἆ! ἔσκισε τὸν ἀέρα.

Καθένας τους εἶδε στὸ κεφάλι τοῦ ἄλλου τὴν ἴδια χρυσῆ κορώνα. Γιατὶ κι' ἡ κυρὰ Τσαλαπετεινίνα εἶχε τὸ ἴδιο στολίδι. Μόνο, πού καθὼς ἦταν πολὺ ἀπασχολημένη, οὔτε τὸ εἶχε προσέξει.

— Ἀλήθεια βασιλικὴ γενναιοδωρία, φώναξε ὁ τσαλαπετεινός. Ὁ βασιλιὰς Σολομῶντας χάρισε τὴν κορώνα του σ' ὅλη τὴ γενιά μας! Ἐλπίζω καὶ τὰ παιδιά μας, ὅταν ξεμυτίσουν ἀπὸ τ' αὐγά τους, νάχουν στὸ κεφαλάκι τους, ἕνα ὅμοιο στολίδι.

* * *

Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει πὼς τὰ πουλιὰ εἶναι φλύαρα καὶ πὼς παίρνουν τ' ἀνθρώπου τ' αὐτιά, κελαηδώντας, ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ, γιὰ τὴ δροσούλα τοῦ δάσους, τὸ βελουδένιο χορτάρι τοῦ λειβαδιοῦ, τὰ λουλούδια τῆς γῆς. Ἀκόμα καὶ τὶς νύχτες ξελαρρυγγίζονται μερικὰ ἀπ' αὐτά, πότε πένθιμα, πότε πονεμένα, πότε χαρούμενα. Καὶ τ' ἀηδόνι, κοιτάζοντας τὸ φεγγάρι νὰ κάνη στὸν οὐρανὸ τὸν περίπατό του, τὸ συνοδεύει μ' ἀτέλειωτες τρίλλιες. Ἂν πῆς κεῖνος ὁ ξενύχτης ὁ κορυδαλός, τρέχει πιὸ μπροστὰ κι' ἀπ' τὸν ἥλιο νὰ χαιρετήση τὴ νέα αὐγὴ καὶ νὰ στείλη τὸ ἐγερτήριο σάλπισμα σ' ὅλη τὴν πλάση.

Φαντάζεστε τώρα τί φλυαρία θὰ τάπιασε κεῖνες τὶς μέρες, ποὺ εἶδαν αὐτὸ τὸ στολίδι τὸ θαυμαστό, στὸ κεφάλι ἑνὸς πουλιοῦ.

Γρήγορα γέμισαν οἱ πλαγιὲς κι' οἱ χαράδρες τοῦ δάσους ἀπὸ τὴν εἴδηση. Ἀπ' τὸ δάσος τόμαθε τὸ λειβάδι τὸ διπλανό, ὕστερα οἱ κῆποι τῆς πολιτείας, κι' ἕνας σπουργίτης πῆγε τὰ νέα στὸν παπαγάλο ποὺ ἦταν φυλακισμένος σ' ἕνα κλουβί.

Αὐτός, ποὔξερε τὴ μιλιὰ τ' ἀνθρώπου, τόπε στ' ἀφεντικό του καὶ σ' ἕνα δυὸ μέρες τόξερε ὁλάκαιρη ἡ πόλη.

Μὲ μιᾶς παράτησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τὶς δουλειές τους καὶ ἔγιναν κυνηγοί. Πῆραν φαρέτρες καὶ τόξα, κι' ὅσοι δὲν εἶχαν, πῆραν σφεντόνες κι' ἀρχίσανε τὸ κυνῆγι. Μὰ δὲν κυνηγούσανε πιὰ τὰ κοτσίφια, τὶς πέρδικες, τὰ ὀρτύκια καὶ τὰ τρυγόνια, γυρεύανε τσαλαπετεινούς, ὄχι βέβαια γιὰ τὸ νόστιμο κρέας τους, παρὰ γιὰ τὰ στέμματα τὰ χρυσὰ ποὖχαν στὸ κεφάλι.

Τὰ κακόμοιρα τὰ πουλιὰ μὲ τὶς κορωνίτσες δὲ μποροῦσαν πιὰ νὰ σταθοῦν σὲ χλωρὸ κλαδί. Τὰ παιδιὰ μὲ σπαθόβεργες τὰ ξεφώλιαζαν ἀπ' τὰ δέντρα κι' οἱ κυνηγοὶ τάπαιρναν ξωπίσω μὲ τὶς σαΐτες καὶ τὶς σφεντόνες.

— Καταραμένο στολίδι, ἔλεγε, ἡ δύστυχη τσαλαπετεινίνα, νάχα τὴ δύναμη νὰ σὲ ξερριζώσω ἀπ' τὸ κεφάλι μου. Νὰ μποροῦσα νὰ σ' ἀφήκω ἐδῶ στὴ φωλιά, καὶ νὰ πάω νὰ βρῶ σκουληκάκια γιὰ τὰ παιδάκια μου ποὺ πεθαίνουν τῆς πείνας!

Καὶ δὲν ἦταν μόνο μιὰ τσαλαπετεινίνα ποὺ τὄλεγε αὐτό. Ἡ γενιὰ εἶχε μεγαλώσει κι' ἀπὸ χρονιὰ σὲ χρονιά, τὰ πουλιὰ μὲ τὶς κορωνίτσες πλήθαιναν σὰν τὰ χόρτα τῆς γῆς καὶ τὰ δέντρα τοῦ δάσους.

Μόνο, ποὺ κανεὶς δὲν τὰ ζήλευε πιὰ γιὰ τὸ δῶρο τοῦ Σολομῶντα. Μὰ καὶ τὰ ἴδια, ἀντὶ νὰ τὸ δείχνουν περήφανα, προσπαθοῦσαν κατὰ τὸ σούρουπο πάντα, νὰ βγαίνουν σκυφτὰ ἀπὸ τὶς φωλιές τους καὶ νὰ μακραίνουν, χαμοπετῶντας στὰ βοσκοτόπια νὰ βροῦνε κανένα σκαθάρι γιὰ τὰ παιδιά τους μέσ' στὶς κοπριές.

Κάθε τόσο κλαίγανε κι' ἕνα νεκρό. Ἂν πήγαινε ἔτσι τὸ γένος τους θὰ χανόταν ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν φτερωτῶν.

* * *

Σούρουπο ἦταν κι' ὁ βασιλιὰς Σολομῶντας καθόταν καὶ πάλι στὸν κῆπο του καί, κοιτάζοντας τ' ἀνθισμένα του δέντρα, ἔφτιαχνε στίχους. Ἄξαφνα εἶδε νὰ ξεπετιέται μέσα ἀπὸ τὰ κλαδιὰ ἑνὸς κέδρου ἕνα κακόμοιρο, γερασμένο πουλί, κατασκόνιστο, μαδημένο κι' ἀξιολύπητο. Ἀπ' τὴν χρυσῆ του κορώνα τὸ γνώρισε. Ἦταν ὁ τσαλαπετεινός.

— Πῶς ἔγινες ἔτσι; τοῦ εἶπε. Μὲ κόπο σὲ γνώρισα.

— Βασιλιά μου, ἔλεος, εἶπε τὸ πουλί. Πάρε πίσω τὸ δῶρο ποὺ μοὔχεις δώσει. Ἤμουν ἀνόητος νὰ ζητήσω κάτι ποὺ δὲν ταίριαζε στὴ δική μου τὴ φύση.

— Ἀλήθεια ἤσουν ἀνόητος καὶ πολὺ πεισματάρης, γι' αὐτὸ τιμωρήθηκες, εἶπε ὁ Σολομῶντας. Σὲ λυπᾶμαι μὰ τί νὰ σοῦ κάμω. Τὸ δῶρο πο σοὔδωκα δὲν παίρνεται πίσω πιά.

— Σπλαχνίσου με, βασιλιά μου, τὸν ἔκοψε ἀπελπισμένος ὁ τσαλαπετεινός. Δὲν εἶναι ζωὴ αὐτὴ ποὺ περνοῦμε. Κατάντησε πιὸ φριχτὴ κι' ἀπ' τὴν κόλαση. Κοντεύουμε νὰ ξεχάσουμε τὸν ἥλιο. Ὅπου τρύπα τῆς γῆς, σπηλιὰ ἢ κουφάλα, χωνόμαστε νὰ γλυτώσουμε ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους. Μονάχα κατὰ τὸ σούρουπο βγαίνουμε σκυφτοὶ καὶ χαμοπετῶντας γυρεύουμε τὴν τροφή μας. Μὰ καὶ τότε παραμονεύουν οἱ κυνηγοὶ καὶ μᾶς ρίχνουν, γιὰ νὰ πλουτήσουν ἀπ' τὸ χρυσάφι μας. Κοίτα τὰ φτερά μου πῶς μάδησαν, τὸ κορμί μου πῶς πλήγιασε ἀπ' τὶς πετριὲς κι' ἀπὸ τὶς σαΐτες ποὺ δέχτηκα, ὥσπου νάρθω ἐδῶ νὰ ζητήσω τὴ χάρη σου. Ἕνας σοφὸς Σολομῶντας, δὲ γίνεται νὰ μὴ βρῆ γιατρειὰ καὶ γιὰ μᾶς.

Ὁ Σολομῶντας τὸν κοίταξε λίγο σιωπηλὸς κι' ἡ ματιά του ἦταν γεμάτη ἀπὸ συμπόνια.

— Μικρὸ ἀνόητο πλάσμα, εἶπε, ποὺ νόμισες πὼς ἤσουν σοφώτερο κι' ἀπ' τὸ βασιλιὰ Σολομῶντα.

Σήκωσε τὸ χρυσό του ραβδὶ κι' ἄγγιξε τὸ κεφάλι τοῦ τσαλαπετεινοῦ.

— Τὴν κορώνα μου, εἶπε θὰ τὴν κρατήσης. Μὰ θάναι ἀπὸ φτερὰ κι' ὄχι ἀπὸ χρυσάφι.

Ὁ τσαλαπετεινὸς ἔνιωσε τότε μιὰ νέα δύναμη μέσα του. Τὸ κεφάλι του δὲν τὸν βάραινε πιά. Κι' ὅταν, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸ σωτῆρα του, πῆγε νὰ καθρεπτιστῆ στὴ λιμνούλα τοῦ κήπου, εἶδε ἕνα ὡραῖο λοφίο ἀπὸ φτερὰ — φουντωτὸ μὲ τὶς

Ἦταν τόσο ἀφωσιωμένος στὸ γράψιμό του ποὺ δὲ μὲ κατάλαβε.

ἄκρες ὁλόμαυρες — νὰ τοῦ στεφανώνη τὸ κεφάλι.

Μὰ τὴν ἀλήθεια, αὐτὸ εἶναι στολίδι γιὰ ἕνα πουλί, φώναξε ἐνθουσιασμένος καὶ κίνησε βιαστικὸς γιὰ νὰ πάη στοὺς ἀπογόνους του τὸ καινούργιο δῶρο.

Καθὼς πετοῦσε καμαρωτὸς μέσα ἀπὸ λαγκάδια καὶ δάση, βουνὰ καὶ λειβάδια, τὰ φτερωτὰ τὸν κοιτοῦσαν μὲ θαυμασμό.

— Ὡραῖο πουλί, ἔλεγαν οἱ ἄνθρωποι καὶ σὲ μερικὲς χῶρες ἔκαμε τόση ἐντύπωση τὸ βασιλικό του λοφίο, ποὺ τ' ἀλλάξανε τ' ὄνομα στὸ καλύτερο καὶ τὸν ἔλεγαν πιὰ κουκλοπετεινό.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ποῦ ἦταν τὸ περιοδικὸ τῆς Σοφίτσας

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Τώρα μὲ τὶς ἀνοιξιάτικες λιακάδες ποῦ μὲ χάνετε ποῦ μὲ βρίσκετε, στὴν μικρὴ ταρατσίτσα, ποὺ πέφτει στὸν κῆπο μας, κάθομαι καὶ πλέκω. Ἔτσι, παρακολουθῶ καὶ τ' ἀγγόνια μου, μὲ τοὺς φίλους καὶ τοὺς συμμαθητές τους, ποὺ παίζουν στὸ περιβόλι. Θέλω δὲ θέλω λοιπόν, ἀκούω τὴν κάθε κουβέντα τους, μὰ καὶ συχνὰ τρέχουν κοντά μου, πότε ὁ ἕνας πότε ἡ ἄλλη, μ' ἕνα παράπονο, μὲ μιὰ μαρτυρία. Κάποτε ἔρχονται ὅλα μαζί, νὰ τοὺς κάμω τὸ δικαστή, ὅταν τσακωθοῦνε γιὰ κάτι. Καὶ μὴ νομίσετε πὼς εἶναι εὔκολο! Ἀκοῦστε μιὰ ἱστορία νὰ κρίνετε.

Χτὲς τ' ἀπόγεμα ἦταν στὸ περιβόλι ἡ Βούλα, μὲ δυὸ φιλενάδες της, τὴ Σοφίτσα καὶ τὴ Λουκία. Εἶχαν μάλιστα φέρει καὶ τὰ βιβλία τους καὶ διαβάζανε τὰ μαθήματα γιὰ τὴν ἄλλη μέρα... Πᾶνε κι' οἱ τρεῖς στὴ Δευτέρα Τάξη... Μαζί τους ἦταν κι' ὁ Δημητρὸς ποὺ τοὺς ἔδειχνε τάχα τὰ προβλήματα, μὰ θαρρῶ πὼς τὶς μπέρδευε πιὸ πολύ...

Σὰν τέλειωσαν τὰ γραψίματα, ἄρχιζαν τὸ παιχνίδι... Ἄξαφνα, ἄκουσα κλάμα. Ἦταν ἡ Σοφίτσα ποὺ εἶχε χάσει τὸ περιοδικό της, «Τὸ σπίτι τοῦ παιδιοῦ» φυσικά.

— Γιαγιὰ Καντιανή, ἦρθε κλαίγοντας, μιλῆστε τῆς Βούλας, μοῦ πῆρε τὸ περιοδικό μου!...

— Ψέματα, διαμαρτυρήθηκε ἡ Βούλα, ἐγὼ ἔχω δική μου «Παιδόπολη».

— Μάλιστα, εἶπε τρέχοντας πρόθυμη κι' ἡ Λουκία, νὰ πῆ τὸ λογάκι της. Τὴν εἶδα κι' ἐγὼ τὴ Βούλα ποὺ πῆρε τὸ περιοδικὸ τῆς Σοφίτσας. Τὴν ἄκουσα μάλιστα ποὺ τῆς τὸ ζητοῦσε. «Δός μου, τῆς λέει, τὸ περιοδικό σου νὰ τὸ διαβάσω».

— Ὄχι, ὄχι, δὲ μοῦ τὸ ζήτησε, φώναξε ἡ Σοφίτσα, μοῦ τ' ἅρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι.

— Κι' ἐγὼ τὴν εἶδα ποὺ τῆς τ' ἅρπαξε, εἶπε κι' ὁ Δημητρός.

— Ναί, ναί, μπῆκε ἡ Λουκία πάλι στὴ μέση, λέγοντας τώρα τ' ἀντίθετα, τὴν εἶδα ποὺ ἅρπαξε τῆς Σοφίας τὸ περιοδικὸ καὶ τὸ πέταξε φύλλα φύλλα στὸν κῆπο.

Τότε πιὰ διαμαρτυρήθηκε γιὰ τὶς τόσες ὑπερβολὲς ἡ Σοφίτσα ἡ ἴδια.

— Ἔ, ὄχι δά, τὰ παραλένε, γιαγιὰ Καντιανή. Ἡ Βούλα μοῦ πῆρε τὸ περιοδικό, μὰ δὲν τόσκισε, κάθισε μόνο ἐκεῖ στὸ παγκάκι νὰ τὸ διαβάση.

— Σᾶς λέω πὼς ἡ «Παιδόπολη» — ἡ Βούλα δὲν μπορεῖ νὰ συνηθίση τὸ νέο τίτλο — εἶναι δική μου. Κοίτα γιαγιὰ ποὔχω γράψει καὶ τ' ὄνομά μου.

Ἐλᾶτε τώρα ἐσεῖς, παιδιά μου, νὰ βρῆτε τὴν ἄκρη.

— Φέρε ἐδῶ, Σοφίτσα, τὴν τσάντα σου, εἶπα.

Πῆρα τὴν τσάντα τῆς Σοφίας καὶ βρῆκα μέσα τὸ περιοδικὸ ποὺ κλαιγόταν πὼς εἶχε χάσει.

Τί συμπέρασμα θέλετε νὰ βγάλουμε τώρα; Ἀπὸ τὸ φόβο της ἡ Σοφία μὴ χάση τ' ἀγαπημένο της περιοδικὸ εἶπε ἕνα λογάκι. Ἀπὸ τὸ φόβο τους νὰ μὴν ὑστερήσουν κι' οἱ ἄλλοι σὲ φαντασία, προσθέσανε τὸ δικό τους λογάκι καὶ τάκαμαν ρόϊδο.

Μὴ βιαζόσαστε λοιπὸν παιδιά μου νὰ μπῆτε σὲ μιὰ κουβέντα. Μετρᾶτε τὰ λόγια σας, πρὶν τὰ ξεστομίσετε, καὶ μὴ λέτε τίποτε, ἂν δὲν εἶστε βέβαιοι γι' αὐτό... Ἕνας ἐπιπόλαιος λόγος μπορεῖ νὰ φέρη πολλὰ κακά. Γιὰ σκεφθῆτε νὰ πίστευα καὶ νὰ τιμωροῦσα τὴν καϋμένη τὴ Βούλα!

Λοιπὸν προσοχὴ στὰ λογάκια σας νὰ μὴν παίρνετε στὸ λαιμό σας ἀθώους.

Μὲ ἀγάπη
Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ο ΚΟΥΤΟ-ΓΙΑΝΝΗΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν ἕνα παιδὶ ποὺ τὸ ἔλεγαν Γιάννη. Μὰ ὅλοι τὸ φώναζαν «Κουτο-Γιάννη».

Ὁ Κουτογιάννης ζοῦσε μὲ τὴν μητέρα του στὸ μικρό τους σπιτάκι. Καὶ ἐπειδὴ ἦταν πολὺ φτωχοὶ ἡ γρηὰ μητέρα ξενόπλενε γιὰ νὰ βγάλη τὸ ψωμὶ τὸ δικό της καὶ τοῦ παιδιοῦ της. Γιατὶ ὁ Γιάννης ἦταν τόσο κουτὸς ποὺ ἦταν ἀνίκανος γιὰ κάθε δουλειά. Κι' ἔτσι δὲν ἔκανε τίποτα ἄλλο, παρὰ νὰ εἶναι ὁλημερὶς ξαπλωμένος στὸν ἥλιο, τὸ καλοκαίρι καὶ κοντὰ στὴ φωτιὰ τὸν χειμῶνα. Ἀλλὰ ὁ Γιάννης δὲν ἦταν τεμπέλης. Ἀγαποῦσε τὴν δουλειὰ καὶ ἤθελε νὰ βοηθήση τὴν φτωχή του μάνα. Κι' ἔτσι ἕνα πρωΐ ἐκείνη ἄκουσε τὰ παρακάλια του καὶ τὸν ἄφησε νὰ πάη νὰ βρῆ δουλειά. Ὁ Κουτογιάννης ξεκίνησε ἀπ' τὸ σπίτι του καὶ σὲ λίγο ἔπιασε δουλειὰ στὸ κτῆμα ἑνὸς γεωργοῦ. Ἐκεῖ δούλεψε ὅλη τὴν ἡμέρα μὲ μεγάλη προκοπὴ καὶ τὸ βράδυ πῆρε γιὰ πληρωμή του λίγα χρήματα καὶ γύρισε καμαρωτὸς στὸ σπίτι.

Μὰ σὰν ἔφτασε ἐκεῖ, τί συμφορά! Εἶχε χάσει τὰ χρήματα στὸ δρόμο.

— Ἠλίθιε! τοῦ εἶπε ἡ μητέρα του· ἔπρεπε νὰ ἔβαζες τὰ χρήματα στὴ τσέπη σου γιὰ νὰ μὴ τὰ χάσης.

— Ἔτσι θὰ κάμω ἄλλη φορά, εἶπε κι' ὁ Κουτο-Γιάννης μὲ κατεβασμένο τὸ κεφάλι.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Γιάννης βρῆκε δουλειὰ σὲ ἕνα ἀγρόκτημα κι' ἀφοῦ ἐργάστηκε ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα, πῆρε γιὰ πληρωμή του ἕνα κάδο μὲ γάλα.

— Θὰ φυλάξω τὸ γάλα στὴ τσέπη μου, σκέφθηκε τότε, γιὰ νὰ μὴν τὸ χάσω.

Καὶ μιὰ καὶ δυὸ ἀδειάζει τὸ γάλα στὴ τσέπη του. Τὸ τί ἔπαθε τὸ καταλαβαίνετε.

— Ἀνόητε, τοῦ εἶπε ἡ μητέρα του, ὅταν τὸν εἶδε νὰ γυρνᾶ μουσκεμένος, ἔπρεπε νὰ τὸ κουβαλήσης ἐπάνω στὸ κεφάλι σου.

— Ἔτσι θὰ κάμω ἄλλη φορά, εἶπε ὁ Κουτο-Γιάννης.

Τὴν ἄλλη μέρα τ' ἀφεντικό του τοῦ ἔδωσε γιὰ πληρωμὴ ἕνα μεγάλο κομμάτι βούτυρο. Ὁ Κουτο-Γιάννης τὄβαλε στὸ κεφάλι του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι. Μὰ στὸ δρόμο τὸ βούτυρο ἔλυωσε καὶ ὁ Κουτο-Γιάννης λερώθηκε, ὁλόκληρος μὲ βούτυρο.

— Εἶσαι πιὰ ἀνυπόφορος, τοῦ εἶπε ἡ μητέρα του, σὰν τὸν εἶδε σ' αὐτὰ τὰ χάλια. Ἔπρεπε νὰ τὸ φέρης μὲ προσοχὴ στὰ χέρια σου.

— Ἔτσι θὰ κάμω ἄλλη φορά, εἶπε τότε ὁ Γιάννης.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κουτο-Γιάννης δούλεψε σ' ἕνα φοῦρνο κι' ὁ φούρναρης τοῦ ἔδωσε γιὰ τὸν κόπο του μιὰ γάτα, ποὺ ὁ Κουτο-Γιάννης τὴν κουβάλησε ὡς τὸ σπίτι στὰ χέρια του. Μὰ στὸ δρόμο ἡ γάτα ἀγρίεψε καὶ τὸν ξέσχισε ὁλόκληρο.

— Εἶσαι πάρα πολὺ κουτός, τοῦ εἶπε ἡ μητέρα του σὰν τὸν εἶδε μέσα στὰ αἵματα.

— Ἔπρεπε νὰ τὴν δέσης μ' ἕνα σχοινάκι καὶ νὰ τὴν σύρης ἀπὸ πίσω σου.

— Καλά, ἔτσι θὰ κάμω ἄλλη φορά, εἶπε κι' ὁ Κουτο-Γιάννης.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔπιασε δουλειὰ σ' ἕνα χασάπικο κι' ὁ χασάπης τοῦδωσε γιὰ τὸν κόπο του ἕνα ὡραῖο ἀρνίσιο μπουτάκι. Ὁ καλός μας ὁ Γιάννης τὸ δένει τότε μ' ἕνα σπάγγο καὶ τὸ σέρνει ὡς τὸ σπίτι. Σὰν ἔφτασε ἐκεῖ τὸ κρέας εἶχε τόσο βρωμίσει ποὺ δὲν τρωγόταν πιά.

— Τί θὰ γίνω, ἐγὼ μὲ σένα φώναξε σὰν τὸ εἶδε, θυμωμένη ἡ μητέρα του.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 217)

ΤΙ ΛΙΠΑΣΜΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Η ΠΑΤΑΤΑ

Οἱ λαχανόκηποι καὶ ἡ πατάτα, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ διπλὸ λίπασμα. Ἀπὸ κοπριὰ δηλαδὴ καὶ χημικὰ λιπάσματα μαζί.

Βέβαια, κάποτε συμβαίνει τὰ χημικὰ λιπάσματα νὰ μᾶς δίνουν καὶ μόνα τους καλὲς σοδειές, προπαντὸς ὅταν τὸ χῶμα τοῦ λαχανόκηπου εἶναι ἀπὸ μονάχο του πλούσιο σὲ ὀργανικὰ λιπάσματα. Ἂν ὅμως ἐξακολουθήσωμε ἔτσι γιὰ πολύ, τότε τὸ χῶμα θὰ φτωχύνη καὶ ἡ σοδειά μας θὰ ἀρχίση νὰ πέφτη γρήγορα.

Γι' αὐτὸ βάση τῆς λίπανσῆς μας πρέπει νὰ εἶναι πρῶτα πρῶτα κάθε χρόνο ἡ καλοχωνεμένη κοπριά. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε συμφέρει νὰ συνδυάζη κανεὶς τὴν ἀγελαδοτροφία μὲ τὴν λαχανοκομία. Ἐκτὸς ποὺ ἡ κοπριὰ εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὰ τζάκια ἢ ἀκόμη γιὰ τὴν παραγωγὴ προΐμων λαχανικῶν καὶ λουλουδιῶν.

Ἡ πατάτα ἰδιαίτερα μεγαλώνει πολὺ μὲ τὸ ἄζωτο κι' ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κάλι καὶ λίγο φωσφορικό.

Χρειάζεται κανονικὰ στὸ στρέμμα:

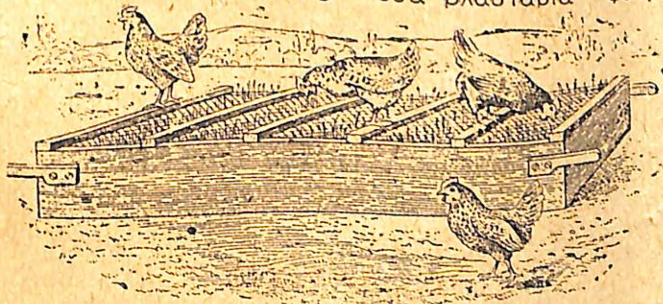
Κοπριὰ	1500 ὡς 2000	ὀκάδες
Νίτρο	15	»
Ὑπερφωσφορικὸ	30	»
Θειϊκὸ κάλι ..	15	»

Φυσικὰ ὅταν τὸ χῶμα εἶναι πλούσιο σὲ κάλι, εἶναι περιττὸ νὰ δώσουμε κι' ἄλλο μὲ τὸ λίπασμα. Στὰ ποτιστικὰ χωράφια πάλι, θὰ διπλασιάσουμε τὴν ποσότητα τοῦ λιπάσματος.

Ἡ πατάτα ὅταν καλλιεργεῖται καλά, φτάνει νὰ δώση 2500 - 3000 ὀκάδες τὸ στρέμμα. Τὴν κοπριὰ τὴν σκορπίζουμε νωρὶς τὸν χειμῶνα καὶ τὴν παραχώνουμε καλὰ μὲ τ' ὄργωμα. Ἂν ἡ κοπριὰ εἶναι ἀπὸ πρόβατα, κατσίκες ἢ ἄλογα τότε συμπληρωματικὰ πρέπει νὰ ρίξουμε καὶ 50 - 80 ὀκάδες 0 - 12 - 6, γιὰ νὰ τὴν ἐνισχύσουμε μὲ ἄζωτο. Ἂν πάλι ἡ κοπριὰ εἶναι φτωχὴ ἢ ξεθυμασμένη, τότε πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ χρησιμοποιήσουμε τὸ πλῆρες λίπασμα 6 - 8 - 8. Στὸ στρέμμα 80 ἢ 100 ὀκάδες ἀνάλογα μὲ τὸ νερό. (Στὰ ποτιστικά, τὸ διπλάσιο).

Τὸ 6 - 8 - 8 σκορπίζεται καὶ παραχώνεται στὴ σπορά. Πολλοὶ πατατοκαλλιεργηταί, σκορπίζουν τὸ 6 - 8 - 8 σὲ δυὸ δόσεις. Δηλαδὴ σκορπίζουν τὸ μισὸ στὴ σπορὰ καὶ τὸ ἄλλο μισὸ στὰ σκαλίσματα. Ἄλλοι πάλι σκορπίζουν τὴν κοπριὰ στὴν ἀνοιξιάτικη καλλιέργεια τῆς πατάτας, καὶ τὸ 6 - 8 - 8 στὴ φθινοπωρινή.

Ὡστόσο τὰ πειράματα ἔδειξαν πὼς τὸ καλύτερο εἶναι νὰ ρίχνομε τὴν κοπριὰ καὶ τὸ 6 - 8 - 8 στὴν ἀνοιξιάτικη σπορά, καὶ στὴν φθινοπωρινὴ ἂν δὲν παρουσιάζει ζωηρότητα τὸ χῶμα. νὰ τὸ δυναμώνουμε μὲ 10 - 15 ὀκάδες στὸ στρέμμα Νίτρο ἢ 7 - 7 - 3.

Κασόνι γιὰ νἄχουν οἱ κότες χλωρὸ χορτάρι.

Ὅταν σκορπίζουμε τὴν κοπριὰ μέσα στὴν αὐλακιὰ ποὺ θὰ φυτευτῆ ἡ πατάτα, πρέπει νὰ φροντίσωμε νὰ εἶναι καλὰ χωνεμένη γιὰ νὰ μὴν καῆ ὁ σπόρος.

Ὅταν δὲν ἔχομε κοπριὰ ἢ εἶναι ἀκριβή, πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα δίνει ἡ χλωρὴ λίπανση, μαζὶ μὲ φωσφορικὸ λίπασμα 0 - 12 - 6.

Ὅταν λιπάνομε τὴν πατάτα μὲ κοπριὰ καὶ 6 - 8 - 8 καὶ τὰ φυτὰ δὲν παρουσιάζουν ὡστόσο καλὴν ἀνάπτυξη, τότε καλὸ εἶναι νὰ προσθέσουμε λίγο νίτρο ἢ 7 - 8 - 3. Πατατοκαλλιεργητὲς ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ 6 - 8 - 8 σκορπίζουν καὶ 30 ὀκάδες νίτρο στὸ στρέμμα, ἔχουν σοδειὰ ὡς 3000 ὀκάδες.

ΠΩΣ ΠΟΛΕΜΟΥΜΕ ΤΑ ΖΙΖΑΝΙΑ

Ἡ σπορὰ κατὰ γραμμὲς εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὰ χωράφια ποὺ βγάζουν πολὺ χορτάρι γιατὶ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ κάνωμε τὴν ἄνοιξη σκαλίσματα ἀνάμεσα στὶς γραμμὲς ὅπου ἔχομε σπείρει δημητριακὰ καὶ νὰ καταστρέψωμε ἔτσι τὰ ζιζάνια ποὺ δὲν ἔχουν καταστραφῆ μὲ τὰ ὀργώματα.

Ὡστόσο μὲ ὅλη τὴν εὐκολία ποὺ θὰ ἔχομε μὲ τὰ σκαλίσματα, πρέπει νὰ προσέξωμε ὡρισμένα πράγματα στὰ χωράφια ποὺ βγάζουν πολὺ χορτάρι.

Π ρ ῶ τ ο. Νὰ μὴ σπέρνωμε ποτὲ ἕνα τέτοιο χωράφι ἂν δὲν κάνωμε πρὶν ἕνα ὄργωμα ποὺ θὰ καταστρέψη τὰ ζιζάνια ποὺ φύτρωσαν μὲ τὴν πρώτη φθινοπωρινὴ βροχή.

Δ ε ύ τ ε ρ ο. Στὸ τέτοιο χωράφι νὰ μὴ βιαζόμαστε νὰ σπείρωμε. Ν' ἀφήνουμε καλύτερα νὰ φυτρώσουν πρῶτα τὰ ζιζάνια μὲ τὰ πρωτοβρόχια, κι' ὕστερα ἀφοῦ ὀργώσουμε νὰ σπείρωμε ἕνα πρώϊμο σιτάρι (Μεντάνα ἢ Καμπέρα) ἀνάλογα μὲ τὸ χωράφι (Μεντάνα σὲ βαρικὸ ἢ Καμπέρα σὲ ἐλαφρό).

Τ ρ ί τ ο. Ὅλοι ξέρουμε πὼς στὰ βρώμικα χωράφια πρέπει νὰ σπέρνουμε πιὸ πυκνὰ γιὰ νὰ φυτρώνη δασιὰ τὸ σιτάρι καὶ νὰ πνίγη τὸ χόρτο. Ὅμως προσοχή! Αὐτὸ τὸ μέσο ἔχει ἐπιτυχία μονάχα ὅταν τὸ σιτάρι φυτρώσει ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ κανονικά. Γιατὶ στὰ φυτά, συμβαίνει ὅτι καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους: ὅποιος πρόλαβε καὶ πῆρε τὴν καλύτερη θέση, τὴν κρατάει!

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὰ χημικὰ μέσα.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Δουλειὲς πολλὲς ἔχει ὁ ἀγρότης τὸν Ἀπρίλη.

Σ τ ὰ χ ω ρ ά φ ι α. Ἀρχίζομε καὶ βοτανίζομε τὰ σπαρτά μας γιὰ τ' ἀγριόχορτα καὶ τὰ ζιζάνια. Σπέρνομε τριφύλλι, προπαντὸς ποτιστικό. Ποτίζομε τὰ λειβάδια, πάντα ὅμως τὸ βράδυ. Φυτεύομε τὰ καπνὰ καὶ σκαλίζομε ὅσα εἶχαν φυτευθῆ. Καταδιώκομε τὶς ἀκρίδες καὶ τοὺς ἀρουραίους.

Σ τ ὸ λ α χ α ν ό κ η π ο. Κορφολογοῦμε τὰ κουκιά. Φυτεύομε ντομάτες, μελιτζάνες, πιπεριές, κρεμμύδια καὶ σπέρνομε κολοκύθια, πεπόνια, μπάμιες, φασόλια. Σκαλίζομε τὰ πρώϊμα καὶ θειαφίζομε. Πολεμοῦμε τὸν περονόσπορο στὴν πατάτα μὲ περονοσπορίνη καὶ τὴ μελίγκρα μὲ μελιγκρίνη.

Σ τ ὰ δ έ ν τ ρ α. Ἐξακολουθοῦμε νὰ φυτεύουμε τὰ ἀειθαλῆ. καὶ νὰ βγάζουμε τὰ περιττὰ βλαστάρια. Παρακολουθοῦμε τὰ κεντράδια, λύνουμε τὰ σκοινιὰ καὶ κόβουμε ὅσα βλαστάρια φύτρωσαν κάτω ἀπὸ τὸ μπόλι. Κάτω ἀπὸ τὰ νεοφυτεμένα δέντρα βάζομε χόρτα γιὰ νὰ διατηρεῖται ἡ ὑγρασία.

Στὴν ἐληὰ κάνομε ἕνα δεύτερο ψεκασμὸ μὲ νικοτίνη, γιὰ νὰ πέση ὁ μαῦρος. Ἐπίσης ραντίζομε τὸ κάθε δέντρο μὲ ἀρσενικὸ γιὰ νὰ πέση ὁ πυρηνοτρίτης. Ὅταν στὰ ὀπωροφόρα ἀρχίζουν νὰ πέφτουνε τὰ πέταλα τοῦ ἀνθοῦ, ραντίζομε τὸ δέντρο μιὰ πρώτη φορὰ μὲ ἀρσενικὸ γιὰ τὸ σκουλῆκι. (Ἡ δεύτερη θὰ γίνη ὅταν θὰ δέση ὁ καρπός).

Σ τ ὸ ἀ μ π έ λ ι. Ἀρχίζομε νὰ κορφολογοῦμε τὰ κλήματα μόλις δέση τὸ ἄνθος 4 - 5 κόμπους κάτω ἀπὸ τὸ τσαμπί. Γιὰ τὸν περονόσπορο κάνομε θειαφίσματα καὶ προληπτικὰ ραντίσματα. Γιὰ νὰ μὴ σπάνουν τὰ νέα βλαστάρια, τὰ δένομε πάνω σὲ πασσάλους. Ὅταν τὰ κλίματα ρίχνουν τὸν ἀνθὸ κάνουμε τὸ χάραγμα. Ὅλον αὐτὸν τὸν καιρό, καταστρέφουμε συστηματικὰ τὰ ζιζάνια.

Σ τ ὸ κ ο τ έ τ σ ι. Αὐτὸν τὸ μῆνα οἱ κότες κάνουν ἄφθονα αὐγά, γιατὶ ἀκολουθοῦν τὸν ρυθμὸ τῆς βλάστησης. Τώρα δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἀλλάξουμε τὸ κοτέτσι.

Ἀρχίζουμε νὰ ψεκάζουμε μὲ ντὶ - ντὶ - τί.

Εἶναι ἀπαραίτητο ν' ἀλλάζουμε συχνὰ τὸ χῶμα γιὰ τὸ σκονόλουτρο ποὺ τώρα οἱ κότες τὸ κάνουν πολὺ συχνά.

Ἀπὸ τὸ φαΐ τους δὲν πρέπει νὰ λείπη τὸ χλωρὸ χόρτο, τὸ κοκκάλευρο καὶ τὸ στρειδάλευρο. Περίφημο εἶναι τὸ ξυλοκάρβουνο, σὲ ποσότητα 1 - 2 %. Βοηθάει τὶς κότες νὰ παχαίνουν.

Ἐπειδὴ τώρα βάζουν αὐγὰ στὶς κλῶσσες γιὰ νὰ τὰ κλωσσήσουν, θὰ σᾶς πῶ λίγα λόγια γιὰ τ' αὐγά.

Α ὐ γ ὰ κ α τ ά λ λ η λ α ε ἶ ν α ι:

1) Ὅσα γεννήθηκαν ἀπὸ διαλεχτοὺς γονεῖς (κότα 2 χρονῶν ὡς 4, καὶ πετεινὸς ἀπὸ δώδεκα μηνῶν ὡς 3 χρόνων).

2) Ὅσα δὲν ἔχουν λεκέδες στὸ τσόφλι τους.

Ἀλέτρι τρίυνο γιὰ τρακτὲρ

3) Ὅσα εἶναι 4 - 5 ἡμερῶν τὸ πολὺ τὸ καλοκαῖρι, καὶ 10 - 12 τὸν χειμῶνα.

Α ὐ γ ὰ π ο ὺ δ ὲ ν κ ά ν ο υ ν γ ι ὰ κ λ ώ σ σ η μ α:

1) Τὰ δίκορκα.

2) Τὰ ραγισμένα, τὰ λεκιασμένα, μὲ χοντρὸ ἢ κακοφτιαγμένο τσόφλι.

3) Τ' αὐγὰ ἀπὸ πουλάδες στὸν πρῶτο χρόνο ποὺ γεννᾶνε.

4) Ὅσα εἶναι πολλῶν ἡμερῶν.

5) Τ' αὐγὰ ποὺ κουνήθηκαν ἢ ἔμειναν ἀκίνητα πολλὲς μέρες

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

★

ΝΟΙΚΟΚΥΡΟΥΛΑ

Τί γλυκειά, γλυκειὰ ζωούλα
ποῦ περνοῦμε στὸ χωριό μας;
Εἶμαι μέσ' στὸ φτωχικό μας
μιὰ μικρὴ βασιλοπούλα.

Σιγυρίζω. Τὴ μητέρα
στὸ μαγέρεμα βοηθάω,
καὶ πολὺ τὸν ἀγαπάω
τὸν καλό μου τὸν πατέρα.

Τὸν πατέρα ποὺ δουλεύει
τὸ ψωμί μας γιὰ νὰ βγάλη.
Ὅταν ἔρθη, στὸ κεφάλι,
στὰ μαλλιά μου μὲ χαϊδεύει.

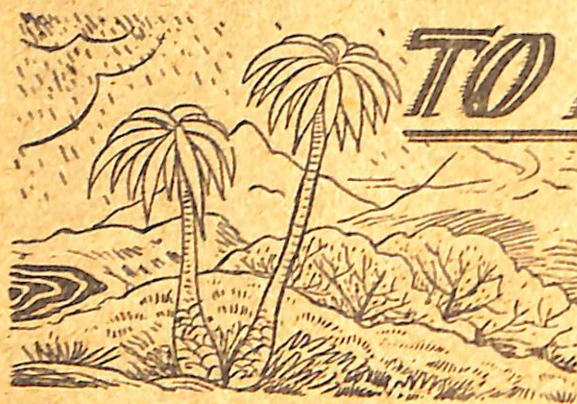
Μὲ χαϊδεύει καὶ ρωτάει
ἂν ἐστρώθη τὸ τραπέζι,
κἐγὼ τρέχω, κιαὐτὸς παίζει,
μὲ τὴ βιάση μου γελάει.

Εἶμαι μέσ' στὸ φτωχικό μας
μιὰ μικρὴ βασιλοπούλα.
Τί γλυκειά, γλυκειὰ ζωούλα
ποῦ περνᾶμε στὸ χωριό μας.

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Οἱ δυὸ τους μαζί, ἔκαναν ἔξοχη δουλειά.

Κατὰ τὸ φθινόπωρο, πέρασαν μερικὲς μέρες ἀνησυχίας· τὸ ἡφαίστειο ποὺ τὸ θαρροῦσαν σβυσμένο, εἶχε ἀρχίσει νὰ βογγᾶ ὑπόκωφα, καὶ νὰ ξαμολάη λάβα ποὺ εὐτυχῶς εὕρισκε τὸ δρόμο της ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ νησιοῦ.

Ὁ Κῦρος Σμὶθ ἦταν πολὺ πιὸ ἀνήσυχος ἀπ' ὅτι ἔδειχνε στοὺς ἄλλους, ἀλλὰ εὐτυχῶς ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες σταμάτησε τὸ κακό, καὶ τὸ νησὶ ξαναβρῆκε τὴ γαλήνη του.

Ἔτσι πέρασε τὸ φθινόπωρο καὶ ἦρθε ὁ χειμώνας. Ἕνας χειμώνας πιὸ βαρὺς ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες φορές, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ χρόνο, τὸν τέταρτο ποὺ περνοῦσαν στὸ νησί, ἦταν καλύτερα ἐφοδιασμένοι ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, κι' ἔτσι δὲν ὑπόφεραν καθόλου.

Μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ ταξιδιοῦ ποὺ ἑτοίμαζαν, καὶ μὲ τὴν εὐχάριστη συντροφιά, ὁ χειμώνας ἐκεῖνος πέρασε πολὺ ἥσυχα καὶ καλά.

Ὅταν ξαναῆρθαν οἱ καλοκαιριές, ξανάρχισαν νὰ πιάσουν δουλειὰ στὸ ναύσταθμο.

Ὁ Ἄϋρτον ἦταν ἕνας ἀνεκτίμητος ἐργάτης. Δὲν ἔμενε πιὰ μόνος του στὴ στάνη, ἔμενε μὲ τοὺς ἀποίκους στὸ Γρανίτινο Παλάτι, ἀλλὰ ἦταν πάντα σιωπηλὸς καὶ μελαγχολικός.

Καὶ ἡ ναυπήγηση τοῦ καραβιοῦ προχωροῦσε χωρὶς ἐμπόδια...

ΕΝΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ Σεπτέμβρη, τὸ ἡφαίστειο εἶχε ἀρχίσει πάλι νὰ κάνη τὰ δικά του...

Ὅλο τὸ νησὶ ἀντηχοῦσε μὲ τὸν ὑπόκωφο βόγγο του, κι' οἱ λάβες ἄρχισαν καὶ πάλι νὰ ξεχύνονται πρὸς τὸν κόλπο τοῦ Σκυλόψαρου.

Ὁ Κῦρος Σμὶθ τοὺς ἐξήγησε πὼς τὸ Γρανίτινο Παλάτι γιὰ τὴν ὥρα δὲν εἶχε φόβο.

Ἂν ὅμως γινόταν ἕνας σεισμὸς — πράγμα ποὺ παρατηρεῖται συχνὰ στὶς περιοχὲς ποὺ βρίσκονται ἡφαίστεια σὲ δράση, — τότε κανεὶς δὲ θὰ μποροῦσε νὰ πῆ τί θὰ μποροῦσε νὰ γίνη...

Γι' αὐτὸ τοὺς ἐξόρκισε νὰ δουλέψουν μὲ μεγαλύτερο ζῆλο στὸ καράβι.

Ἔπρεπε νὰ ἔχουν στὴ διάθεσή τους ἕνα πλεούμενο, γιὰ νὰ μπορέσουν ν' απομακρυνθοῦν γρήγορα ἀπὸ τὸ νησὶ ἂν τόφερνε ἡ ἀνάγκη.

Ἔτσι στὶς ἀρχὲς τοῦ Ὀχτώβρη, τὸ καράβι, ποὺ θὰ ἦταν γολέττα, εἶχε ἀρχίσει νὰ παίρνη πιὰ μορφή.

Εὐτυχῶς εἶχαν ἕτοιμα ὅλα τὰ σιδερένια μέρη τοῦ καραβιοῦ, ποὺ τὰ εἶχαν περισσὴ ἀπὸ τὸ κουρσάρικο, κι' αὐτὸ εὐκόλυνε πολὺ τὴ δουλειά τους.

Ὡστόσο ὁ Πένκροφ ἔλεγε καὶ ξανάλεγε πὼς θὰ ξαναγύριζε στὸ νησὶ Λίγκολν, γιὰ νὰ μείνη ὅλη του τὴ ζωή.

Στὶς δεκαπέντε τοῦ Ὀχτώβρη, συνέβηκε ἕνα ἐντελῶς ἐξαιρετικὸ γεγονός:

Ἡ ὥρα ἦταν ἐννιὰ τὸ βράδυ, καὶ οἱ ἄποικοι ὅτι εἶχαν ἀποφάει, γιατὶ δειπνοῦσαν ἀργά, ὅταν ξαφνικὰ ἀντήχησε τὸ κουδοῦνι τοῦ τηλεγράφου.

Οἱ ἄποικοι εἶχαν ξαναφτιάσει τὸν τηλέγραφο ποὺ ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὴ στάνη, ἀλλὰ ἦταν ὅλοι στὸ Γρανίτινο Παλάτι. Ποιὸς μποροῦσε νὰ τοὺς καλῆ τέτοιαν ὥρα;

Μήπως χάλασε τὸ τηλέφωνο; εἶπε ὁ Ἔρμπερτ. Ὁ καιρὸς εἶναι βροχερός, καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς ἴσως τῆς ἀτμοσφαίρας...

Ὁ μηχανικὸς ὅμως ἔκανε «ὄχι» μὲ τὸ κεφάλι. Ἡ ἐξήγηση τοῦ Ἔρμπερτ δὲν ἦταν ἡ σωστή...

—Ἂς περιμένουμε! εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ. Ἂν εἶναι σινιάλο, τὸ κουδοῦνι θὰ ξαναχτυπήση. Αὐτὸς ποὺ θέλει νὰ ἐπικοινωνήση μαζί μας...

—Ὥστε νομίζετε καὶ σεῖς πὼς κάποιος θέλει νὰ ἐπικοινωνήση μαζί μας; ρώτησε ζωηρὰ ὁ Πένκροφ.

Ὁ Γεδεὼν δὲν πρόφτασε νὰ τοῦ ἀπαντήση καὶ τὸ κουδοῦνι ξαναχτύπησε.

Ὁ Κῦρος Σμὶθ πῆγε τότε στὸ μηχάνημα, κι' ἔστειλε αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα :

— Τί θέλετε;

Πέρασαν λίγα δευτερόλεπτα... Ὕστερα ἡ βελόνα ποὺ ἄρχισε νὰ γυρίζη μὲ μεγάλη ταχύτητα πάνω στὸν ἀλφαβητικὸ δίσκο, σχημάτισε γρήγορα αὐτὴ τὴ φράση.

— Ἐλάτε τὸ γρηγορώτερο στὴ στάνη!

— Ἐπιτέλους! φώναξε ὁ Κῦρος Σμίθ. Ἐπιτέλους, ναί!

Οἱ ἄποικοι ἦταν πιὰ βέβαιοι πὼς τὸ ἀγαπητὸ πνεῦμα τοῦ νησιοῦ, ὁ ἄγνωστος προστάτης τους ποὺ ἦταν πανταχοῦ παρὼν ἀόρατος καὶ παντοδύναμος, θὰ φανερωνόταν ἐπιτέλους στὰ μάτια τους. Τὸ νησὶ τοῦ μυστηρίου θὰ ἔπαβε νὰ εἶναι μυστηριῶδες! Θὰ μάθαιναν ἐπιτέλους τὸ μυστικό του...

Οἱ ἄποικοι ξέχασαν μονομιᾶς τὴν κούραση τους. Ἔτρεξαν ὅλοι στὸν αναβατῆρα, γιατὶ τώρα ἔνοιωθαν μιὰ μεγάλη καὶ διαβολεμένη βία νὰ φτάσουν ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ γρηγορώτερα στὴ στάνη.

Ὡστόσο δὲν πῆραν μαζί τους οὔτε τὸν Τζὰπ οὔτε τὸν Τόπ. Τὰ ζῶα ἔμειναν νὰ φυλᾶνε τὸ Γρανίτινο Παλάτι...

Ἡ νύχτα ἦταν σκοτεινή. Τὸ νέο φεγγάρι εἶχε κρυφτῆ πίσω ἀπὸ κάτι σύννεφα... Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν βαρειά, γεμάτη ἠλεκτρισμό. Σὲ λίγο θὰ ξέσπαγε ἡ θύελλα...

Οἱ ἄποικοι ὅμως ποὺ ἤξεραν περίφημα τὸ δρόμο τῆς στάνης, δὲν εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ φῶς γιὰ νὰ προχωροῦν. Περπατοῦσαν μὲ βῆμα ταχύ, καὶ τόσο συγκινημένοι καὶ ἀναστατωμένοι, ποὺ δὲν εἶχαν τὸ κουράγιο μήτε νὰ μιλήσουν.

Ναί, δὲν ὑπῆρχε πιὰ καμμιὰ ἀμφιβολία. Σὲ λίγο θὰ μάθαιναν τὸ ὄνομα τοῦ πιὸ μυστηριώδους πλάσματος τοῦ κόσμου. Σὲ λίγο θὰ μποροῦσαν νὰ εὐχαριστήσουν αὐτὸν ποὺ τόσο γενναιόδωρα εἶχε ἀνακατευτῆ στὴ ζωή τους, ποὺ ἦταν δυνατὸς καὶ παντογνώστης, καὶ ποὺ τοῦ χρωστοῦσανε τόσα πολλά, καὶ τὴ ζωή τους ἀκόμη...

Μέσα στὴν ἀπόλυτη σιωπὴ τῆς νύχτας, δὲν ἀντηχοῦσε παρὰ τὸ βῆμα τῶν ἀποίκων ποὺ καθὼς πλησίαζαν στὴ στάνη γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ γρήγορο...

— Ἔπρεπε νὰ πάρουμε μαζί μας ἕνα φανάρι, εἶπε ὁ μηχανικός.

— Θὰ βροῦμε στὴ στάνη! ἔκανε ὁ Ἄϋρτον.

Ὅταν ἔμπαιναν στὴ στάνη, ἡ ὥρα ἦταν δέκα ἀκριβῶς. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ξέσπασε ἡ μπόρα. Στὸν οὐρανὸ ἄρχισαν νὰ γράφουν τὰ πύρινα ζικζάκ τους οἱ ἀστραπές, ἐνῶ οἱ βροντὲς ἔκαναν τὸν ἀέρα νὰ δονεῖται.

Διέσχισαν σχεδὸν τρέχοντας τὴν ἀπόσταση ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ φράχτη ὡς τὸ σπιτάκι τῆς στάνης, κι' ἀνέβηκαν τή σκάλα ὁ ἕνας πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Ὡστόσο δὲν ἔβλεπαν κανένα φῶς ἐκεῖ. Ὁ μηχανικὸς χτύπησε τὴν πόρτα.

Καμμιὰ ἀπάντηση.

Ξαναχτύπησε.

Τίποτε... Τότε ἄνοιξε τὴν πόρτα κι' οἱ ἄποικοι μπῆκαν στὸ μοναδικὸ δωμάτιο.

Ἦταν σκοτάδι. Ὁ Νὰβ χτύπησε τὸ τσακμάκι του κι' ἄναψε τὴ λάμπα.

Τὸ δωμάτιο ἦταν ἄδειο. Ὅλα ἦταν ὅπως τὰ εἶχαν ἀφήσει...

Ὡστόσο τὸ τηλεγράφημα ἦταν ρητό : «Ἐλάτε στὴ στάνη». Ἦταν δυνατὸν νὰ εἶχαν γελαστῆ; ἦταν δυνατὸ νὰ τοὺς εἶχαν γελάσει;

Ὄχι, αὐτὸ δὲν ἦταν δυνατόν...

— Ποιὸς ἦρθε ἐδῶ τὴν τελευταία φορά; ρώτησε ὁ μηχανικός.

— Ἐγὼ κύριε Σμίθ! εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

— Εἶναι καιρός;

— Τέσσερις μέρες...

— Ἄ! Ἕνα σημείωμα! φώναξε ξαφνικὰ ὁ Ἔρμπερτ τρέχοντας πρὸς τὸ τραπέζι.

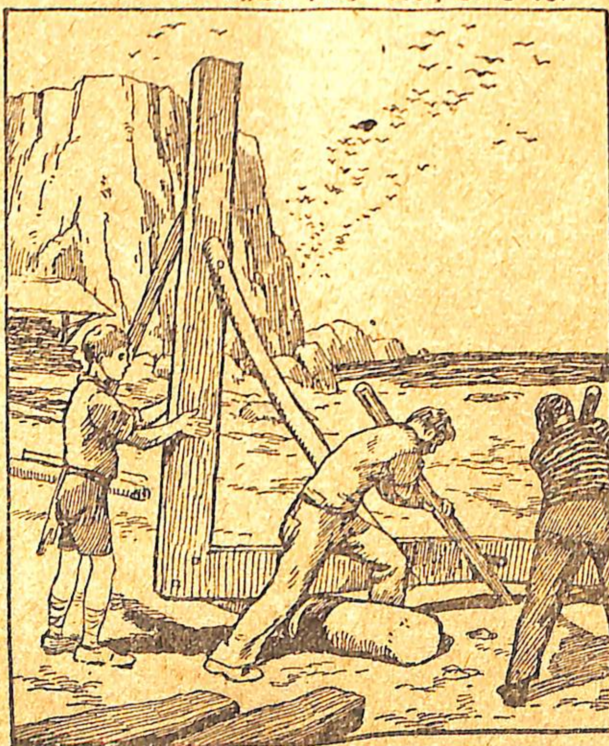
Ὅλοι πλησίασαν, καὶ εἶδαν πράγματι ἕνα κομμάτι γραμμένο χαρτί. Ὁ μηχανικὸς τὸ πῆρε καὶ διάβασε δυνατά:

— Ἀκολουθῆστε τὸ καινούργιο σύρμα!

— Ἐμπρός! φώναξε ὁ μηχανικὸς ποὺ τώρα εἶχε καταλάβει πὼς ὁ Ἄγνωστος δὲν τοὺς εἶχε τηλεφωνήσει ἀπὸ τὴ στάνη, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ μυστικό του καταφύγιο μὲ τὸ ὁποῖο εἶχε συνδέσει τὸ τηλεγραφικὸ σύρμα τῆς στάνης.

Ὁ Κῦρος Σμὶθ εἶχε σωστὰ μαντέψει. Ὅταν ἔφτασαν στὸν πρῶτο τηλεγραφικὸ στύλο, εἶδαν ἕνα σύρμα ποὺ δὲν τὸ εἶχαν συνδέσει αὐτοί, νὰ ξεκινάη ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ νὰ χάνεται ἔπειτα μέσα στὰ χαμόκλαδα.

Κατὰ τὰ φαινόμενα, τραβοῦσε δυτικά...

Ἡ ναυπήγηση τοῦ καραβιοῦ προχωροῦσε χωρὶς ἐμπόδια...

— Ἂς τ' ἀκολουθήσουμε! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

Εἶχαν τώρα μαζί τους ἕνα φανάρι, καὶ δὲν ἦταν δύσκολο νὰ παρακολουθοῦν τὸ σῦρμα.

Ὁ Κύρος Σμὶθ κι' οἱ σύντροφοί του, πέρασαν πρῶτα τὴν περιοχὴ ἀνάμεσα στὴ στάνη καὶ στὸν ποταμὸ τοῦ Καταράχτη, ποὺ τὸν διάβηκαν ἀρκετὰ εὔκολα.

Τὸ τηλεγραφικὸ σῦρμα, πότε σερνόταν χάμω, πότε ἦταν περασμένο στὰ χαμόκλαδα. Εὐτυχῶς ἡ βροχὴ εἶχε σταματήσει, καὶ οἱ ἄποικοι μποροῦσαν νὰ περπατοῦν χωρὶς νὰ μουσκεύωνται.

Ἀπὸ τὸν ποταμὸ τοῦ Καταράχτη, τράβηξαν νοτιοδυτικά, καὶ πέρασαν τοὺς λόφους ἀπὸ ξερὴ λάβα ποὺ ἦταν ἐκεῖ...

Ὡστόσο κατὰ τὰ φαινόμενα, τὸ σῦρμα τραβοῦσε πρὸς τὴ θάλασσα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ νησιοῦ...

Κατὰ τὶς δεκάμιση, οἱ ἄποικοι ἄκουσαν νὰ βογγοῦν τὰ κύματα τοῦ κοντινοῦ ὠκεανοῦ. Τώρα τὸ σῦρμα, προχωροῦσε ἀνάμεσα στὰ θεόρατα βράχια τῆς ἀκρογιαλιᾶς, καὶ οἱ ἄποικοι τὸ ἀκολουθοῦσαν ·μὲ δυσκολία. Σὲ λίγο, στὰ ἴχνη του πάντα, ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν τὴν ἀπότομη ἀκτή, ἀκολουθῶντας κάτι πρωτόγονα σκαλοπάτια σχεδὸν κατακόρυφα.

Μὰ οἱ ἄποικοι ἦταν τόσο ταραγμένοι, ποὺ δὲν συλλογιζόνταν κίνδυνο. Βιάζονταν μονάχα νὰ φτάσουν ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ γρήγορα στὸ τέρμα τοῦ δρόμου τους ὅπου τοὺς περίμενε ἡ λύση τοῦ μυστηρίου.

Ὁ Κύρος Σμὶθ πήγαινε μπροστά, κι' ὁ Ἄϋρτον ἦταν τελευταῖος.

Στὸ τέλος, τὸ σῦρμα ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ἀπότομη στροφή, ἀκολουθοῦσε τὴν παραλία παράλληλα πρὸς τὴ θάλασσα. Σὲ λίγο, κατέβηκαν σχεδὸν ὡς τὰ κύματα...

Ὁ μηχανικὸς ἔπιασε τὸ σῦρμα, καὶ μὲ μεγάλη ἔκπληξη βεβαιώθηκε πὼς βυθιζόταν στὰ νερά!

Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κάνουν;

Νὰ πέσουν στὴ θάλασσα προσπαθῶντας ν' ἀνακαλύψουν κανένα θαλάσσιο σπήλαιο; Στὴν κατάσταση ποὺ βρισκόνταν, δὲν θὰ δίσταζαν νὰ τὸ κάνουν κι' αὐτό...

Ὁ Κύρος Σμὶθ ὡστόσο συλλογιζόταν. Ἡ παραλία ἦταν ἐξαιρετικὰ γεμάτη βράχους καὶ θαλασσόπετρες.

— Ἂς περιμένουμε! εἶπε. Τώρα εἶναι φουσκονεριά. Στὴ λειψονεριὰ ἴσως νὰ μπορέσουμε νὰ περάσουμε...

— Μὰ τί σᾶς κάνει νὰ νομίζετε... ἄρχισε ὁ Πένκροφ.

— Ἀγαπητέ μου φίλε, τὸν ἔκοψε ὁ μηχανικός, ἂν δὲν ἦταν τρόπος νὰ φτάσουμε ὡς αὐτὸν δὲν θὰ μᾶς καλοῦσε...

Ὁ Κύρος Σμὶθ εἶχε μιλήσει μὲ τόση πεποίθηση ποὺ ὅλοι συμφώνησαν μαζί του.

— Ἂς περιμένουμε εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι.

Ἦταν ἄλλωστε τὸ μόνο λογικὸ ποὺ μποροῦσαν νὰ κάνουν...

Βρῆκαν ἕνα εἶδος σπηλιᾶς ποὺ ἦταν προφυλαγμένη ἀπὸ τὰ κύματα καὶ τὴ δροσιὰ τῆς νύχτας καὶ πῆγαν ἐκεῖ καὶ ξάπλωσαν πάνω στὰ ξερὰ φύκια...

Κατὰ τὴ μιὰ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὁ μηχανικὸς πῆρε τὸ φανάρι καὶ κατέβηκε ὡς τὴν ἀκροθαλασσιά. Ἡ λειψονεριὰ εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τὶς ἕντεκα, κι' ἡ θάλασσα εἶχε τραβηχτῆ ἀρκετά.

Δὲν εἶχε γελαστῆ...

Στοὺς βράχους ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ νερό, ἄρχισε νὰ διακρίνεται ἕνα τεράστιο μαῦρο ἄνοιγμα...

Ἐκεῖ μέσα χανόταν τώρα τὸ σῦρμα...

Ὁ Κύρος Σμὶθ εἶπε στοὺς συντρόφους του :

— Ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ὥρα, θὰ μπορέσουμε χωρὶς κίνδυνο νὰ μποῦμε ἀπὸ ἐκεῖ!

— Ὥστε ὑπάρχει τρόπος ν' ἀκολουθήσουμε τὸ σῦρμα! ἔκανε μὲ θαυμασμὸ ὁ ναυτικός.

— Πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ ἀμφιβάλης; ρώτησε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Μὰ ἂν αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα βγάζει σὲ κάποιο ὑπόγειο σπήλαιο, θὰ εἶναι γεμᾶτο νερό! εἶπε ὁ Ἕρμπερτ.

— Μπορεῖς νᾶσαι βέβαιος καὶ θὰ ὑπάρχει τρόπος νὰ προχωρήσουμε! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

Ἔτσι πέρασε μιὰ ὥρα ἀκόμη. Ὅλοι κατέβηκαν ὡς τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Τὸ ἄνοιγμα, ἔμοιαζε μὲ τὴν καμάρα μιᾶς πέτρινης γέφυρας ποὺ κάτω περνοῦσε νερό.

Σκύβοντας ὁ μηχανικός, διέκρινε τότε κάτι μαυριδερὸ ποὺ ἔπλεε.

Τὸ τράβηξε.

Ἦταν μιὰ μικρὴ βάρκα μὲ κουπιά, ποὺ ἦταν δεμένη ἀπὸ ἕνα σιδερένιο κρῖκο, στερεωμένο στὴν πέτρα τῆς καμάρας.

— Ἂς μποῦμε! εἶπε ὁ μηχανικός.

Ἔλυσαν τὴ βάρκα, μπῆκαν μέσα, καὶ πῆραν τὰ κουπιά...

Ἔπλεαν τώρα μέσα στὴν καμάρα.

Ὁ Νὰβ κι' ὁ Ἄϋρτον τραβοῦσαν κουπί, ὁ Πένκροφ καθόταν στὸ τιμόνι, κι' ὁ Κύρος Σμὶθ μὲ τὸ φανάρι, εἶχε πάρει θέση μπροστά, στὴν πλώρη...

Ἡ βάρκα πέρασε πρῶτα ἕναν χαμηλὸ πέτρινο θόλο — τὴν καμάρα καὶ σὲ λίγο, ἀκολουθῶντας τὸ σῦρμα ποὺ φαινόταν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, βρέθηκε ξαφνικὰ σ' ἕνα ἀπέραντο ὑπόγειο σπήλαιο, γεμᾶτο νερό...

Τὸ φανάρι τους δὲν ἔρριχνε ἀρκετὸ φῶς γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ διακρίνουν πόσο μεγάλο ἦταν.

Βαθὺ κι' ἀπόλυτο σκοτάδι ἁπλωνόταν...

Καὶ δὲν ἄκουγες τίποτε ἄλλο, ἀπὸ τὸν ἦχο τῶν κουπιῶν ποὺ χτυποῦσαν στὸ νερό.

Δὲν εἶναι σπάνια τὰ τέτοια ὑπόγεια σπήλαια ποὺ τάχουν ἀνοίξει μέσα στὰ σπλάχνα τῆς γῆς οἱ κοσμογονικὲς ἀναταραχὲς τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ κόσμου... Μερικὰ εἶναι γεμᾶτα θαλασσινὸ νερό. Ἄλλα ἔχουν μέσα τους ὁλόκληρες λίμνες. Τέτοιο εἶναι τὸ σπήλαιο Ρίνγκαλ στὸ νησὶ Στάφφα, ποὺ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς Ἑβρίδες, τὸ σπήλαιο Μοργκὸτ στὴν Βρεττάνη, τὸ σπήλαιο Μπονιφάτσιο στὴν Κορσικὴ καὶ τὸ ἀπέραντο σπήλαιο τοῦ Μαμμοὺθ στὸ Κεντάκι τῆς Ἀμερικῆς ποὺ εἶναι ψηλὸ διακόσια μέτρα κι' ἔχει περιφέρεια πάνω ἀπὸ πέντε ναυτικὰ μίλια!

Αὐτὴ ἡ ὑπόγεια σπηλιὰ ποὺ ἐξερευνοῦσαν τώρα οἱ ἄποικοι, νὰ ἔφτανε ἄραγε ὡς τὴν καρδιὰ τοῦ νησιοῦ;

Γιὰ ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, ἡ βαρκοῦλα προχωροῦσε ἀκολουθῶντας πάντα τὸ σῦρμα ποὺ πότε ἔβγαινε καὶ πότε χανόταν μέσα στὰ νερά.

Ὁ μηχανικὸς τὸ ἀκολουθοῦσε μὲ τὸ βλέμμα, κι' ἔδινε στὸν τιμονιέρη ὁδηγίες.

— Δεξιότερα! φώναξε ξαφνικά.

Ἡ βαρκοῦλα ἔστριψε σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες του..

Προχώρησαν ἔτσι σιωπηλὰ ὡς ἕνα τέταρτο ἀκόμα τῆς ὥρα...

Θὰ βρισκόνταν τώρα ἴσως στὸ κέντρο αὐτῆς τῆς μεγάλης ὑπόγειας λίμνης....

Ξαφνικὰ οἱ ἄποικοι ἔμπηξαν ὅλοι μαζὶ μιὰ φωνή :

Τὸ σπήλαιο ξαφνικὰ φωτίστηκε ὁλόκληρο ἀπὸ ἄπλετο ἠλεκτρικὸ φῶς!

Εἶναι ἀδύνατο νὰ περιγράψη κανεὶς τὴν ἄγρια μεγαλοπρέπεια τοῦ θεάματος ποὺ ἀντίκρυσαν τότε οἱ ἄποικοι...

Οἱ γρανίτινοι τοῖχοι καὶ ἡ σκεπὴ ἐκείνου τοῦ ἀπέραντου σπηλαίου, ἔφεγγαν μὲ μύρια χρώματα, καὶ οἱ σταλαχτῖτες ἀκτινοβολοῦσαν. Καὶ καθὼς τὸ φῶς ἀντικαθρεφτίζονταν στὰ νερά, ἔφεγγε καὶ τὸ νερὸ τῆς ὑπόγειας ἁλμυρῆς λίμνης σὰ νᾶταν ἀναμμένο...

Οἱ ἄποικοι εἶχαν τὴν ἐντύπωση, πὼς ἔπλεαν, πὼς λούζονταν στὸ φῶς!

Καὶ ποιὰ ἦταν ἡ πηγὴ αὐτῆς τῆς μαγικῆς φωτοχυσίας;

Στὸ κέντρο τῆς λίμνης ξεχώριζε ἕνας τεράστιος μαυρειδερὸς ὄγκος στὸ σχῆμα τοῦ πούρου ἢ τοῦ ζέπελιν. Στὸ πάνω μέρος του ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ νερό, ἔχασκαν σὰν δυὸ στόμια ἑνὸς γιγάντιου ἀναμμένου φούρνου, δυὸ μεγάλα ἀνοίγματα.

Ἀπὸ κεῖ ξεχύνονταν τὸ φῶς!

Βρισκόνταν μπροστὰ σ' ἕνα μεγάλο ὑποβρύχιο, τὸ πιὸ μεγάλο τοῦ κόσμου! *

Ἡ βαρκοῦλα ἔβαλε ἀμέσως πλώρη κατὰ κεῖ...

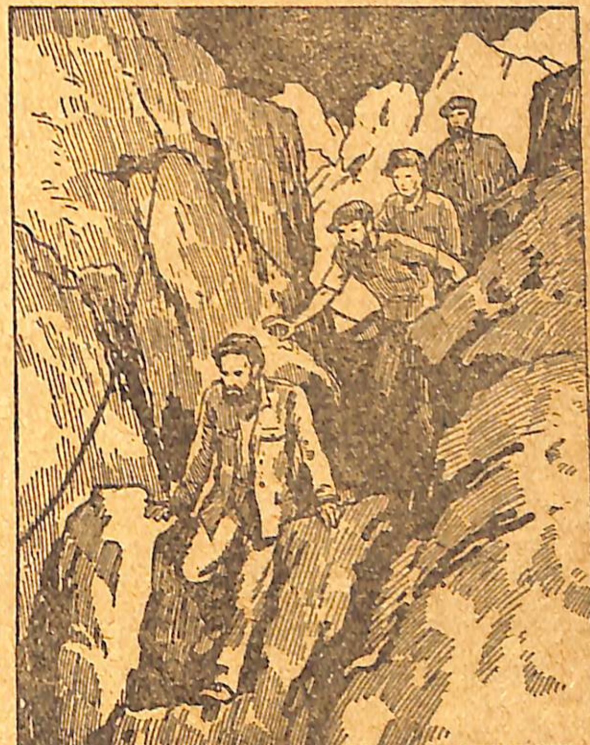
Ὁ Κύρος Σμὶθ στεκόταν τώρα ὄρθιος στὴν πλώρη. Ἡ συγκίνηση εἶχε χλωμιάσει τὴν ὄψη του. Ὕστερα ξαφνικὰ πιάνοντας τὸ μπράτσο τοῦ Γεδεὼν Σπίλετ ποὺ καθόταν πλάϊ του, ψιθύρισε στὸ αὐτί του.

— Μὰ εἶναι **Α ὐ τ ό ς**! Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι **Α ὐ τ ό ς**!

Καὶ ψιθύρισε ἕνα ὄνομα ποὺ μόνο ὁ Γεδεὼν τὸ ἄκουσε.

Ὁ δημοσιογράφος ἤξερε φαίνεται αὐτὸ τὸ ὄνομα, γιατὶ τινάχτηκε.

— Ἔχεις δίκηο Κύρο, ψιθύρισε. Αὐτὸς εἶναι!

Ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν τὴν ἀπότομη ἀκτή...

— Ἕνας ἄνθρωπος ἐκτὸς νόμου...

— Αὐτός...

Ἡ βαρκοῦλα ἀκοστάρισε σὲ μιὰ πλευρὰ τοῦ ὑποβρύχιου.

Ἕνα ἄνοιγμα ἔχασκε μπροστά τους, γιατὶ εἶχαν σηκώσει τὴν χαλύβδινη καπότα ποὺ τὸ ἔκλεινε. Μιὰ σιδερένια σκαλίτσα ἔφτανε ὡς τὸ νερό. Ἀνέβηκαν, ἀφοῦ ἔδεσαν τὴ βάρκα σ' ἕνα σκαλοπάτι.

Μιὰ ἄλλη σκαλίτσα ἔβγαζε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ὑποβρύχιου.

Μπροστά τους συνάντησαν μιὰ πόρτα, ποὺ ὁ μηχανικὸς τὴν ἄνοιξε.

Ἕνα θέαμα μαγευτικὸ παρουσιάστηκ[ε] μπροστὰ στὰ μάτια τους... Ἀντίκρυσα[ν] μιὰ αἴθουσα ἠλεκτροφωτισμένη, μεγάλη, ἐ[-] πιπλωμένη μὲ ἀφάνταστη μεγαλοπρέπεια.

Ἦταν ὅμως ἀδειανὴ κι' αὐτή.

Στὸ βάθος ἦταν μιὰ ἄλλη πόρτα, πο[ὺ] τὴν ἄνοιξαν κι' αὐτή.

Τώρα βρέθηκαν σὲ μιὰ δεύτερη αἴθουσ[α] ἀκόμη πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὴν πρώτη, πο[ὺ] ἔπλεε κι' αὐτὴ στὸ φῶς...

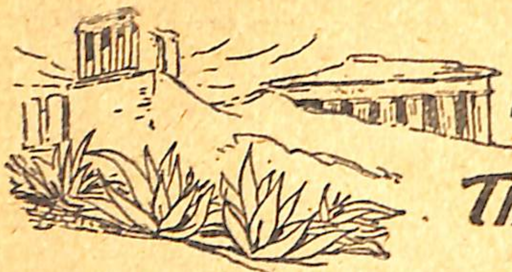
Ἦταν ἕνα εἶδος μουσείου, ὅπου ἦτα[ν] συγκεντρωμένοι θησαυροὶ ἀμύθητοι.

Οἱ ἄποικοι δὲν ἤξεραν τί νὰ πρωτοθαυμάσουν : τὶς βιτρίνες μὲ τὰ χρυσαφικ[ὰ] καὶ τὰ σπάνια κομψοτεχνήματα, τοὺς ζω[-] γραφικοὺς πίνακες, τὰ πανόμορφα ἀγάλ[-] ματα, τὰ βαρειὰ ἀνατολίτικα χαλιά, τ[ὰ] κρύσταλλα, τοὺς πολυελαίους, τὶς βαρειὲ[ς] μεταξωτὲς κουρτίνες...

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

* Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Ἰούλιος Βὲρν ἔγραφε τ[ὸ] «Νησὶ τοῦ Μυστηρίου» δὲν εἶχε ἀκόμη ἐφευρεθῆ τ[ὸ] ὑποβρύχιο... Μὲ τὴν φαντασία του ὁ μεγάλος συγ[-] γραφέας εἶχε προφητέψει τὸν ἐρχομό του...

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Τὸ δῶρο τῆς Ἀθήνας

Στεκόμαστε τώρα στὸν πρόναο τοῦ Ἐρέχθειου καὶ κοιτάζομε τὶς ὡραῖες του ἕξη Ἰωνικὲς κολῶνες.

— Τί ἀλλιώτικος ποὺ φαντάζει αὐτὸς ὁ ναὸς ἀπ' τὸν Παρθενῶνα, εἶπε ἡ Μυρτώ. Ὅσο ἐκεῖνος εἶναι ἐπίσημος, θεϊκός, μεγαλόπρεπος, τόσο ἐτοῦτος εἶναι κομψός, πιὸ κοντὰ θάλεγες στὴ γῆ, μ' ὅλο ποὺ οἱ λεπτὲς καὶ ψηλές του κολῶνες πετιοῦνται σὰ λιγερόκορμες φοινικιὲς πρὸς τὸν οὐρανό. Ἔχει ἕναν ἀέρα ποὺ ξεκουράζει τὸ μάτι. Καὶ τί στολίδια; Γιρλάντες, πλεξοῦδες, κομπολογάκια, λουλούδια, λογῆς - λογῆς, ὅπου νὰ γυρίσης. Λὲς καὶ τὸν ἔστησαν ἐπίτηδες ἀντίκρυ στὸν Παρθενῶνα γιὰ ποικιλία.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔκαμαν, Μυρτούλα. Οἱ δυὸ αὐτοὶ ναοὶ — ὁ καθένας μὲ τὴ χάρη του καὶ τὴν ὀμορφιά του — εἶναι δυὸ ἐκδηλώσεις, τὸ ἴδιο ἀληθινὲς τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Ἐκεῖ, εἶναι ἡ ἐπίσημη, καὶ γεμάτη εὐθύνη, δωρικὴ σκέψη, αὐτὴ ποὺ ὀργάνωσε μεγάλα «ἄστεα», τὶς πολιτεῖες, καὶ γέννησε ἕναν Πίνδαρο γιὰ νὰ ἐξυμνήση τοὺς θεούς της.

Ἐδῶ, στὸ Ἐρέχθειο, ἔχουμε τὸν πρόσχαρο Ἴωνα, ἢ τὴν κομψὴ καὶ χαριτωμένη κοπέλλα, ποὺ ρίχνει τὸν πέπλο ἀνάερα πάνω στοὺς ὤμους τοὺς λιγερούς, καὶ τὸν ποιητὴ ποὺ τραγούδησε τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδιᾶς. Τὸν Ὅμηρο, τὴ Σαπφὼ ἢ τὴν Ἀσπασία τὴν ἴδια, τὴ γυναίκα τοῦ Περικλῆ, ποὺ τὸ ἰωνικὸ γοῦστο της ἔχει βάλει ἐξάπαντος τὴ σφραγίδα του, στὸν ὡραῖο αὐτὸ ναό. Μά, ἂς δοῦμε ποιὲς εἶναι οἱ διαφορές τους;

—Ἐγὼ τὶς ἔχω προσέξει, βιάστηκε ν' ἀπαντήση ὁ Φάνης.

— Πές τες λοιπόν, τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια ὁ μηχανικός μας... Πρόσεξε μόνο νὰ μὴν ξεχάσης καμμιά, γιατί, κοίτα ἐδῶ, ὅλες τις ἔχω σ' αὐτὸ τὸ χαρτὶ καταγράψει.

— Πρῶτα - πρῶτα, οἱ Ἰωνικὲς κολῶνες ἔχουν βάση, ἐνῶ οἱ Δωρικὲς πατοῦν ἐπάνω στὰ μάρμαρα κατ' εὐθεῖαν. Ὕστερα, τὰ κεφαλοκόλωνα, ἐδῶ στὸ Ἐρέχθειο, ἔχουν ἕλικες ποὺ τὰ κάνουν πιὸ στολισμένα καὶ πιὸ κομψά; ἐνῶ τοῦ Παρθενῶνα τὰ κιονόκρανα εἶναι ἁπλά, μὲ μιὰ ἴσια πλάκα ἐπάνω.

— Σωστὰ ὡς ἐδῶ, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Μέτρησες ὅμως τ' αὐλάκια ποὺ ἔχει στὸ μάκρος της κάθε κολῶνα; Εἶναι 18 τῆς Δωρικῆς κι' εἴκοσι μὲ εἰκοσιτέσσερα τῆς Ἰωνικῆς. Κι' οἱ ἀκμὲς εἶναι μυτερὲς στὴν πρώτη, ἐπίπεδες στὴ δεύτερη.

— Ψύλλους στ' ἄχυρα, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Αὐτὸ ποὺ εἶπε ἡ θεία σας φτάνει. Ἐδῶ ἔχουμε ἕναν ἄνθρωπο ποὺ γελᾶ, μιὰ κοπέλλα καλύτερα ποὺ πάει στὴν ἐκκλησία στολισμένη, κι' ἐκεῖ, ἕνα δημογέροντα ποὺ στέκεται μὲ πλατὺ στῆθος κι' ὁλόρθο κεφάλι κάτω ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ μιλεῖ μὲ τὸν πλάστη του. Ἐγὼ ἔτσι τὰ νοιώθω.

Γελάσαμε μὲ τὶς γραφικὲς καὶ τόσο σωστὲς εἰκόνες τοῦ θείου Βρασίδα καὶ δὲν εἴχαμε φυσικὰ τίποτε ἄλλο γιὰ τὶς διαφορὲς τῶν ρυθμῶν.

—Ἂς ἤξερα τί ψάχνεις τόση ὥρα παιδέρα, εἶπε ὁ Λεωνίδας σὲ μιὰ στιγμή. Κοιτάζεις ἀριστερά, δεξιά, σκύβεις μέσα στὸ Ἐρέχθειο, πᾶς ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, λὲς καὶ κάποιον γυρεύεις.

— Καὶ βέβαια, κάτι γυρεύω, καλὰ ποὺ τὸ μάντεψες, ἀποκρίθηκε ὁ θεῖος Βρασίδας. Δὲ μοῦ λές, ξαδέρφη, ὄνειρο τὸ εἶδα, ἢ εἶχε ἐδῶ στὸ Ἐρέχθειο μιὰ ἐλιά; Τί ἔγινε τώρα; Τόσους αἰῶνες ἦταν ἐκεῖ, καὶ τὴν ξερρίζωσαν οἱ ἀλιτήριοι...

— Τόσους αἰῶνες; ρώτησα ξαφνιασμένη, τί θέλεις νὰ πῆς;

— Πρῶτα, πές μου τοῦτο: ἦταν ἢ δὲν ἦταν ἐδῶ μιὰ ἐλιά;

—Ἦταν.

— Λοιπόν; Πόσα χρόνια ἔχουν περάσει ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ καυγάδισε ἡ Ἀθηνᾶ μὲ τὸν Ποσειδῶνα σ' ἐτοῦτο τὸ λόφο;

— Μὰ... ξέρω κι' ἐγώ; Πάνω κάτω, τρεῖς τέσσερις χιλιάδες.

—Ἔ λοιπόν, δὲν ἦταν παλιὰ ἡ ἐλιὰ ποὺ ξερρίζωσαν. Δὲν ἦταν τὸ δῶρο τῆς Ἀθηνᾶς στὴν Ἀθήνα; Ἐγὼ θυμοῦμαι τότε ποὺ πρωτανέβηκα μαθητὴς στὴν Ἀκρόπολη, πὼς ἐδῶ στὴ μέση τοῦ Ἐρέχθειου ἦταν μιὰ ἐλίτσα, ὁλόδροση, φουντωτή, φουντωτή, εἶχε μάλιστα καὶ ἀνθούς. Ὁ γυμνασιάρχης λοιπὸν μᾶς εἶπε πὼς ἡ ἐλίτσα ἐκείνη ἦταν τὸ δῶρο τῆς Ἀθηνᾶς στὴν Ἀθήνα...

Ὅλοι τώρα ξεσπάσαμε σὲ καλόκαρδα γέλια.

— Μὲ τὰ σωστά σου ἀλήθεια, ξάδερφε, εἶπα, τὸ πιστεύεις πὼς κείνη ἡ ἐλίτσα ποὺ εἶδες, ἦταν ἡ πρώτη ἐλιὰ ποὺ ἡ Ἀθηνᾶ χάρισε στὴν πόλη της; Δὲ θὰ μεγάλωνε; Δὲ θὰ γέραζε; Δὲ θὰ γέμιζε ὁ τόπος παρακλάδια; Αὐτὲς τὶς ἐλίτσες τὶς φύτευαν οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ὁλόγυρα στὸ ναό, γιὰ ἀνάμνηση κείνης τῆς πρώτης ἐλιᾶς, καὶ τὸ λάδι τους, μέσα σὲ ὡραῖα βάζα, τὸ χάριζαν στοὺς νικητὲς τῶν ἀγώνων, στὰ Παναθήναια, γιὰ ν' ἀλείφουν μ' αὐτὸ τὰ κορμιά τους... Γι' ἀνάμνηση ὅλων αὐτῶν, φύτευαν τὰ περασμένα χρόνια κι' οἱ ἀρχαιολόγοι, ἐλίτσες, σ' ἐτοῦτο τὸ χῶρο. Τώρα, κατὰ σύμπτωση, δὲν ἔχουν φυτέψει, ἁπλούστατα.

— Θὰ μᾶς μιλήσης πιὰ θεία γι' αὐτὸ τὸν καυγά; εἶπε ὁ Φάνης. Βαρέθηκα ν' σ' ἀκούω νὰ τὸν ἀναφέρης κι' ὅλο ν' ἀναβάλης τὴ διήγησή του.

— Σύμφωνοι, εἶπα. Πᾶμε λοιπὸν στὴ μεγάλη Στοὰ ὅπου ἔγινε ὁ καυγάς. Σταθήκαμε στὸν ἄλλο ἐξώστη, ἀκριβῶς πίσω ἀπ' τὶς Καρυάτιδες, ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, κι' εἴδαμε τὴν εἴσοδο τοῦ ναοῦ.

—Ἡ πόρτα αὐτὴ ποὺ βλέπετε, τοὺς εἶπα, εἶναι ἡ ὡραιότερη εἴσοδος ἀρχαίου ναοῦ ποὺ μᾶς ἔχει σωθῆ. Κοιτάξετε πόση ποικιλία στὸ στολισμό της. Μαργαρίτες σκαλιστές, πλεξουδίτσες, ἀστράγαλοι — αὐτὰ ποὺ ὁ Φάνης μᾶς λέει κομπολόγια — κυμάτια καὶ λογῆς ἀνθέμια. Δέστε καὶ τὴν ὀροφὴ τοῦ ἐξώστη. Ἦταν ἐλαφρὰ γαλάζια τὰ μάρμαρα, κι' εἶχαν στὴ μέση χρυσοὺς ἀστερίσκους. Ἔτσι, ὅταν σήκωνες πάνω τὴ ματιά σου, νόμιζες πὼς ἔβλεπες ἀστροφώτιστο οὐρανό.

— Παιδιὰ πάει νὰ σᾶς φάη πάλι τὸν καυγᾶ, φώναξε ὁ θεῖος Βρασίδας. Ἐλᾶτε θὰ σᾶς τὸν πῶ ἐγὼ γιὰ νὰ τελειώνουμε.

—Ὄχι, ὄχι, φώναξαν ἡ Μυρτὼ κι' ὁ Λεωνίδας. Θέλουμε τὴ θεία!

— Κάμε παιδιὰ νὰ δῆς προκοπή, εἶπε γελῶντας ἐκεῖνος.

Τότε πιὰ τοὺς κάλεσα νὰ καθίσουν, ἀντίκρυ, στὸν ἥλιο, σ' ἕνα παγκάκι, κι' ἄρχισα τὴ διήγηση.

«Ἦταν τότε ἀνώνυμη ἡ πολιτεία ποὺ ἔκτισε πάνω σὲ τοῦτο τὸ λόφο κι' ὁλόγυρα ὁ σοφὸς βασιλιάς της, ὁ Κέκροπας. Οἱ δημογέροντες μαζεμένοι, σ' ἐτοῦτο τὸν τόπο, συζητοῦσαν τί ὄνομα ἔπρεπε νὰ τῆς δώσουν. Ἄξαφνα, βλέπουν μπροστά τους τὴν Ἀθηνᾶ καὶ τὸν Ποσειδῶνα. Ἦταν κι οἱ δυὸ μεγαλόπρεποι κι' ἐπιβλητικοί, ἐκεῖνος μὲ τὴν τρίαινά του καὶ τ' ἀναστατωμένα μαλλιά του σὰν πόντος τρικυμισμένος. Ἡ Ἀθηνᾶ πάνοπλη, μὲ τὴν ἀστραπὴ στὰ γλαυκά της μάτια. Στάθηκαν ἀντίκρυ καὶ κοίταζαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο προκλητικά. Πίσω ἀπ' τὸν Ποσειδῶνα ἦταν ἡ Ἀμφιτρίτη, ποὺ κυβερνοῦσε τὸ ἅρμα του, καὶ σειρὰ οἱ Νεράϊδες, οἱ Τρίτωνες κι' οἱ Σειρῆνες. Ὅλο τὸ «κόμμα» νὰ ποῦμε τοῦ κοσμοσείστη θεοῦ. Πίσω πάλι ἀπ' τὴν Παλλάδα, οἱ Νύμφες κι' οἱ Χάριτες, κι' ἄλλοι θεοὶ φιλικοὶ ποὺ τὴν ἀκολουθοῦσαν... Ἀνίσχυροι οἱ θνητοί, κοίταζαν τὴ θεία ἐκείνη μεγαλοπρέπεια, καὶ περίμεναν:

Τότε μίλησε πρῶτος ὁ Ποσειδώνας.

— Θέλω νὰ δώσετε τ' ὄνομά μου στὴν πόλη σας, εἶπε. Τὴ δύναμή μου τὴν ξέρετε ὅλοι. Θὰ σᾶς χαρίσω τὰ πλούτη τῆς γῆς καὶ τὸ κράτος τῆς θάλασσας... Ἡ πόλη σας θἆναι θαλασσοκράτειρα ἰσχυρὴ καὶ μεγάλη καὶ θἄχη τὴ νίκη σὲ θάλασσα καὶ στεριά. Γι' ἀπόδειξη νὰ τὰ δῶρα μου.

Χτύπησε μὲ τὴν τρίαινά του τὸ βράχο — νὰ ἐδῶ βλέπετε ἀκόμα τὰ σημάδια της — κι' ἀμέσως ἕνα κατάλευκο ἄλογο πήδησε, μέσα ἀπ' τὴ σχισμή, φρουμάζοντας πολεμόχαρα... Ὕστερα, ἀπ' τὴν ἴδια τρύπα, ἀνάβρυσε ἕνας ὁλοδρόσερος πίδακας νεροῦ.

— Τ' ἄλογο συμβολίζει τὴ νίκη σας στὴ στεριά, εἶπε ὁ Ποσειδώνας καὶ τούτη ἡ πηγὴ ποὺ σᾶς χάρισα, τὴν κυριαρχία σας στὴ θάλασσα.

Ἔκαμε λίγο πέρα, βέβαιος γιὰ τὸ θρίαμβό του, κι' ἡ Ἀθηνᾶ πῆρε τὴ θέση του στὸ βῆμα.

— Θέλω κι' ἐγὼ νὰ δώσετε τ' ὄνομά μου στὴν πόλη σας, εἶπε ἤρεμα καὶ γλυκά, μὰ δὲν ἔχω τόσο πολύτιμα δῶρα νὰ σᾶς χαρίσω.

Ἔμπηξε τὸ κοντάρι της στὸ λίγο χῶμα ποὺ βρέθηκε ἀνάμεσα στὰ βράχια, καὶ μιὰ ἐληά φουντωτή - φουντωτὴ πρόβαλε ἀπ' τὴ σχισμάδα ἐκείνη τῆς γῆς.

— Ὁ θειός μου, ὁ Ποσειδῶνας, σᾶς δίνει τὴ νίκη στὸν πόλεμο, εἶπε, ἐγὼ σᾶς χαρίζω τὴν εἰρήνη. Τὸ σύμβολό της εἶναι αὐτὴ ἡ ἐλιά. Μὲ τὸν καρπό της θὰ τρέφεστε, μὲ τὸ λάδι της θὰ φωτίζεστε τὴ νύχτα. Μὲ τ' ἀσημένια κλαδιά της θὰ στεφανώνετε τὰ κεφάλια σας στὶς γιορτές... Κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῆς ἐλιᾶς μου — ποὺ μόνο μὲ τὴν εἰρήνη φουντώνει — θὰ κυλᾶ ἡ ζωὴ σας, εὐτυχισμένη καὶ πλούσια, καὶ τὸ πνεῦμα σας θ' ἀνυψώνεται ὁλοένα πρὸς τὰ οὐράνια.. Αὐτὸ ναι τὸ δῶρο μου... Μὲ ἕνα «ναί» τὄχετε δικό σας.

— Θέλουμε τὴν εἰρήνη, θέλουμε τὴν ἐλιά, εἶπε ὁ Κέκροπας μὲ τοὺς ἄλλους. Κι' ἀπὸ τότε ἡ πόλη τους ὠνομάστηκε Ἀθήνα.

Μὰ κι' ὁ Ποσειδώνας δὲν πῆρε πίσω τὰ δῶρα του, γιατὶ ὁ Δίας συμφώνησε μὲ τὴν Ἀθηνᾶ πὼς τὸ καλὸ δῶρο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἡ εἰρήνη. Καὶ βέβαια δὲν μποροῦσε νὰ ρθῆ σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Δία κανένας Θεός.

Ἔτσι ἡ πόλη πῆρε τὸ ὄνομα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς καὶ δοξάστηκε καὶ στὸν πόλεμο καὶ στὴν εἰρήνη. Μὰ προπαντὸς στὴν εἰρήνη. Γιατὶ καμμιὰ πολιτεία δὲ δημιούργησε Παρθενῶνες καὶ Ἐρέχθεια καὶ χρυσοῦς αἰῶνες.

Ὁ Κέκροπας ἦταν ἀλήθεια σοφός, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας Νάταν νὰ χάριζε καὶ σήμερα ὁ Θεὸς ἕνα τέτοιο δῶρο στὴν ἀνθρωπότητα, γιὰ νὰ βροῦνε καιρὸ νὰ ξαναφουντώσουν οἱ ξερριζωμένες ἐλιὲς καὶ νὰ χτιστοῦν τὰ ἐρείπια ποὺ σώριασαν οἱ μακρόχρονοι πόλεμοι πάνω στὴ γῆ.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΤΑ ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΠΑΡΤΙΑΤΩΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 204

δα τοὺς σταμάτησε:

«Ἀγνοειτε», τους εἶπε, «ὦ ξένοι, Βρασιδας γὰρ ἦν μὲν ἀνὴρ ἀγαθός, πολλους δ' ἐκείνου κρείσσονας ἔχει ἡ ἡ Σπάρτη». Δηλαδή:

— Απατᾶσθε ω ξενοι: Ὁ Βρασίδας ἦταν πραγματικα γενναῖο παλληκάρι, ἀλλὰ ἡ Σπαρτη εχει πολλούς καλλιτερους απο εκεινον».

7) «Οἱ γὰρ πρὸς χάριν ὁμιλοῦντες βλαπτουσιν ουχ οι μετ' ἀπεχθειας».

Δηλαδη: Διοτι βλαπτουν εκεινοι οἱ ὁποιοι ομιλουν γιὰ να κολακευσουν καὶ ὄχι εκεινοι που σου φερονται μὲ αὐστηροτητα.

Ἡ φραση αὐτή, εἶπε ὁ Δημάρατος, ὁ βασιλιας της Σπαρτης, που διωχτηκε απο τὴν πατριδα του, επειτα απο τις ραδιουργιες του συναρχοντα του Κλεομενη. Καταφυγε τοτε στην αὐλὴ τοῦ βασιλια των Περσῶν Δαρειου τοῦ Ὑστασπους.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς τοῦ Δαρείου, ὁ Ὀρόντας, φερθηκε κάπως ἄσχημα στο Δημαρατο· τοῦ μιλησε μὲ αρκετη αὐστηροτητα.

Τοτε καποιος τοῦ εἶπε:

Πολὺ σκληρὰ σοῦ φέρθηκε ὁ Ὀρόντας, Δημάρατε.

Μὰ αυτος φιλοσοφικὰ τοῦ ἀπάντησε:

«Οὐδὲν ημαρτεν πρὸς ἐμέ! Οἱ γὰρ πρὸς χάριν ομιλουντες βλαπτουσιν οὐχ οἱ μετ' απεχθειας.'

— Δὲν μὲ πείραξε. Γιατὶ βλάπτουν ἐκεῖνοι ποὺ προσπαθοῦν νὰ σὲ κολακευσουν καὶ ὄχι ἐκεινοι ποὺ σοῦ φερονται μὲ αὐστηροτητα.

8) Ἀλλ' ὅ γε μωρὸς οὐκ ἂν δύναιτο σιγᾶν.

Δηλαδή: Ἀλλὰ ὁ μωρὸς βέβαια δὲν θὰ μποροῦσε νὰ σωπάση.

Καὶ τὴ φράση αὐτὴ τὴν εἶπε ὁ Δημάρατος ὅταν σὲ κάποιο συνέδριο ἐρωτήθηκε γιατί σιωπᾷ: Ἀπὸ μωρία ἢ διότι δὲν εὕρισκε τὰ κατάλληλα λόγια.

Μά, ἀπάντησε, σ' ἕνα παλαβὸ θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ σωπάση;

Ο ΚΟΥΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 212)

—Ἔπρεπε νὰ τὸ κουβαλήσης στὴν πλάτη σου, κουτέ.

—Ἔτσι θὰ κάνω ἄλλη φορὰ εἶπε τότε ὁ Κουτο-Γιάννης.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ Γιάννης δούλεψε σ' ἕνα μυλωνᾶ. Κι' ὁ μυλωνᾶς ποὺ εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀπ' τὴ δουλειὰ τοῦ Γιάννη τοῦ χάρισε ἕνα γαϊδουράκι. Γεμᾶτος χαρὰ ὁ Κουτο-Γιάννης τὸ φορτώθηκε στὴν πλάτη του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι.

Ἔτσι βαρυανασαίνοντας καὶ καταϊδρωμένος ὁ Κουτο - Γιάννης πέρασε κι' ἀπ' τὸ σπίτι μιᾶς ἀρχοντοπούλας ποὺ βρισκόταν στὸ δρόμο. Ἡ ἀρχοντοπούλα αὐτὴ ἦταν καλὴ καὶ ὄμορφη μὰ ἦταν κουφὴ καὶ βουβή. Κι' ὅλοι οἱ σοφοὶ ποὺ εἶχαν ἔρθει νὰ τὴ δοῦν εἶχαν πῆ πὼς τότε μόνον θὰ ξαναβρῆ τὴ μιλιά της, σὰν μπορέσει νὰ γελάση.

Γιατὶ ἡ ὄμορφη ἀρχοντοπούλα δὲν γελοῦσε μὲ τίποτα. Μὰ τὴν ὥρα ποὺ περνοῦσε κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό της ὁ Γιάννης ἀμέσως ἔβαλε τὰ γέλια. Κι' εὐθὺς ἄρχισε ν' ἀκούη καὶ νὰ μιλᾶ. Κι' ὁ πατέρας της ὁ ἄρχοντας τόσο χάρηκε ποὺ φώναξε ἀμέσως τὸν Γιάννη καὶ τὸν πάντρεψε μὲ τὴν κόρη του.

Ἡ ΑΝΕΜΗ

τά παιχνίδια πού παίζουν τά ελληνόπουλα

Ο ΛΥΚΟΣ

Στὸ παιγνίδι αὐτὸ «ὁ Λύκος» παίρνουν μέρος 12 - 24 παικτες. Καθε παικτης πρεπει νὰ κρατάη ἀπὸ ἕνα μαντηλι. Παιζεται σε αυλη η σε γηπεδο.

Χαραζουμε στὴν αὐλὴ ἡ στὸ γήπεδο ἕνα μεγαλο τετράγωνο μὲ πλευρὰ 15 εως το πολὺ 30 μετρα καὶ σὲ μια ἄκρη χαρασσουμε ενα μικρὸ κυκλο τη «φωλια του λυκου». Ὁ πρῶτος λύκος ὁριζεται μὲ κληρο. Μπαινει τοτε στὴ φωλια του ενω οἱ ἄλλοι παικτες σκορπιζονται σὲ διαφορα μερη, παντα βεβαια μέσα στὸ τετραγωνο. Καθενας ἀπὸ τους παικτες και ὁ λυκος κρατουν στὰ χερια τους ἕνα μαντῆλι ποὺ ἔχει ἕνα κομπο στὴν ἄκρη.

Τοτε ὁ λύκος βγαίνει ἀπὸ τὴ φωλιά του, χωρις νὰ ἔχη τὸ δικαιωμα να βαδιζη με τὰ δυὸ ποδια, ἀλλα εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ κυνηγαη μὲ τὸ ἕνα πόδι πηδωντας.

Σκοπος του εἶναι νὰ κτυπήση τοὺς παικτες μὲ τὸν κομπο τοῦ μαντηλιοῦ του.

Κανόνες τοῦ παιγνιδιοῦ:

α) Ὅταν βγῆ ἀπὸ τὴ φωλιά του ὁ λύκος ὀφειλει νὰ φωνάξη δυνατά: «Προσοχη! Ὁ λυκος βγαινει ἀπὸ τὴ φωλια του».

Ἐάν ξεχάση νὰ τοὺς εἰδοποιήση, τότε οἱ ἄλλοι παῖκτες τὸν κυνηγοῦνε καί, χτυπωντας τον μὲ τὰ μαντηλια, τὸν ἀναγκαζουν νὰ μπῆ παλι στὴ φωλιά του. Τὸ ἴδιο θὰ γινη καὶ ὅταν ὁ λύκος θὰ βγῆ ἀπὸ τὴ φωλιά του πατῶντας καὶ τὰ δυο του ποδια.

β) Ὅταν ὁ λυκος ἀποκάμη πηδῶντας μὲ το ἴδιο πόδι, ἔχει το δικαιωμα νὰ ἀλλάξη πόδι, ἀλλὰ εἶναι ὑποχρεωμένος προτοῦ κάνει τὴν ἀλλαγὴ να φωνάξη: «Ὁ λύκος ἀλλάζει πόδι». Ἂν καμη τὴν ἀλλαγὴ χωρις νὰ φωνάξη τὴ φραση κυνηγιέται ἀπὸ τοὺς παικτες καὶ ὑποχρεώνεται νὰ ξαναγυριση στὴ φωλιά του.

γ) Ἂν ὁ λύκος παρατείνη τὴν παραμονή του στὴ φωλιά του χωρὶς νὰ βγαίνη γιὰ τὸ κυνηγι του τότε ὅλοι οἱ παικτες θὰ πλησιάσουν τὴ φωλιά του καὶ θὰ τὸν προκαλέσουν φωναζοντας: «Λύκε ἔβγα ἀπ' τὴ φωλιά σου!».

Ἐὰν καὶ πάλι δὲν βγῆ ὁ λύκος τότε τὸν ἁρπάζουν καὶ τὸν βγάζουν μὲ τὸ ζόρι ἀπὸ τὴ φωλιά του.

δ) Ἐὰν κανένας ἀπὸ τοὺς παῖκτες πιαστῆ ἀπὸ τὸ λύκο ὀφείλει νὰ τρέξη γρήγορα - γρήγορα στὴ φωλιὰ τοῦ λύκου γιατὶ στὸ μεταξὺ ὅλοι οἱ ἄλλοι παῖκτες τὸν κυνηγοῦν καὶ τὸν κτυποῦν μὲ τὸν κόμπο τοῦ μαντηλιοῦ τους. Μόνο ὅταν καταφέρη νὰ φτάση στὴ φωλιὰ κανένας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν πειράξη. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ μπῆ στὴ φωλιὰ παῖζει πιὰ τὸ ρόλο τοῦ λύκου. Ὁ ἄλλος λύκος, ὁ προηγούμενος, παίζει μὲ τοὺς ἄλλους παῖκτες, ἀλλὰ κανένας δὲν ἔχει, ὥσπου νὰ τελειώση τὸ παιγνίδι, τὸ δικαίωμα νὰ τὸν πιάση.

ε) Ὅποιος ἀπὸ τοὺς παῖκτες βγῆ ἀπὸ τὸ τετράγωνο καὶ ὅποιος ἤθελε πατήση τὸ πόδι του στὴ φωλιὰ τοῦ λύκου, θεωρεῖται ὅτι πιάστηκε ἀπὸ τὸ λύκο, καὶ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὸν ἀντικαταστήση. Λύκος γίνεται ἀκόμα καὶ ἐκεῖνος ποὺ θὰ κτυπήση τὸ λύκο προτοῦ πατήση καὶ τὰ δυό του πόδια (ἔξω ἀπὸ τὴ φωλιά, βέβαια) ἢ ποὺ θὰ σταματήση ἢ θὰ τοῦ κλείση τὸ δρόμο κατὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴ φωλιά.

ΑΛΟΓΑ ΚΑΙ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΔΕΣ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αὐλή, παίρνουν δὲ μέρος δυὸ ὁμάδες ἀπὸ 6 - 7 παιδιὰ ἡ κάθε μιά. Χρειάζεται ἀπαραίτητα ἕνα τόπι.

Οἱ ὁμάδες σχηματίζουν δυὸ ὁμόκεντρους κυκλους. Στὸν εσωτερικὸ κυκλο μπαινουν οἱ παῖκτες (ἄλογα) καὶ στὸν ἐξωτερικὸ οἱ παιχτες (καβαλλαρηδες).

Ἡ θέση τῶν ὁμάδων (ἐσωτερικοῦ ἢ ἐξωτερικου κυκλου) οριζεται με κληρο.

Μολις δοθῆ τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἔναρξη του παιγνιδιου οι καβαλλαρηδες (δηλαδη οἱ του εξωτερικου κυκλου) ανεβαινουν στις πλατες των αλογων (των παικτων του εσωτερικου κυκλου). Ἕνας απο τοὺς καβαλλαρηδες κραταει το τοπι και το πεταει οπου θελει μεσα στον κυκλο, προς τους καβαλλαρηδες. Μπορεὶ δηλαδη νὰ το πεταξη δεξιὰ ἢ αριστερα η ἀπεναντι. Το τοπι πρεπει να πιαστη απὸ καποιο καβαλλαρη καὶ νὰ ριχτῆ αμέσως σὲ αλλο ὥστε το τοπι να παιζεται συνεχεια μεταξὺ τῶν καβαλλαρηδων. Ἐὰν ενας απο αὐτοὺς δεν καταφερη νὰ πιαση τὸ τοπι κι' αὐτὸ πεση χαμω, τοτε ολοι οἱ καβαλλαρηδες κατεβαινουν γρηγορα ἀπὸ τα «ἄλογα» και τρεχουν να απομακρυνθοῦν απο τὸ μέρος ποὺ βρίσκονται. Τα ἄλογα πρέπει νὰ τρέξουν νὰ πιασουν το τοπι. Ὁποιος το πιαση φωναζει: Σταματῆστε. Ὅλοι οἱ καβαλλαρηδες οφειλουν νὰ σταματήσουν ὅπου βρέθηκαν μὲ τὸ ἄκουσμα της λέξης «Σταματηστε». Ὁ παικτης (αλογο) ποὺ κραταει τὸ τοπι θὰ τὸ ριξη τοτε τὸ τοπι του σ' ἕνα απο τοὺς καβαλλαρηδες μὲ σκοπὸ νὰ τὸν κτυπηση μ' αὐτο. Ὁ καβαλλάρης γιὰ νὰ ἀποφύγη τὸ κτύπημα, μπορεῖ νὰ σκύψη καὶ νὰ πηδήση. Ἐὰν τὸ τόπι κτυπήση ἕνα καβαλλάρη τότε ξαναρχίζει τὸ παιγνίδι. Τὰ ἄλογα γίνονται καβαλλάρηδες καὶ οἱ καβαλλάρηδες ἄλογα. Ἐὰν τὸ τόπι δὲν ἐπιτύχει τὸν καβαλλάρη, τὸ παιγνίδι ἐπαναλαβαίνεται, ἀλλὰ οἱ καβαλλάρηδες μένουν καβαλλάρηδες καὶ τὰ ἄλογα, ἄλογα.

Ἀπαραίτητοι ὅροι τοῦ παιγνιδιοῦ εἶναι: α) Δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα οἱ καβαλλάρηδες νὰ σηκώσουν τὸ τόπι ἀπὸ τὸ ἔδαφος. β) Δὲν ἐπιτρέπεται στὰ ἄλογα νὰ ἐμποδίσουν τὸν καβαλλάρη τους νὰ φύγη ὅταν τὸ τόπι πέση χάμω. γ) Οἱ καβαλλάρηδες πρέπει νὰ σταθοῦν στὴ θέση ποὺ βρίσκονταν ὅταν ἄκουσαν τὴ λέξη «Σταματῆστε».

Τά παιδιά γράφουν

ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΑ ΑΔΕΛΦΙΑ ΜΑΣ

Δύστυχο πλασματάκι. Μικρό, μέσα ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας σου, σ' ἅρπαξαν δυὸ ἄσπλαχνα χέρια, καὶ σ' ἔκλεισαν στὸ χρυσὸ κλουβί, καταδικασμένο, νὰ κελαϊδᾶς, τὸν μαῦρο πόνο σου καὶ νὰ εὐχαριστῆς ψυχές, ποὺ δὲν γνώρισαν τὴν ἀξία τῆς λευτεριᾶς. Δὲν νοιώθουν ὅτι ἐσὺ δὲν πλάστηκες γιὰ τὸ χρυσὸ κλουβί, μὲ τὸ καθαρὸ νερὸ καὶ τὸ καναβούρι, ἀλλὰ γεννήθηκες γιὰ νὰ ζήσης τὰ λίγα χρόνια σου, εὐτυχισμένο, ἐλεύθερο, κοντὰ στ' ἀδελφάκια σου. Ἂν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν, τὸν πόνο τῆς ψυχούλας σου, ποὺ μαρτυρεῖ τὸ τραγοῦδι σου, ἴσως νὰ σ' ἄφηναν ἐλεύθερο...

Αὐτὰ σκεπτόμουνα, βλέποντας μπρός μου, ἕνα σκλαβωμένο πουλάκι, ποὺ χτυπιόταν, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἀφήνοντας τὸ ὄμορφο λυπητερὸ τραγούδι του νὰ χύνεται γύρω...

Καὶ ἡ φαντασία γοργόφτερη πέταξε! ...

Ἕνα ἄλλο λυπητερὸ τραγούδι ἢ μᾶλλον ἕνα σπαραχτικὸ κλάμα, ἀθώας ἑλληνικῆς ψυχούλας λὲς καὶ τὸ σέρνει ἡ αὔρα ἀπὸ μακρυνὰ μέρη χάνοντάς το μὲ πόνο, γύρω, μὲ κρυφὴ λαχτάρα... Μικρὰ Ἑλληνόπουλα, ἀθῶα κι' αὐτὰ πουλάκια, κλεμμένα, ἀπ' τὶς ζεστὲς ἀγκάλες τῆς μάννας τους σπαράζουν, χτυπιοῦνται, στὸ σκοτεινὸ κλουβί τους λαχταρῶντας νὰ ἀντικρύσουν τὸ μικρό τους χωριουδάκι, τὸ φτωχικό τους σπιτάκι, τὰ ἀγαπημένα τους ἀδελφάκια καὶ τὴν γλυκειά τους μαννοῦλα καὶ νὰ σβύσουν τὸν πόνο τους μὲ ἕνα ὁλόθερμο φιλί της, μὲ ἕνα γλυκὸ χάδι της... Κι' ὅλο ἐλπίζουν.. Μὰ ἡ ποθητὴ μέρα δὲν ἔρχεται... Ἡ ψυχή μας πονεῖ μαζὶ μὲ τὴν ψυχή τους, θέλουμε νὰ τὰ ἐλευθερώσουμε ἀλλὰ νοιώθουμε τὴν δύναμή μας μικρή...

Δὲν χάνουμε ὅμως τὸ θάρρος μας... Χιλιάδες μάτια ὑψώνονται στὸν οὐρανὸ ἐνῶ ἡ ψυχὴ ψιθυρίζει τὴν μυστικὴ θερμὴ προσευχή της, πρὸς τὸν Δίκαιο Δημιουργό. Καὶ μὲ τὰ φτερὰ τῆς φαντασίας φθάνουμε κοντά τους! Νοιώθουμε τὸ φτερούγισμά τους, τὸν ἀνίκητο πόθο τους, ἐνῶ ὁ νοῦς μας βυθίζεται σὲ συλλογισμούς...

Ἄραγε τὰ βασανισμένα ἀδέλφια μας ὡς πότε θ' ἀντέχουν μὲς στὴν σκοτεινὴ φυλακή τους; Πῶς θὰ περνοῦν πεινασμένα, πληγωμένα τὶς ἄχαρες μέρες τους μακρυὰ ἀπ' τὴν μανοῦλα τους; Ὡς πότε θὰ ἀντέχουν τὸ φοβερὸ μαρτύριο τῆς μαύρης σκλαβιᾶς; Καὶ ἡ φωνὴ τῆς ψυχῆς μας ὑψώνεται ὅλο καὶ πιὸ δυνατή!... «Βοηθήσετε ἐσεῖς μεγάλοι τῆς γῆς νὰ ἐλευθερώσουμε τ' ἀδέλφια μας ποὺ κινδυνεύουν νὰ σβύσουν μὲς στὴν σκοτεινὴ φυλακή τους, κρίνοι μαραμένοι π' ἔχασαν τὸ φῶς τοῦ ἥλιου, κρίνοι ποὺ ἔπαψαν νὰ δροσοποτίζωνται ἀπ' τὸ δροσερὸ νερὸ τῆς λευτεριᾶς...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Δ΄ τάξεως Γυμν. Νάξου)

ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Εἶχε διώξει πιὰ ὁ ἥλιος τοὺς γκριζόμαυρους πλοκάμους τῆς νύχτας, ὅταν ὁ οὐρανὸς μαῦρος βαρύς, σκοτεινὸς ἔμοιαζε σὰν ἕνα πένθιμο σημάδι. Ἀστραπὲς ἡ μιὰ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἄλλη διασχίζουν φειδωτὰ τὸν σκοτεινὸ οὐρανό, ἐνῶ ἀκούγονται μακρυνὰ μπουμπουνητὰ λὲς κι' ἄρχισε καμμιὰ μάχη.

Οἱ ἄνθρωποι κλείνονται στὰ σπίτια των, τὰ πουλιὰ φοβισμένα πετοῦν στὰ κοιλώματα τῶν δένδρων σὰν νὰ προαισθάνονται τὴν μεγάλη καταιγίδα ποὺ θὰ ξεσποῦσε.

Τὰ σπουργίτια, σὰν ζητιάνοι, χτυποῦν μὲ τὸ ράμφος των στὰ τζάμια τῶν παραθυριῶν, ζητῶντας λίγη ζεστασιὰ στὴ θαλπωρὴ τοῦ τζακιοῦ.

Στὴν πνοὴ τοῦ ἀνεμοστρόβιλου τὰ δένδρα ρίχνουν καὶ τὰ τελευταῖα λείψανα τοῦ φθινοπώρου καὶ γυμνά, ὁλόγυμνα κτυπιοῦνται ἀκατάπαυστα ἀπὸ τὸν ἄσπλαχνο βορριᾶ. Οἱ πρῶτες στάλες ἀρχίζουν καὶ σιγὰ - σιγὰ πολλαπλασιάζονται. Τὸ νεοὸ πέφτει τώρα γρήγορο καὶ χοντρὸ κι' ἄνοιξαν τὰ οὐράνια ποτάμια. Τίποτε δὲν ἀκούγεται, μόνον οἱ ἀστραπὲς καὶ τὰ μπουμπουνητὰ ἔχουν κυριεύσει τὰ πάντα. Τὰ δρομάκια πλημμύρισαν καὶ οἱ χείμαρροι παρασύρουν ὅτι βροῦν στὸ διάβα τους. Ὁ ἀέρας σφυρίζει ἔξω μὲ ἕναν παράξενο ἦχο τραγουδῶντας μὲ τὴ γλῶσσα του, τὸ τραγούδι τοῦ τρόμου. Ἡ βροχὴ ὡς ἐκ θαύματος μεταβάλλεται σιγὰ - σιγὰ σὲ ἄσπρες ἀνοιξιάτικες πεταλοῦδες, οἱ ὁποῖες σκεπάζουν σπίτια, σκεπάζουν δένδρα, σκεπάζουν κάθε τι, ποὺ βρίσκεται στὴ γῆ Καὶ δὲν ἄργησε νὰ σκεπαστῆ ὁλόκληρη ἡ γῆ ἀπὸ ἕναν βαμβακερὸ τάπητα. Στὴ θέση τοῦ φόβου ἔρχεται τώρα ἡ χαρά. Πόσο χαρούμενα εἶναι τὰ παιδιὰ σὰν βλέπουν νὰ πέφτη τὸ χιόνι μαλακὰ - μαλακά, σὰν μπαμπάκι καὶ νὰ φωτίζη ὅλη τὴ φύση.

Ἀρχίζει πιὰ ἡ φύση νὰ ζωντανέψη καὶ κάθε σπίτι ἀνοίγει διάπλατα τὶς πόρτες τῆς φιλοξενίας καὶ μπαίνει κάθε καθυστερημένος στρατοκόπος. Ἡ νύχτα κάνει πιὸ σκληρό, πιὸ τραχὺ τὸν χειμῶνα στὸ χωριὸ ἁπλώνοντας τὰ κατάμαυρα σκιαχτερὰ φτερά της σ' ὅλη τὴν φύση. Ὁ ἀέρας φυσᾶ λυσσασμένα, ἄγρια γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἐνῶ μαζεύονται ὅλοι γύρω στὴ θαλπωρὴ τοῦ τζακιοῦ, γιὰ ν' ἀκούσουν τὶς παληὲς στορίες τοῦ παπποῦ.

ΜΑΞΙΜΩ (ΘΑΛΕΙΑ Π. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ)
Στ΄ τάξη Γυμν. Θηλ. Ἀγρινίου

ΠΙΝΔΟΚΟΡΦΕΣ

Γιὰ χαμηλῶσετε βουνὰ
καὶ σεῖς Πινδοκορφὲς
γιὰ νὰ σᾶς στεφανώσουμε
μὲ δόξα καὶ τιμές.

Σὲ σᾶς ἀξίζει ἡ λευτεριὰ
γιατὶ στὰ χώματά σας
βρίσκοντ' ἑλληνικὰ κορμιὰ
κι' ὑμνοῦν τ' ἀνάστημά σας.

Τῆς Πίνδου τὰ ψηλὰ βουνὰ
Τὸ ἔθνος καμαρώνει.
Καὶ κάθε δόξα ἑλληνικὴ
αὐτὰ θὰ μεγαλώνη...

ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ ΔΗΜ. ΧΡΗΣΤΟΥ
Μαθητὴς Ε΄ τάξ. Γυμν. Ἀρ. Ἄρτης

ΠΩΣ ΣΕ ΜΙΣΩ!..

Πῶς σὲ μισῶ βουνό, πῶς σὲ μισῶ
ποὺ δῶ στὰ ξένα σὲ θωρῶ μπροστά μου
ἂν ἤσουνα στὸ ὕψος τὸ μισὸ
νὰ ἄφηνες νὰ πέρναγ' ἡ ματιά μου...

Νὰ πέρναγε θωρῶντας μακρυνὰ
χωρὶς κι' αὐτὴ νὰ θέλη ν' ἀντικρύση
ὁλόχρυσα παλάτια φωτεινὰ
κι' ὅσα θὰ δῆ μὲ πόθο νὰ ζητήση.
. . . .

Ν' ἀντίκρυζε στὸ βάθος τὸ χωριό,
καὶ μόνον ἕνα σπίτι νὰ καπνίζη,
καὶ τὸ ψηλό, ψηλὸ καμπαναριὸ
μὲ τὸ σταυρό του στὴν κορφὴ π' ἀσπρίζει...

Πῶς σὲ μισῶ βουνό, πῶς σὲ μισῶ
ποὺ κρύβεις τοῦ χωριοῦ μου βουναλάκι
λουσμένο μὲς στὰ δειλινὰ χρυσὸ
καὶ στολισμένο μὲ παρεκκλησάκι...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ

ΘΑ ΦΤΑΣΗΣ...

Στὴν ποθητὴ θὰ φτάσης κάποια μέρα τὴν (κορφή!
Ἴσως νὰ φτάσης σήμερα... Μὰ κι' αὔριο μπο-(ρεῖ...
Σήκωσε τὸ κεφάλι σου. Ἄφοβα μπὲς μὲς στὸ (στρατί...
Τὴ δόξα τὴ θωρεῖς; Ἐσένα στὴ χαρά σου καρ-(τερεῖ

Περπάτα δίχως διακοπή. Διόλου νὰ μὴ σταθῆς
τ' ἅγιο τὸ τέρμα ἂν ποθῆς, ἂν θὲς νὰ πλη-(σιάσης,
πίστεψε εἶναι δύσκολο πολὺ νὰ σηκωθῆς
καὶ σ' ἕνα βράχο γέρικο δειλὰ νὰ ξαποστά-(σης...

Τράβα τὸ δρόμο ποὺ στολίζει ἡ τιμὴ
χωρὶς ζερβόδεξα ποτέ σου νὰ κοιτάξης...
Μπροστά σου τράβα, στὴν ἰδέα τὴν ἁγνὴ
καὶ μὲ τὴν πίστη στὴν ψυχή σου θὲ νὰ φτά-(σης!...

ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ

ΑΝΟΙΞΗ

Τὰ δένδρα ἀνθίζουν...

Τὰ πουλιά, ξανάρχονται, πάλι πίσω καὶ ξανακτίζουν τὶς φωλιές τους....

Ἡ γῆ, χάνει τὸ μουντὸ χρῶμα τοῦ χειμῶνα καὶ γίνεται ἕνα πράσινο ἀτέλειωτο χαλί... Τὰ βουνά, βγάζουν ἀπὸ πάνω τους, τὸν ἄσπρο μανδύα, ποὺ τοὺς εἶχε φορέσει ὁ γέρω - χειμῶνας...

Ἡ φύση, ὁλόκληρη, γεμίζει ἀπὸ μεθυστικὲς εὐωδιές...

Ἡ νύφη ἄνοιξη ἔρχεται... Ἔρχεται... Κάθε μέρα ποὺ περνᾶ, μᾶς ἔρχεται ὅλο καὶ πιὸ κοντά μας... Μᾶς φέρνει τὴ χαρά, τὸ κέφι... Ὅλοι καὶ ὅλα χαίρονται... Μόνο ὁ γέρω - χειμῶνας, εἶναι κατσουφιασμένος καὶ φεύγει... ὅλο φεύγει... Παραχωρεῖ τὴ θέση του στὴν ἄνοιξη... Στὴν πανέμορφη, αὐτὴ κόρη τὴν ντυμένη στὰ πράσινα...

ΤΑΚΗΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΜΟΥ ΣΠΙΤΙ

Πατρικό μου σπίτι
σπίτι ἀερινό,
παιδική μου κοίτη
δὲ σὲ λησμονῶ.

Μέσ' στὴν ἀγκαλιά σου
εἶδα τὴ ζωὴ
στὴ θερμὴ φωλιά σου
ἔλαβα πνοή.

Μ' ὄνειρα γεμᾶτο
παιδικῆς χαρᾶς,
σπίτι λουλουδάτο
νὰ μὲ καρτερᾶς.

Ἄραγε θὰ ρθοῦμε
πάλι κάτω κεῖ,
ἢ ὅλο θὰ ζοῦμε
πάντα χωριστοί;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΚΣΤΑΣΗ...

Τρελλοαρμενίζει ἡ Σελήνη
μέσα στῆς νύχτας τὴ μαγεία
κ' ἀσημολούζει τὴ Γαλήνη
στὴ μυστική της μελωδία...

Γύρω ὁ μπάτης μὲ πνοὲς
δειλὰ τοξεύει τὸν αἰθέρα,
σκέψεις ἀγλύκαντες ἀχνὲς
ποὺ σιγοπάλλουν τὸν ἀγέρα...

Πλανιέται ὁ πόθος μὲ φτερὰ
ζητῶντας τὴν ἁγνὴ ἀλήθεια,
ζητῶντας μιὰ τρελλὴ χαρὰ
μέσ' τὰ φρυγμένα μου τὰ στήθια...

ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΥΛΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΕΟ

Σὲ νοιώθω στῆς ζωῆς τὸ κάθε βῆμα,
στὴν ἀνθοστόλιστη τοῦ Ἀπρίλη γῆ,
μέσ' στ' ἀφρογάλανο τὸ κῦμα,
μέσ' στὴ ροδόπλαστη τρελλὴ αὐγή.

Σὲ νοιώθω στὶς νυκτερινές μου ὧρες,
ὅταν τῶν ἄστρων τὰ μυστήρια μελετῶ,
κι' ὅταν στοῦ οὐρανοῦ τὶς ὥριες χῶρες,
τὸ φωτεινό Σου θρόνο ἀναζητῶ.

Σὲ κάθ' ἐπίσημη στὸ σπίτι μας ἡμέρα
ἢ σὲ γιορτές, ἢ σὲ χαρές,
ἢ σὲ σκηνὲς τοῦ πένθους θλιβερές.
Σὲ νοιώθουμε κοντά μας Σὲ Πατέρα.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ ΝΙΚ. ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΗ

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

210) Μπαίνω στὴν κίνηση καὶ ζητῶ ἀλληλογραφία μέσω περιοδικοῦ.
Μαντὼ Μαυρογένους

☘

211) Κύρο Σμὶθ ἢ ὅπως θὰ κάνης τὸ ψευδώνυμό σου Κάπταιν Μπλοῦντ. Σὲ γνωρίζω εἶσαι ὁ Μπούλης. Γειά σου.
Μαντὼ Μαυρογένους

☘

212) Μήπως μπαίνοντας σὲ σύλλογο Φτερὰ Δόξης χάνεις τὴν ἐλευθερία σου; Κάθε ἄλλο. Ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνῃ Ρεθυμνιώτη (96 - 30). Ἁγνὸ Χριστιανόπουλο γειὰ χαρά. Τί πομπώδη λόγια Βαρῶνε Πομεροῦ! (116-30). Προσοχὴ παιδί μου. Ἴκαρε μ' ἀρέσεις. Γειά σου. Στοὺς ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΥΣ φίλοι. Ὅλοι σ' αὐτούς.
Γαλάζιος Ἄγγελος
(Ἀνεξάρτητη)

☘

213) Ὄχι Σαῖξπηρ διότι ἀνήκω εἰς ἄλλο σύλλογο.
Κάπταιν Μπλοῦντ

☘

214) Γάτε, πρόσεχε γιατὶ σοῦ ἔφυγαν τὰ ποντίκια.
Κάπταιν Μπλοῦντ
(Πρωτοπόρων)

☘

215) Ἄσσε Σπαθί, Κάπταιν Μπλοῦντ = ἐκύλησε ὁ τέντζερης καὶ βρῆκε τὸ καπάκι.
Κάπταιν Μπλοῦντ
(Πρωτοπόρων)

☘

216) Χαιρετῶ: Πιτσιρδόνι, Ζιζάνιο, Ζωγράφο Ρενουάρ, Βόρειο Ἄνεμο, Ἀεκτζῆ, Δένις Μόργκαν, Λογιώτατο Σαῖξπηρ - Ἀρίωνα.
ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ, ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ.
Γαλάζιος Ἄγγελος

☘

217) Κάπταιν Μπλοῦντ ἀλληλογραφοῦμε; Βαρῶνε Πομεροῦ τρέμε. ΑΕΚ.
Ἀετιδεὺς

☘

218) Μπαίνοντας στὴν κίνηση τῶν πεννομάχων ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες.
Ἀετιδεὺς

☘

219) Δὲ μοῦ λὲς Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι: «Τί κοστίζει κρεῖττον; Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι ἢ Βηλαρᾶς;».
Βόρειος Ἄνεμος

☘

220) Ἀντιχαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως Ἀετὸν τοῦ Βάλτου, Φάρον Ἀρετῆς καὶ Τιτάνιο χέρι. Δὲν τόλμιζα ἀπὸ σένα νὰ πέσης σὲ τέτοια παγίδα νὰ νομίσης ὅτι τὸ Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι εἶναι κορίτσι. Εἶναι παιδὶ τὸ Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι καὶ μάλιστα συμμαθητής μου.
Βόρειος Ἄνεμος

☘

221) Σαῖξπηρ, Τέλλε Ἄγρα ἀπομακρύνομαι ἀπὸ τὸν σύλλογό σας καὶ σᾶς εὔχομαι καλὴν πρόοδο. Μένω ἀνεξάρτητος.
Γάτος τῆς Ἄγκυρας
(Ἀνεξάρτητος)

☘

222) Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι ἔχει ἄλλο παιδὶ τόσο ἔξυπνο ἡ μαμάκα σου ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μακαρίτικο ποὺ πάτησε ἡ κλῶσσα; Βαρῶνε, μπεμπέκο - Πομεροῦ τί γίνεται ἡ τιτίκα μας; Μπουκάλα;
Τζιτζιφρίκος

☘

223) Θεάματα: Φαροφύλαξ = ἀπόκληρος τῆς ζωῆς. Ἴκαρος, Θρῦλος, Φιλέας Φόγκ, Τ. Ἀτίμητος, Ὕμνος τῆς Ἐλευθερίας = οἱ τρόφιμοι τοῦ νηπιαγωγείου ἐν δράσει.
Τζιτζιφρίκος

☘

224) Φίλε Ἱππότη τοῦ Αἰθέρος γειά, (54-29). Δέχομαι, γράψε σχετικὰ μέσω περιοδικοῦ. Τὸς-τὸ πολὺ ἔξυπνο τὸ ψευδώνυμό σου σὰν νεροκολόκυθο, μήπως τοῦ μοιάζει καὶ ἡ μπομπίνα σου;
Ριχάρδος Λεοντόκαρδος

☘

225) Χαιρετῶ ὅλους - ες τοὺς πεννομάχους.
Ἀθλητικὸ Διαβολάκι

☘

226) «Μοσχονὰ Γρηγόριε» μαθητὴ Πατμιάδος πάρε ψευδώνυμο καὶ ἀλληλογραφοῦμε μέσω τοῦ περιοδικοῦ.
Ἀθλητικὸ Διαβολάκι

☘

227) Ἡρωϊκὸ Ἑλληνόπουλο πρόσεχε. Θὰ νικηθῆ ὁ «Παναθηναϊκὸς» ξανά. Ζήτω ὁ «Ὀλυμπιακὸς» ὁ πρωταθλητὴς Ἑλλάδος!
Ἀθλητικὸ Διαβολάκι

☘

228) Ζητῶ νὰ βρῶ περιοδικὸ
(ἢ ξένο ἢ... ἑλληνικό!...)
ποὺ νὰ μὴν ἔχει μέσα
στὴν κίνησή του, τὸν Τὸς - τὸ
ποὖναι παιδὶ πολὺ πιστό(!!)
μὰ... ποὺ δὲν ἔχει μπέσα!
Ἄλκης Ροδόπουλος

☘

229) Γλωσσοκοπάνα, Τ. Χέρι, Τ. Γιούλη, Ν. Ἀττικέ, γειὰ χαρά. Ἀντιχαιρετῶ Χόλλυγουντ (ἔγραψα). Τ. Ἀτίμητε γειά.
Θρύλος

☘

230) Ἀρχικαλλικάτζαρε μὴν ὑπερηφανεύεσαι τόσο (56)!! Κ. Διαβολάκι εἶσαι... τρομερὴ (31).
Θρύλος

☘

231) Ἕνα καρδιόβγαλτο γειὰ χαρὰ στούς: Β. Πομεροῦ, Ζιζάνιο, Γ. Ἄγγελο (ἀντιχαιρετῶ).
Θρύλος

☘

232) Τζιτζιφρίγκο μάθε πῶς: «Ζῶ καὶ βασιλεύω καὶ τὸν κόσμο κυριεύω (142)»!!! Λοιπόν... Στρίβε. Δὲν γεννιῶνται τ' ἀστέρια Σαίξπηρ.
Θρύλος
(Κιτρινομαυροκιτρινόμαυρος)

☘

233) Παρακαλῶ «Ἀναγέννηση» νὰ ἀπαντήση σὲ γράμμα μου ἀποστελλόμενον πρὸς Τὸς - τό. Ἐνεργήσατε σύντομα.
Θρύλος

☘

234) Μὴν παρακορδώνεσαι Β. Πομεροῦ καὶ σπάσει ἡ μεσοῦλα σου μωρούλη μας!! Γειά σου βραχυκέφαλε Γουλιέλμο Τέλλο. Τὸ παρουσιαστικό σου φοβίζει καί... κόνικλο;;; Χά, χά, χά. Στ' ἀχνάρια τοῦ Β. Ἀνέμου πατᾶς πολυθρύλητε... Ἴκαρε! Ποῦ τάκλεψες τὰ στιχάκια; Ρουκέττα μάζεψε τὴ γλῶσσα σου. Δὲν ξέρεις τί λαλεῖς (128).
Τρεῖς στρακαστρoῦκες

☘

235) Ἂν καὶ μπαίνω λίγο ἀργὰ στὴν κίνηση ὑπόσχομαι μεγάλη δράση καὶ χαιρετῶ ὅλους - ες.
Ὄλιβερ Τουίστ

☘

236) Ζήτω ὁ σύλλογός μας «Πρωτοπόροι». Φάρε Ἀρετῆς ἔλαβες; Γράψε.
Ὄλιβερ Τουίστ

☘

237) Μάθετέ το ὅλοι μιὰ γιὰ πάντα: Εἴμαστε οἱ Σατράπαι καὶ οἱ Κυρίαρχοι τῶν «Πεννομαχιῶν».
Τρεῖς Στρακαστρoῦκες
(Κυρίαρχοι τοῦ σύμπαντος)

☘

238) Β. Πομεροῦ = μεταχειρισμένη παντόφλα.
Ὕμνος Ἐλευθερίας

☘

239) Β. Πομεροῦ = ξεχαρβαλωμένος ντενεκές.
Ὕμνος Ἐλευθερίας

☘

240) Β. Πομεροῦ τάθελες καὶ τάπαθες πουλάκι μου.
Ὕμνος Ἐλευθερίας
(Μπαρουτοκαπνισμένος)

☘

241) Παραδρομὴ τῆς χειρὸς ἀγαπητὴ Ρουκέττα (138).
Γλωσσοκοπάνα

☘

242) Γάτε Ἀγκύρας ἀφοῦ εἶσαι γάτος δὲν πᾶς νὰ κυνηγήσης κανένα ποντικὸ καὶ νὰ ἀφήσης τὶς ἐξυπνάδες;
Γλωσσοκοπάνα

☘

243) Γουλιέλμε Τ. πασάλειψε τὴν πέννα σου μὲ ὀδοντόκρεμα γιὰ νὰ διαλευκανθῆ τὸ πνεῦμα σου γιατὶ ἂν οἱ δικές σου ἀγγελίες εἶναι ἄνοστες, τὰ πληρώνουν ἄλλοι τὰ σπασμένα...
Γλωσσοκοπάνα

☘

244) Ἀγαπητὲ Θρύλο ἔμαθα ὅτι πέθανες καὶ κλαίω ὅλη μέρα. Εἶν' ἀλήθεια; Γράψε μου γιατὶ ἀνησυχῶ. Τὰ δάκρυά μου στέρεψαν.
Γλωσσοκοπάνα

☘

245) Φάρε Ἀρετῆς (94 - 30). Ἀργότερα. Γλωσσοκοπάνα ὄχι τόσο φλύαρη. Ρεθυμνιώτη Τὸς - τὸ σᾶς χαιρετῶ.
Αὐγερινὸς

☘

246) Ἁγνὸ Χριστιανόπουλο, Ταπεινέ, Ὕμνε Ἐλευθερίας δεχθῆτε ἕναν θερμὸ χαιρετισμό.
Αὐγερινὸς

☘

247) Γαλάζια Ραψῳδία ἂν εἶσαι ἡ μετάφραση τῆς 1ης ραψῳδίας πές μου, διότι μοῦ χρειάζεται κάθε Τρίτη καὶ Παρασκευὴ ποὺ ἔχω Ὅμηρο!
Κάρολος Μαρτέλ

☘

248) Ἀναλαμβάνω τὴν ἀντιπροσωπεία τῶν «Πρωτοπόρων» στὸ Χαλάνδρι. Ἄσσε Σπαθὶ σὲ ἀντιχαιρετῶ.
ΑΡΙΩΝ
(Ἀντιπρόσωπος «Πρωτοπόρων» στὸ Χαλάνδρι)

☘

249) «Πυραυλοκίνητοι» ἀποστείλατε ἐφημεριδοῦλα σας «ΒΟΛΙΔΑ» μέσω περιοδικοῦ.
ΑΡΙΩΝ («Πρωτοπόρων»)

☘

250) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως Γενναῖο Ρουμελιωτόπουλο.
Ἔλατος

☘

251) Μπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Λευκὲ Καβαλλάρη γειά σου. Τώνη Γιούλη συγχαρητήρια γιὰ τὴν δράση σου.
Ἀμαρρυλί[s]

☘

252) Φαροφύλακα. Τώρα πλέον δὲν εἶστε μόνον δύο εἶμαι κι' ἐγὼ τρίτος. Ντέννις Μόργκαν γειὰ χαρά.
Ἰδανικὸς Πρωτοπόρο[ς]

☘

253) Πρωτομπαίνοντας σὲ κίνηση χαιρετῶ ὅλου[ς] - ες καὶ δέχομαι ἀλληλογραφία.
Εὐστ. Δαφνομήλη

☘

254) Ἀντιχαιρετῶ Θρῦλο, Φάρε Ἀρετῆς [...] γραψα.
Ἴκαρ[ος]

☘

255) Πιτσιρδόνι = μπεμπεδίστικος χαλβά[ς]. Ζήτω ὁ Παναθηναϊκός.
Ἴκαρος (Παναθηναϊκὸ[ς])

☘

256) Τ. Γιούλη, Μ. Ἀμάραντε εὐχαριστῶ ἀλ[λὰ] ἀδυνατῶ. Ἀντιχαιρετῶ Δροσοσταλίδα, Χόλλ[υ]γουντ. Φ. Ἀρετῆς εὐχαρίστως. Ὁ Δ. Ἀκρίτ[ας] εἶναι ἀδελφός μου. Ἔλαβε — ἀπάντησε. Ἐνθ[ου]σιασμένοι ἀπὸ τὸ καταστατικό σας. Περιμέν[ουμε] γράμμα μας. Φ. Δόξης ἄφησε ἥσυχο Διγενή.
Μαξιμ[...]

☘

257) Καλοῦμε στὸν σύλλογό μας ὅλους καὶ [ἰ]διαίτερα τοὺς Ι. Ψαρρᾶν, Σ. Δάγλαρην, Χ. Τσ[...] κα, Ε. Μισγίρην καὶ Α. Κατσομητρόπουλον. [...] λᾶτε!... «Γιὰ καινούργιο κόσμο πᾶμε» κρατῶντ[ας] τοῦ φωτὸς τὶς ἁγίες
ΔΑΔΕ[Σ]

☘

258) Οἱ «διαιτητικὲς δεσμεύσεις», οἱ «ἀποσ[...]τες» νὰ μᾶς τὰ κάνουν λιανώτερα!...
Ταπεινὸς
(Πρόεδρος ΔΑΔΩ[Ν])

☘

259) Περιμένετε σύντομα λαμπρὴ ἀτομικὴ κ[αὶ] συλλογικὴ δράση.
Ρεμῆς (ΔΑΔΩ[Ν])

☘

260) Πρωτομπαίνοντας στὴν «πεννομαχ[ία] στέλν ἀπευθύνω τρανὸ χαιρετισμό. Προσχωρῶ σ[τὸν] ὑπερσύλλογο ΔΑΔΕΣ! Ὅλοι κοντά μας!
Ματτίας (ΔΑΔΩ[Ν])

☘

261) Προσχωρῶ στὸν ὑπερσύλλογο ΔΑΔΕΣ. Ἀδαμόπουλε προσχώρησε!
Ἄγγελος Φωτὸς (ΔΑΔΩ[Ν])

☘

262) Πρωτομπαίνοντας στὶς πεννομαχίες χαι[ρε]τῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως τὸν Τζιτζιφρίκον [...] γολάβον κηδειῶν.
Ὁ Μυστήρ[ιος]

☘

263) Λευκὴ Κόμησσα. Προσοχὴ στὸ λευκό [...] φόρεμα μὴ τὸ σκονίσης.
Ὁ Μυστήρ[ιος]

264) 'Εκπλήξεις! 'Εκπλήξεις! 'Εκπλήξεις!
Νῖκος Σαλονικιὸς

∴

265) 'Εκπλήξεις! 'Εκπλήξεις! Σύντομα!
Νῖκος Σαλονικιὸς

∴

266) Κι' ἐσὺ φοροῦσες (36 - 18), ἕναν τρύπιο γκαζοτενεκέ, Γαλάζια Ραψωδία! "Οκεϋ!
Νῖκος Σαλονικιὸς

∴

267) Σὰν... ἀτομικὴ βόμβα μπαίνω στὶς «Πεννομαχίες». Τζιτζιφρίκο μὲ... θάμπωσε ἡ... χειμαρρώδης δράση σου! Με μεγάλη ὑπεδηφάνεια ἀναγγέλλω τὴν ἐφεύρεση ἑνὸς νέου... βοτάνου γιὰ τὶς κούφιες ἐξυπνάδες μερικῶν. Εἶμαι σπουδαία.
Κορίτσι Νάϋλον

∴

268) Φάρε 'Αρετῆς (94). Μὴν πειράζεσαι καϋμένε τόσο! Δὲν σὲ εἴπαμε καὶ καμπούρη. Ναί, ναὶ Ρεθυμνιώτη (96). Φαροφύλακα ξέρεις καλὰ νὰ ὑπερασπίζεσαι τὸν σύλλογό σου. Μπράβο, παιδί μου. Τὰ συγχαρητήριά μου!
Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι

∴

269) Γιάννη 'Αγιάννη! Τί ὡραῖα ποὺ τὰ γράφεις (193). 'Επὶ πλέον ἔβαλες τὰ γυαλιὰ σ' ὅλους τοὺς διπλωμάτες. Μὰ τί μοῦ λὲς βρὲ Σκαλιστῆρι (170). Θὰ μοῦ κόψης τὴν οὐρά! "Αν ποτὲ τὸ κατορθώσης θὰ σὲ στεφανώσω μ' ἕνα δάφνινο στεφάνι. (Παραγγελία ἀπ' τὰ Φτερὰ Δόξης).
Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι

∴

270) "Αστ' αὐτὰ Βόρειε "Ανεμε. Δὲν ξέρεις τί νὰ πῆς γιὰ νὰ δικαιολογηθῆς. Σὰν ἔξυπνο λοιπὸν ποὺ εἶμαι σοῦ συνιστῶ νά,
κάτσης στ' αὐγά σου
γιατὶ θὰ βρῆς τὸν μπελά σου!
Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι

∴

271) "Εννοια σου Γλωσσοκοπάνα, ἔχω λάβει τὰ μέτρα μου! 'Η προειδοποίησή σου γιὰ νὰ πιάση τόπο ἔπρεπε νὰ γίνη ἐγκαίρως. Πάντως οἱ ἔξυπνοι δὲν τὴν παθαίνουν!...'Εκεῖνοι ποὺ τὴν παθαίνουν εἶναι ὅσοι νομίζουν τοὺς ἑαυτούς τους ἔξυπνους. "Ὅπως παραδείγματος χάριν ὅλοι οἱ πεννομάχοι ἐκτὸς ἀπό... μένα ποὺ εἶμαι...
Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι

∴

272) «ΠΥΡΑΥΛΟΚΙΝΗΤΟΙ» περιμένω ἀπάντηση. Θρῦλε γειὰ χαρά.
Κόμης Βερνὸν

∴

273) ΛΕΥΚΑΔΙΤΕΣ ἱδρύομε σύλλογο; Περιμένω ἀπάντηση.
Λόεγκριν

∴

274) Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι πρόσεξε! "Αλλαξε τὸ ψευδώνυμό σου γιατὶ θὰ σὲ στείλω στὴν κόλαση. Συμφωνῆτε πεννομάχοι;
Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ

∴

275) Τὸς - τὸ γιατί μ' εὐχαριστεῖς, Δὲν σὲ καταλαβαίνω! Μήπως θέλης νὰ μὲ καλοπιάσης; Μὰ ἐγὼ φυτρώνω παντοῦ καὶ πρὸ παντὸς ἐκεῖ ποὺ δὲν μὲ σπέρνουν. Πρόσεχε, λοιπόν, μὴ φυτρώσω στὴν «Αναγέννηση» καὶ σοῦ πάρω τὴν προεδρία.
Ζιζάνιο

∴

276) Ποῦ βρίσκεσαι 'Ηρωϊκὸ 'Ελληνόπουλο; Πολὺ μακριὰ φαίνεται. 'Εγὼ νομίζω καὶ ἀπὸ μακριὰ πρέπει νὰ συνεργαστοῦμε. "Αν ὄχι γράψε μου.
'Αγνὸ 'Ελληνόπουλο

∴

277) Τὰ σέβη μου κύριοι πρόεδροι Φάρε 'Αρετῆς καὶ Σαίξπηρ.
'Αγνὸ 'Ελληνόπουλο

∴

278) Χαιρετῶ ὅλους τοὺς πεννομάχους καὶ ἰδιαιτέρως: 'Αγνὸ Χριστιανόπουλο, Φτερὰ τῆς Δόξης, Γαλάζιο "Αγγελο, Μ. Φυλακτὸ καὶ Θρῦλο
'Αγνὸ 'Ελληνόπουλο

∴

279) "Ικαρε, Νῖκο Σαλονικιέ, Τζιτζιφρίκο προσέχετε. 'Ενῶ κουτοὶ δὲν εἶσθε λέτε πολλὲς κουταμάρες. Μήπως καμουφλάρετε τὴν ἐξυπνάδα σας;
Ζωγράφος Ρενουὰρ

∴

280) Γειὰ - χαρὰ πεννομάχοι. Μαζί σας κι' ἐγώ. Χαιρετῶ ἰδιαιτέρως: Γαλάζιο "Αγγελο (ἀλληλογραφοῦμε;), Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι, 'Ηλιογέννητη, Δροσοσταλίδα, Πιτσιρδόνι.
Δικηγόρος τῆς Νεολαίας

∴

281) Εὐχαριστῶ γιὰ πρόσκληση Φάρε 'Αρετῆς. Προτιμῶ ὅμως νὰ μείνω ἀνεξάρτητη, ἀλλὰ φίλη πάντως τοῦ δυναμικοῦ σας συλλόγου. Θερμὰ χαιρετῶ 'Ελληνόπουλα. 'Αλληλογραφοῦμε; (Πρωτογράψε).
Δροσοσταλίδα

∴

282) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετοῦμε ὅλες - ους, ἰδιαιτέρως τοὺς «Πρωτοπόρους».
'Αταλάντη — Ροδαγάπη — Μέλισσα — 'Ερατὼ

283) Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι = οὐ γινώσκει ν' ἀπαντήση. Μαλιστότατα Ζ. Ρενουὰρ (103-30).
Διγενὴς 'Ακρίτας

∴

284) Βόρειε "Ανεμε, στεῖλε ποίημα. Γενναῖο Ρουμελιωτόπουλο ἀντιχαιρετῶ, ἂν θέλης προσχώρησε. Γαλάζιε "Αγγελε, εὐχαριστοῦμε. 'Αρίων, Κύρε Σμὶθ ἐλᾶτε καμμιὰ Τετάρτη στὰ γραφεῖα. Λευκὴ Κόμησσα (180) ὄχι, εἶναι φίλος μου καὶ θέλησε νὰ μὲ πειράξη.
Φάρος 'Αρετῆς
(Πρόεδρος «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ»)

∴

285) Βοιωτὲ (176), Λ. Κόμησσα ἀντιχαιρετῶ. Γλωσσοκοπάνα (184) καὶ δὲ μὲ λυπᾶσαι νὰ μὲ... ψάλλεις στὸν... ἀνθὸ τῆς ἡλικίας μου.
Τὸς - Τὸ
(Πρόεδρος «'Αναγέννησης»)

∴

286) Σωτήρη Κραταιέ, θὰ σοῦ γράψω σύντομα. Θερμοχαιρετῶ ἀγαπητὲ 'Αρίωνα. "Αν δὲ βαριέσαι γιὰ λίγες γραμμές...
Τώνης Γιούλης (Φ.Ε.Ν.)

∴

287) Γεμᾶτος κέφι ἔρχομαι κοντά σας. Καὶ χαιρετῶ Τὸς - Τό, Τώνη Γιούλη.
Πικασσὸ

∴

288) Πρὸς τὴν Ρουκέτα:
«Τὰ βέλη ἔχουν πέραση
γι' αὐτό, μή, τόσο βιάση
Σοῦ λέω νὰ τραβηχτῆς
ἂν δὲ θὲς νὰ χτυπηθῆς».
Φάρε 'Αρετῆς, εἶμαι ἀνεξάρτητος. "Ασσε Σπαθὶ θὰ λάβης ἀπάντηση.
Γουλιέλμος Τέλλος

∴

289) 'ΗΠοριωτοπούλα, ἡ Σεβιλιάνα, ἡ Ξανθειὰ Σπανιόλα, ἡ Σεχραζὰτ εἶναιΠοριώτισσες, ἔτσι δὲν εἶναι; 'Εδῶ πρακτορεῖον Ρώϋτερ. Πῶς τὸ ἔμαθα ἄραγε;
Κάρολος Μαρτὲλ

∴

290) Μίμη 'Αμάραντε, σοῦ ἔγραψα. Δὲν ἀπάντησες. "Ικαρος — Κουφιοκεφαλάκης.
Πιτσιρδόνι

∴

291) Μπαίνω στὴν κίνηση γελῶντας καὶ χαιρετῶντας σας.
'Αρτανιὰν

∴

292) 'Απαντῶ: Θρῦλε συμφωνῶ. Πιτσιρδόνι εἶσαι ἀνόητο. 'Υ. 'Ελευθερίας, θέλεις μερικὲς κουλοῦρες. "Ικαρε, νὰ γράφης δικά σου. 'Αετὲ τοῦ Βάλτου, ἔγραψα.
Φιλέας Φὸγκ

∴

293) Μπαίνω στὴν κίνηση καὶ χαιρετῶ φίλους καὶ φίλες. 'Αλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες.
Νῖκος Φωτεινὸς

∴

294) «— Πόσο μ' ἐνοχλεῖ ἡ παλίρροια ἡ ζωηρὴ
ἡ ἄμπωτη κι' ἡ πλημμυρίδα!...»
— Εὔριπε «τὰ πάντα ρεῖ»
θὰ σοῦ πῆ... καμμιὰ γαρίδα!...
"Αλκης Ροδόπουλος

∴

295) Τος - Τὸ εὐχαριστοῦμε! (198). Σὲ πολλὰ ὅμως δὲν συμφωνοῦμε!...
Ταπεινὸς
(Πρόεδρος «ΔΑΔΩΝ»)

∴

296) Πρωτομπαίνοντας εἰς τὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως τούς: 'Αρίωνα, 'Ελεύθερο Κρητικόπουλο καὶ Φάρο 'Αρετῆς. 'Αρίωνα ἀλληλογραφοῦμε; Πρωτογράψε.
Φαέθων (ἀνεξάρτητος)

∴

297) Ψευδωνυμοῦχοι! Προσοχή! 'Αρχίζω δράση. 'Ετοιμαστῆτε. 'Ετοιμάζομαι νὰ προσχωρήσω σὲ σύλλογο.
Φαέθων (ἀνεξάρτητος)

∴

298) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλες - ες. Δέχομαι ἀλληλογραφία μὲ ὅλους - ες.
Κοκκινιστόπουλο

∴

299) Χαιρετῶ Εὔριπον, Λευκὴ Κόμησσα, Νηρέα. 'Αλληλογραφῶ. Γράψατε.
Κοκκινιστόπουλο

∴

300) «"Ολα γιὰ τὴν Πατρίδα». Φ. τῆς Δόξης.
Κ. Μλοῦντ

∴

301) Γειὰ χαρὰ Σαίξπηρ. Δῶσε στὸ Τὶκ - τὰκ θερμοὺς χαιρετισμοὺς καὶ πέστου νὰ πάρη ψευδώνυμο.
Κ. Μλοῦντ

302) Β. "Ανεμε, Θ. Μπέμπη ἀλληλογραφοῦμε, γράψατε διευθύνσεις
Σκαλιστῆρι

∴

303) Θρύλε (Παναθηναϊκέ). 'Ολυμπιακὸς Π.Α.Ο.Κ. 4 — 0. 'Ολυμπιακὸς πῆρε τὸ πρωτάθλημα 'Ελλάδος. 'Ολυμπιακὸς - Π.Α.Ο. 26 ν. — 21 ν. 16 ἰσ.
Σκαλιστῆρι

∴

304) Κόμη Βερνὸν εἶμαι ἀντάξιος τῆς ὁμάδος μου 1 μὲ 10000. Ζήτω ὁ «'Ολυμπιακός».
Σκαλιστῆρι

∴

305) Προσοχή! Προσοχή!! "Ολοι οἱ πεννομάχοι πρέπει νὰ λάβουν μέρος στον διαγωνισμό μου. ("Οποιος γράφει τὴν γενναιότερη φράση, θὰ πάρη ὡς βραβεῖον σπουδαῖο ἔπαθλο). Στεῖλτε τὶς φράσεις σας στὶς πεννομαχίες. Μὴν ἀμελήση κανείς.
Φτερὰ Δόξης

∴

306) Τ. Γιούλη ἐν τάξει στέλνω.
Φτερὰ Δόξης

∴

307) Τὸς - τό. Μὲ λύπη θὰ σὲ χάσωμε ἔστω καὶ γιὰ λίγο. Εἶναι τόσο κουραστικὸ σὲ σένα ποὺ τόσα χρόνια ἀγωνίστηκες στὰ περιοδικά; ἢ ἔτσι ζητᾶς ν' ἀποσυρθῆς ἄδοξα;
Φτερὰ Δόξης

∴

308) Χαιρετῶ καὶ ἀντιχαιρετῶ τοὺς πάντας.
Φτερὰ Δόξης

∴

309) "Οποιος δὲν γράφη φράση γιὰ τὸν διαγωνισμό, εἶναι 100% δειλός. Γράφτε ὅλοι. μπρός!!
Φτερὰ Δόξης

∴

310) Χαιρετῶ τούς: Ρουκέτα, Φαροφύλακα, "Ασσο Σπαθί, "Ικαρον καὶ "Υμνον τῆς 'Ελευθερίας. Εἶμαι 'Ολυμπιακός, ζήτω ὁ 'Ολυμπιακός.
Γιὸς τῆς Λέσβου

∴

311) Μπαίνω στὴν κίνηση νὰ ἐργασθῶ γιὰ κάτι ἰδανικό. Α. Χριστιανόπουλο, ἀλληλογραφοῦμε.
Χριστιανόπουλο

∴

312) Κ. Βερνὸν μὴ φοβᾶσαι εἶμαι καὶ ἐγὼ 'Ολυμπιακός. "Αστους Παναθηναϊκοὺς νὰ λένε. 'Αφοῦ νικῶνται πάντοτε.
"Ερμπερτ

∴

313) Εὔριπε μὴν παίρνης ἀέρα γιατὶ εἶμαι ὁ 'Ιππότης τ' οὐρανοῦ

∴

314) 'Αντιχαιρετῶ Αὐγερινὸν (164). Φ. 'Αρετῆς εὐχαριστῶ πολὺ (157) ἀλλὰ εἶμαι κάπου ἀλλοῦ.
Χαρούμενος (πάντα)

∴

315) Πεννομάχοι ὁ σύλλογός μας στὸ 31ον τεῦχος ἐπροκήρυξε τὸν πρῶτο φιλολογικὸ διαγωνισμό, στεῖλτε συμμετοχές.
Ρεμῆς (ΔΑΔΩΝ)

∴

316) Εὐχαριστῶ Φτερὰ τῆς Δόξης. 'Αντεύχομαι!... Ματτία ἀλληλογραφεῖς; 'Εὰν θέλης πρωτογράφω. Ρεζεντὰ σὲ χαιρετῶ καὶ σὲ συγχαίρω γιὰ τὴν ἀπόφασή σου (161 - 31). Δὲν ὑπάρχουν δολώματα Τὸς - τὸ (197 - 31). Εὐγενικὲς προσπάθειες μόνο. Τὸ ποίημα ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ ΕΛΛΑΔΑ τοῦ τεύχους 31 δὲν εἶναι δικό μου. Γειὰ 'Αγράμπελη.
Γαλάζιος "Αγγελος (ἀνεξ.)

∴

317) Ναὶ Γαλανὴ Μάγισσα. 'Η ἴδια εἶμαι. Σὲ χαιρετῶ. Γιὰ λόγους ποὺ δὲν μπορῶ νὰ ἐξουδετερώσω ἀλλάζω τὸ ψευδώνυμό μου καὶ ἀπὸ Γαλάζιος "Αγγελος γίνομαι:
Ντολορὲς

∴

318) "Αχ τί θὰ μὲ πιάση
θύμωσε ὁ Ροδόπουλος (190)
στείστηκε ἡ πλάση
τὸν ἔπιασε νερόπονος. ("Ετσι σὲ διδάσκει τὸ προεδριλῆκι. 'Οφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ).
Εὔριπος

∴

319) Μὲ δεχόσαστε Σ. Κραταιὲ καὶ Ρεμῆ;
Εὔριπος

∴

320) ΔΑΔΕΣ: Θρυλικὸς ὑπερσύλλογος.
"Αγγελος Φωτὸς (ΔΑΔΩΝ)

∴

321) Πρωτομπαίνοντας στὶς «Πεννομαχίες», χαιρετῶ ὅλους - ες. 'Υπόσχομαι δράση. Προσκαλῶ τοὺς 'Αγρινιῶτες - τισσες στὸ Παράρτημα τῶν «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ» 'Αγρινίου. Πληροφορίες: Π. Τσαλδάρη 35.
Τάκης Ρούμελης (ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ)

∴

322) 'Αμαζόνα, γειὰ στὴν κοινὴ φίλη Νίκη Χ. 'Αγαπητοί μου Θρύλε καὶ "Υπερε, δεχτῆτε ἕναν νησιώτικο ἀντιχαιρετισμό. Β. "Ανεμε, Ν. Σαλονικιέ, γειά.
Ποριωτοπούλα ('Αναγέννησης)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

∴ ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΝΟΥΣ οἱ ἀγγελίες ἔχουν 100 δραχμὲς ἡ λέξη· 10 λέξεις 1000 δραχμές, 20 λέξεις 2000. Πάνω ἀπὸ 30 λέξεις 500 δραχμὲς ἡ λέξη.

∴ Πολὺ καλὰ ΓΙΩΡΓΟ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗ. Θὰ σοῦ στέλνουμε τὰ φύλλα καὶ περιμένουμε τὴ συνδρομή σου.

∴ Σοῦ ἀπαντῶ ΦΩΤΗ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟ στὰ ἐρωτήματά σου: Οἱ δεύτερες σκέψεις εἶναι πάντα σοφώτερες. Καὶ δεχόμαστε τὴν τόσο εἰλικρινῆ σου μετάνοια, γιατὶ σκέφτηκες καὶ πρότεινες τὴν κατάργηση τῶν πεννομαχιῶν. Τὰ ποιήματά σου παραπέμφθηκαν στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως. Πάντως μπορεῖς νὰ μοῦ στείλης τὰ νέα σου ποιήματα καὶ τότε θὰ σοῦ πῶ εἰλικρινὰ τὴ γνώμη μου. Τὰ φύλλα ἀργοῦν κάπως γιατὶ δὲν βρίσκουμε πάντα τὸ χαρτὶ στὴν ὥρα του. Ἅμα γράφη ἕνας νέος στὴν ἀγγελία του τὴ διεύθυνσή του μπορεῖς νὰ τοῦ γράφης ἀπ' εὐθείας. Ἂν ὄχι θὰ μοῦ τὸ στείλης ἐμένα κι' ἐγὼ θὰ τοῦ τὸ διαβιβάσω. Τὸ χρυσόδετο τόμο θὰ τὸν στείλω. Ἂν δὲν ἔστειλες ὅμως τὰ χρήματα φρόντισε νὰ τὰ στείλης. Γιὰ τὴ «Βολίδα» νὰ γράψης ἀπ' εὐθείας στὸ σύλλογο ποὺ τὴν ἐκδίδει.

∴ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ Μ. Β. ΚΑΤΣΑΝΗ. Πήραμε τὶς 59.000 δραχμὲς ποὺ μᾶς ἔστειλες. Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψη μου ἂν μοῦ ἐζήτησαν νὰ στέλνω φύλλα πρὸς διάθεση ἀπὸ τὸ σχολεῖο σας. Συνεννοηθῆτε μεταξύ σας νὰ μὴ μοῦ ζητήσουν γιατὶ δὲν μπορῶ δυστυχῶς νὰ κρατήσω λογαριασμό.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΑΕΤΙΔΕΑ καὶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γιὰ τὶς ὑποσχέσεις σου.

∴ Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ γράμμα σου ΠΕΤΡΟ ΡΟΜΠΗ. Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ μὲ τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» σοῦ προξενήσαμε τόση χαρά.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ κύριε ΘΕΟΦΙΛΕ ΚΟΤΣΜΑΝΙΔΗ γιὰ τὸ τόσο εὐγενικὸ γράμμα σας. Οἱ κρίσεις σας γιὰ τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ», κρίσεις ἑνὸς παιδαγωγοῦ μᾶς ἐμψυχώνουν στὸ τόσο δύσκολο ἔργο μας. Θὰ σᾶς σταλοῦν τὰ τεύχη. Ὁ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝ. ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΙΟΣ θὰ πρέπει νὰ ἔχη πάρη τὰ φύλλα του. Ἔτσι δὲν εἶναι;

∴ Περίεργο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΕ πῶς δὲν λάβατε τὰ φύλλα! Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν καὶ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα.

∴ Θὰ καταβληθῆ κάθε προσπάθεια νὰ μὴ σοῦ χαλάσουμε τὸ χατῆρι ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΒΑΛΤΑΔΩΡΟ.

∴ Θὰ σοῦ στείλω τὸ φύλλο ΠΑΝΤΕΛΗ ΣΤΕΡΓΙΟΥ. Ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν μπορέσαμε νὰ καταλάβουμε τὸ ὄνομα ποὺ μᾶς γράφεις: Τί εἶναι Νακίτσας ἢ Νουκίτσας; Γιατὶ δὲν καθαρογράφετε τὰ ὀνόματα ὥστε νὰ μὴν μᾶς βάζετε σὲ δυσκολίες;

∴ Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ. Πῆρα καὶ γράμμα καὶ ἐπιταγή.

∴ Πολὺ μὲ δυσαρέστησαν οἱ πληροφορίες σου ΓΑΤΕ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσο λυπᾶμε ὅταν μαθαίνω πὼς καυγαδίζετε. Ἐγὼ θέλω ὅλοι οἱ φίλοι μου νὰ εἶναι ἀγαπημένοι καὶ νὰ ἐργάζουνται μὲ ὁμόνοια μέσα στὰ ἐθνικὰ καὶ χριστιανικὰ πλαίσια. Ἔχω τὴν ἀξίωση τὸ ταχύτερο νὰ συνεννοηθῆτε καὶ νὰ συνεργασθῆτε. Τὴν τελευταία αὐτὴ «παραίνεση» τὴν ἀπευθύνω καὶ στοὺς Σαΐξπηρ καὶ Τέλλο Ἄγρα. Σύμφωνοι;

∴ Ἂν θυμᾶμαι καλὰ ἀγαπητὲ ΝΙΚΟ ΒΑΝΔΩΡΟ (Ἀντυπάτα Ἐρρύσου) σοῦ ἔχω ἀπαντήσει στὴν παλιά σου ἐπιστολὴ καὶ πολὺ πιθανὸν νὰ σοῦ διέφυγε ἡ ἀπάντηση. Γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια σ' εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ ἡ φαντασία σου σ' ἔχει πολὺ ξεγελάσει. Μὰ δὲν φαντάζεσαι τί θὰ ἔδινα νὰ μποροῦσα νὰ βρισκόμουν στὴν... ἡλικία ποὺ μὲ τοποθετεῖς... Θὰ ἤμουν κατὰ 18 χρόνια νεώτερος.... Πῆρα καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ ΚΩΝ. Ι. ΤΣΟΥΚΟΛΛΗ ὁ ἄδετος τόμος. Εὐχαριστῶ.

∴ Ἐν τάξει ΔΗΜΗΤΡΑΚΗ ΓΕΩΡΓΟΜΑΝΩΛΗ.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ Ν. ΜΕΖΙΛΗ.

∴ Πολὺ καλὰ ΚΩΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ Ἀπέρειον - Καρπάθου. Γράψαμε συνδρομητὴ τὸν ΕΜΜ. Ι. ΑΛΕΞΙΑΔΗ. Πήραμε καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

∴ Ἔχει καλῶς ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΔΙΑΒΟΛΑΚΙ. Γιὰ τὰ τόσο καλὰ καὶ εὐγενικὰ λόγια σου θερμὰ εὐχαριστῶ.

∴ Πολὺ καλὰ Λ. ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΕ. Θὰ φροντίσουμε γιὰ ὅλα.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ τακτοποιηθοῦν τὰ τῶν συνδρομητῶν ΧΡΙΣΤΟ ΡΟΝΤΗΡΗ. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα.

∴ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ εὐγενικό σου γράμμα ΛΕΩΝΙΔΑ ΔΡΟΣΟ. Γράψαμε συνδρομητὴ καὶ τὸ φίλο σου ΓΙΩΡΓΟ ΓΙΟΥΛΗ.

∴ Θὰ ἐκπληρωθῆ ἡ ἐπιθυμία σου ΚΥΡΙΑΚΟ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΕ.

∴ Πρέπει νὰ τὰ ἔχης πάρη ΠΑΝΑΓ. Κ. ΚΑΡΑΜΑΓΚΙΟΛΑ.

∴ Ὄχι· ΑΥΓΕΡΙΝΕ. Δὲν εἶναι σωστὰ πράγματα αὐτά. Οἱ βρισιὲς καὶ μάλιστα τόσο βαρειὲς στὸν ἀθλητικὸ στίβο εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀθλητισμοῦ. Δυστυχῶς στὸ Ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο ἔχει ἐπικρατήσει ἕνα πνεῦμα τέτοιο ποὺ μᾶς κάνει νὰ ντρεπόμαστε. Ὁ ἀρχισυντάκτης τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ στῆλες τοῦ ἀθηναϊκοῦ Τύπου ἔχει πολλὲς φορὲς καυτηριάσει αὐτὴ τὴν κατάσταση ποὺ προσβάλλει μιὰ χώρα μέσα στὴν ὁποία γεννήθηκε καὶ ἀνδρώθηκε τὸ ἀθλητικὸ πνεῦμα. Ὁ ἀθλητὴς πρέπει νὰ εἶναι εὐγενικός, τίμιος. Νὰ μὴν κλέβη τὴ νίκη. Καὶ νὰ εἶναι μεγαλόκαρδος στὴ νίκη του, καὶ νὰ ἀναγνωρίζη τὴν ἥττα του.

∴ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΣΠΙΤΑ.

∴ Καὶ σὲ σένα θὰ σταλοῦν ΚΩΝ. ΚΥΡΙΤΣΗ τὰ τεύχη. Εὐχαριστῶ.

∴ Πήραμε ἐπιστολὴ καὶ ἐπιταγὴ ΗΛΙΑ ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Γράψαμε συνδρομητὲς ΙΩΑΝΝΗ Κ. ΤΟΛΗ τοὺς φίλους σου. Εὐχαριστοῦμε θερμά.

∴ Καὶ ἡ δική μας ἐπιθυμία Ζ. ΜΑΝΙΕ εἶναι νὰ γίνουμε ἑβδομαδιαῖοι. Οἱ σημερινὲς ὅμως συνθῆκες κάθε ἄλλο παρὰ εὐνοοῦν τὴν ἐπιθυμία σας αὐτὴ ποὺ εἶναι καὶ ἐπιθυμία ὅλων μας. Ἂς ἐλπίσουμε ὅμως πὼς τὰ πράγματα θὰ εἶναι εὐνοϊκώτερα στὸ μέλλον. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια θερμὰ εὐχαριστῶ. Πῆρα καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

∴ Θὰ σοῦ στέλνουνται τὰ φύλλα ΚΩΝ. Π. ΤΣΙΓΓΑΝΕ.

∴ Σᾶς εὐχαριστῶ ΒΑΣΟ ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ ΠΑΝΟ ΑΡΚΑΔΙΝΕ.

∴ Σὲ γράψαμε ΝΤΙΝΑ ΧΥΜΗ συνδρομήτρια καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ ὁ τόμος ΓΙΩΡΓΟ Θ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ.

∴ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΠΑΠΑΖΗΣΗ. Εὐχαριστοῦμε θερμά.

∴ Καὶ σὲ σένα θὰ σταλῆ ὁ τόμος ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΣΚΙΠΙΤΑΡΗ.

∴ Διαβιβάστηκε τὸ γράμμα σου ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΠΛΑΚΙΔΗ στὸν ἀθλητικό μας συντάκτη. Πήραμε καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές.

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ ΒΟΥΛΛΑ ΚΩΤΣΙΡΑ ὁ τόμος γιὰ τὴν ΕΛΕΝΗΝ Γ. ΜΑΚΡΗ. Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια. Εὐχαριστοῦμε.

∴ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΜΥΤΑΚΟ. Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα.

∴ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια ΝΙΚΟ ΙΜΒΡΙΩΤΗ (Ν. Ζίχνη).

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΒΒΑΔΙΑ. Εὐχαριστοῦμε.

∴ Εὐχαριστοῦμε ΝΤΙΝΟ ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ γιὰ τὶς φροντίδες σου.

∴ Ἐν τάξει ΓΕΩΡΓΙΕ ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΔΗ. Εὐχαριστοῦμε.

∴ Εὐχαριστοῦμε πολὺ ΤΖΕΝΝΥ γιὰ τὰ τόσο καλὰ καὶ ἐνθουσιαστικὰ λόγια σου.

∴ Σοῦ ἀνανεώσαμε τὴ συνδρομὴ ἀγαπητὴ φίλη ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΛΛΙΤΣΕΡΗ, καὶ εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ διαπιστώνουμε πόσο χρήσιμο ἦταν γιὰ σένα τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ».

∴ Δὲν ἀφήνουμε ἐπιστολὴ χωρὶς ἀπάντηση ΚΩΝ. Δ. ΜΑΝΙΑΤΗ. Συνεπῶς οὔτε καὶ τὴ δική σου. Καὶ θὰ πῆρες ἀπάντηση ἀπὸ τὶς στῆλες τῆς ἀλληλογραφίας. Ἔτσι δὲν εἶναι; Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῆς ΕΥΑΝΘΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ καὶ τὶς δικές σου. Τὴ σύστασή σου γιὰ τὰ ἀθλητικὰ διαβίβασα στὸν εἰδικὸ συνεργάτη μας.

∴ Σᾶς ἀπαντῶ στὶς ἀπορίες σας ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Θ. ΜΟΥΤΖΟΥΡΗ καὶ ΠΑΝ. Γ. ΜΠΟΥΣΟΥΝΗ. Βεβαίως: Μποροῦν δυὸ φίλοι μου ἢ καὶ περισσότεροι νὰ μοῦ γράψουν καὶ νὰ μοῦ στείλουν συνεργασίες στὸν ἴδιο φάκελλο. Ἔτσι κάνουν οἰκονομία στὸ γραμματόσημο καὶ στὸ φάκελλο. Κάθε ἀναγνώστης μας, ἀνεξάρτητα ἂν εἶναι ἢ ὄχι συνδρομητής μας μπορεῖ νὰ στέλνη συνεργασίες. Οἱ δικές σας παραδόθηκαν στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ἀγαπητὲ φίλε ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Δυστυχῶς πρὸς τὸ παρὸν δὲν μποροῦμε νὰ γίνουμε ἑβδομαδιαῖοι. Σημειώνουμε μὲ χαρὰ τὴ δήλωσή σου γιὰ τὴν «πιστή σου φιλία».

∴ Πολὺ μᾶς ἱκανοποίησε τὸ εὐγενικό σου γράμμα ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΕ (Μεσσήνη). Δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῆς πόση ἱκανοποίηση δοκιμάζουμε ὅταν ἔχουμε τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς τῆς λατρείας τῶν φίλων μας. Γιὰ τὴν προαιρετικὴ συνδρομή σου θερμὰ εὐχαριστῶ.

∴ Μπορεῖς νὰ τὰ στείλης τὰ χρήματα ΘΕΟΔΩΡΕ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΙΤΣΑ μὲ ἐπιταγὴ ἢ σὲ γραμματόσημα ποὺ θὰ βάλης μέσα στὸ γράμμα. Προτιμώτερη ὅμως ἡ ἐπιταγή. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου καὶ ἡ συνεργασία σου πῆραν τὸ δρόμο τους.

∴ Μπορεῖς νὰ τὰ στείλης σὲ συστημένο ὅμως γράμμα ΜΑΛΑΜΑ ΜΙΞΟΥΔΗ. Τὰ τεύχη 27 καὶ 28 θὰ σοῦ τὰ στείλουμε. Τὸ 25 δυστυχῶς ἔχει ἐξαντληθῆ. Σὲ χρεώσαμε μὲ 2000 δραχμές.

∴ Πρῶτα - πρῶτα φίλοι μου ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΥΡΕ καὶ ΜΙΧΑΛΗ ΜΠΑΧΑΡΑΚΗ δὲν ἀφήνουμε καμμιὰ ἀπολύτως ἐπιστολὴ χωρὶς ἀπάντηση. Γιὰ τὴν διεκπεραίωση τῶν παραγγελιῶν γίνεται μιὰ μικρὴ καθυστέρηση γιὰ λόγους τεχνικούς. Ἔπειτα: τὰ φύλλα στέλνονται, χάνονται ὅμως στὸ ταχυδρομεῖο. Ἔδωσα πάντως σχετικὴ ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση. Γράψαμε καὶ τοὺς νέους συνδρομητές. Εὐχαριστοῦμε.

∴ Ὡρισμένοι φίλοι μου, ποὺ γιὰ λόγους σκοπιμότητας ἀποσιωπῶ τὰ ὀνόματά τους, μοῦ γράφουν ἀνάμεσα στ' ἄλλα: «Μᾶς γράψατε στὸ περιοδικὸ ὅτι λάβατε τὶς συνεργασίες μας καὶ τὶς στείλατε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως. Μετὰ τί ἔγινε; Ἐγκρίθηκαν ἢ ὄχι; Τὴν δὲ δευτέραν «β ο υ β α θ ή κ α τ ε...». Θὰ ἤθελα στοὺς φίλους μου ποὺ ὑπογράφουν τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ νὰ πῶ ὅτι ἡ τελευταία φράση τους δὲν εἶναι καθόλου εὐγενική. Ἐπειδὴ ὅμως ξέρω πὼς οἱ δυὸ φίλοι μου εἶναι πολὺ καλοὶ νέοι θέλω νὰ πιστέψω πὼς ἡ λέξη αὐτὴ γράφτηκε χωρὶς νὰ καταλαβαίνουν καὶ οἱ ἴδιοι πόσο προσβλητικὴ εἶναι. Ἐπ' εὐκαιρία ὅμως τοὺς πληροφορῶ ὅτι οἱ συνεργασίες δίδονται στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως καὶ δημοσιεύονται ὅσες ἐγκριθοῦν. Οἱ ἄλλες πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὅτι ἀπερρίφθησαν. Σύμφωνοι;

∴ Θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε μὲ ἰδιαίτερη ἐπιστολὴ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΕ. Ἡ προσφώνηση σου στοὺς ἀθανάτους νεκρούς, πολὺ καλή. Ἀλλὰ δὲν ἔχει θέση στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν». Πάντως τὰ συγχαρητήριά μου γιὰ τὴν ὡραία σου ὁμιλία.

∴ Γράψαμε τοὺς νέους συνδρομητὲς ΝΙΚΟ ΜΠΕΚΡΗ. Καὶ σὲ εὐχαριστοῦμε. Ἀλλὰ τὸ σκίτσο σου ὄχι καλό. Δὲν δείχνεις νὰ ἔχης ταλέντο. Πάντως προσπάθησε. Μὲ τὴν ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονὴ τὰ πάντα μπορεῖ κανεὶς νὰ κατορθώση.

∴ Ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον τὸ σκέτς σου ΖΩΗ Κ. ΜΑΛΑΞΑ. Ἀλλὰ πολὺ μεγάλο.

∴ Διὰ μὲν τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα θὰ σοῦ ἀπαντήση ἡ διεκπεραίωση ἰδιαίτερα φίλε ΜΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ. Τὸ ποίημά σου καλό. Τὸ σκίτσο σου πολὺ καλό. Ἀλλὰ ἀμφιβάλω ἂν θὰ βγῆ κλισέ.

∴ Μᾶς συγκίνησε ἀγαπητὴ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΦΡΑΓΚΟΥ ἡ ἐκδήλωση τῆς τόσης σου ἀγάπης. Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ καμμιὰ πρόθεση ἀπὸ μέρους μας νὰ σοῦ... «ρουφήξουμε τὰ μυαλὸ σὰν αὐγὸ μελάτο». Ἐκτὸς ἂν οἱ στίχοι σου γράφτηκαν ποιητικὴ ἀ[...] δεία :

> Καθὼς σὲ πρωτογνώρισα
> μ' ἔκαμες ἄνω - κάτω
> καὶ τὸ μυαλό μου ρούφηξες
> ὡσὰν αὐγὸ μελάτο.

Πάντως μᾶς φτάνει ἡ ἀγάπη σου καὶ τὸ μυαλό σου ἄς το νὰ δουλεύει καὶ νὰ σκαρώνη...στίχους..

∴ Πήραμε τὸν κατάλογο τῶν νέων συνδρομητῶν ΓΙΩΡΓΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΡΑΚΟΥΛΗ καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμά.

∴ Σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ κ. Σπανίδη (διευθ[...] Δημ. Σχολείου Νέας Περάμου) διὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν 12 μαθητῶν ὡς συνδρομητῶν τοῦ Σχολείου σας.

∴ Γράψαμε συνδρομητὴ ΔΗΜ. Ι. ΤΣΙΓΚΑΛΕ τ[...] φίλο σου ΚΩΝ. ΞΕΝ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ. Οἱ συνεργασίες σου εἶναι ἀκόμη ἐκκρεμεῖς.

∴ Καὶ βέβαια ΔΗΜ. ΕΜΜ. ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗ. Δὲ[...] πρέπει κανεὶς μόνο νὰ φαίνεται ἀλλὰ καὶ νὰ εἶνα[...] καλὸ Ἑλληνόπουλο. Γράψαμε συνδρομητὴ τὸ φίλ[...] σου ΒΑΣΙΛ. ΠΙΚΡΑΚΗ. Καὶ σένα σ' εὐχαρ[...]στοῦμε γιὰ ὅλα.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημά σο[...] ΔΗΜ. Γ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΕ καὶ νὰ σοῦ γράψου[...] ἰδιαιτέρως.

∴ ΑΝΤΩΝΙΕ ΚΑΡΑΠΑΥΛΑΚΗ. Γράψαμε συ[...]δρομητὲς τοὺς φίλους σου καὶ σὲ εὐχαριστοῦμ[...] θερμὰ γιὰ τὶς εὐγενικές σου προσπάθειες.

∴ Ἡ ἀλληλογραφία ΠΕΤΡΟ ΡΟΜΠΗ γίνετ[...] μεταξὺ συνδρομητῶν ἀποκλειστικὰ μέσω τοῦ περι[...]δικοῦ. Ἐκτὸς ἄν, μὲ τὴν ἔγκρισή μου, στὴ σχ[...]τικὴ ἀγγελία γράφεται εἰδικὴ διεύθυνση.

∴ Θὰ πάρης ἰδιαίτερη ἀπάντηση ΔΗΜΗΤΡ[...] ΚΑΛΑΝΤΖΗ. Εὐχαριστοῦμε.

Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς Παναγιώτην Παπ[...] πέτρου, Δημήτριον Μαρσώνην καὶ Μυρσίνην Τυρ[...] πώλη διὰ τῆς κ. Μαρίας Νυφιώτου δημοδιδασκ[...] λίσσης τοῦ Γ' Δημοτικοῦ Σχολείου Πλωμαρίου Λ[...] σβου, τὴν ὁποίαν καὶ εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τ[...] ἐνδιαφέρον της. Τὸ ὄνομα τῆς Γεραγιστέλη διω[...] θώθηκε. Τὰς Στέλλα Λιτοπούλου, Μαρίκα Φωτι[...] δου, Ξαφίνα Σαμαρᾶ καὶ τοῦ Γιάννη Μέμτσα [...] τὴν πρωτοβουλία τῆς πρώτης καὶ τὴν εὐχαριστοῦ[...] θερμά, Γεώργιο Φραντζίδη, Βιβίκα Μυζάλη καὶ Γ[...] ωργία Πετρούλα, Διονύσιο Γ. Σιμωτᾶ ἀντὶ τ[...] ἀδελφῆς του Ἕλλης, Χρυσόστομο Μαυρίδη, Δημ[...] τριο Βακαλῖκο, Νικόλαο Ἀντ. Ντουμάνη, Σκια[...] Δημήτριο (διὰ τοῦ φίλου μας Γεωργίου Σιαμᾶ[...] Μαρία Κεριμάκη, Παναγιώτη Καβαρνὸ καὶ Γεώ[...] γιο Ε. Μανωλάκη, τὸν Ἀθανάσιο Κατσέλη (δ[...]

τοῦ φίλου μας Γεωργίου Βόγγλη), Κ. Μυτάκον καὶ 'Αχ. Βυτανιώτην, τὰς Γεωργία Κώνστα, Μαρία Μιχαλοπούλου καὶ Σπ. Ράπτη (διὰ τῆς δημοδιδασκαλίσσης Δ. 'Αποστόλου, τὴν ὁποίαν θερμὰ εὐχαριστοῦμε), Γεώργιον Κουμπούρην, Γεώργιον Β. Καρανικόλη, Ν. Νταργάκην, Νικ. Παπαδόπουλον, Βασίλειον Πρωτόπαπαν (θερμὰ εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), 'Απ. Σιμούλην, τὸν Πανταζόπουλον 'Αναστάσιον (διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μαντακιοῦ κ. Ι. Σταυρογιάννη, τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστοῦμε θερμά), "Αγγελο Νικ. 'Αλεβίζον, Δημ. Εὐρυνιάδην, τοὺς Εὐάγ. Βακούφτσην, 'Αθ. Γιαννούσην, Στέργιον Τέγον, Διαμαντῆν Καραβὸν καὶ Σταῦρον Τσιουμπέκον (διὰ τοῦ φίλου μας 'Αλεξάνδρου Κουτσομητροπούλου) καὶ Γεώργιον Γκανάτσα, τοὺς ὁποίους καὶ εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τους, Αὐγερινὸν (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), Βάτην Μικερόζην, Τζίφρην Στασινόν, Φώτιον Θεοδούλην καὶ 'Ιωάννην Βογιατζῆν (διὰ τοῦ δημοδιδασκάλου κ. Β. Εὐαγγελίου) ἀπὸ τὸ Πουρνάρι Θεσσαλονίκης. Τὸν εὐχαριστοῦμε θερμά.

⁂ Πήραμε καὶ παραπέμψαμε στὴν 'Επιτροπὴ Κρίσεως τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Ν. Γ. Λ. (Θέρμον), Γρηγ. Τσιλιμάγκου, 'Αθ. Μπουμπουτίνου, Λεύκα Περικλῆ, Χαρ. Βαλερᾶ, Ζαχαρία Σιώζου, Μάρκου Τύπου, 'Ιω. Γ. Ρήγα, 'Αθ. Τσώρη, Γιάννη Παπαδοπούλου, Θάλειας Π. Πανοπούλου, Χρίστου Σαμανίδη (θὰ τοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος), 'Αχιλ. Λιθοξοπούλου, Χαρ. Ταξίδι, Γεωργίου Δ. Κουβελᾶ, 'Ιωάννη Βολιώτη, Πέτρου Ρομπῆ, 'Ιωάννη Χρ. Ξηροῦ, Βασιλείου Σεβαστάκη, 'Αθ. Τσεργᾶ (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), Νίκου Σαλονικιοῦ, 'Αθ. Ι. Τέμπο.

⁂ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας Δημοσθένη Παπακώστα καὶ Νικ. Κουφάκη. (Τοὺς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἀθλητικὴ κίνηση, ἀλλὰ ἄλλη φορὰ νὰ τὴν στέλνουν σὲ ξεχωριστὸ χαρτί), Χαρ. Δημοπούλου, Παν. Διαμάντη, Χρ. Γούλα, Σωτ. Φασούλη, Λούη Νικολούδη (ἀρκετὰ καλὸ καὶ ἐνδιαφέρον), Γεωργίου Μυτούδη, 'Ιω. Ι. Ρήγα, Ντίνας Χύμη, Θρύλου, Γεωργίου Βουτσᾶ, 'Αντωνίου Πατέλη, Βασιλείου Σεβαστάκη.

⁂ "Οχι ΚΟΡΙΤΣΙ ΝΑ·Υ·ΛΟΝ. Συνεργασίες καὶ σκίτσα ποὺ δημοσιεύτηκαν σὲ ἄλλο περιοδικὸ δὲν δημοσιεύω. 'Αλλὰ γιατὶ νὰ μοῦ στείλης δημοσιευμένα; Σὲ ἄφησε ἡ ἔμπνευση καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ διάθεση ὥστε νὰ μὴν μπορῆς νὰ φτιάσης καὶ νὰ μοῦ στείλης κάτι νέο; Πάντως σὲ εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ φίλε ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΑ·Ι·ΝΤΖΗ (Θῆβαι) γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ 16ου συνδρομητῆ στὸ περιοδικό μας. Ἡ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΟΛΛΙΑ θὰ πάρῃ τὰ φύλλα της.

⁂ Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ ἀποχτήσαμε ἕνα νέο φίλο σὰν καὶ σένα ἀγαπητὲ Δ. ΚΟΥΓΙΟΥΜΟΥΝΤΖΑΚΗ. Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου καὶ συμμαθητές σου. Οἱ συνεργασίες σου παραπέμφθηκαν στὴν 'Επιτροπὴ Κρίσεως.

⁂ Εὐχαριστοῦμε ΓΡΗΓ. ΡΕΝΤΖΗ. Δυστυχῶς τὸ 25ον τεῦχος μᾶς ἐξηντλήθη. Περιμένουμε ἐπιστροφὲς τοῦ πρακτορείου γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ στείλουμε στοὺς συνδρομητές μας.

⁂ Τὰ χρήματα γιὰ τὸ λυτάριο τὰ πήραμε, ΛΕΩΝΙΔΑ ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΕ. Θὰ πῆρες στὸ μεταξὺ ἀπάντηση. Γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ μὲ ρωτᾶς θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ὁ ἁρμόδιος ὑπάλληλος.

⁂ Δυστυχῶς ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, τὸ 25ον ἐξαντλήθηκε. Περιμένουμε τὶς ἐπιστροφές.

⁂ Θὰ σοῦ τὰ στείλουμε ἐμεῖς ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ ("Εδεσσα). Καὶ νὰ μᾶς στείλης τὶς 2.000 δραχμές.

⁂ Πολὺ μᾶς συγκίνησε ΜΙΧΑΛΗ ΤΡΑ·Ι·ΚΑΠΗ (Ζηρὸ) ὁ χαιρετισμός σου στὰ παιδιὰ τῆς παλιᾶς παιδοπόλεως Σύρου. Τὸν παραθέτω ἐδῶ: «Σᾶς στέλνω τὸν πρῶτο χαιρετισμὸ ἔπειτα ἀπὸ 10 μῆνες χωρισμοῦ. "Ας θυμηθοῦμε τὴν ἡμέρα τοῦ χωρισμοῦ μας. Τί συγκινητικὲς στιγμὲς περάσαμε! 'Αφήναμε γειὰ στὸ κάθε τί ὅταν φεύγαμε γιὰ νὰ ἐπιστρέψουμε στὶς θερμὲς ἀγκάλες τῶν γονέων μας. 'Αλλὰ δὲν θὰ λησμονήσουμε ποτὲ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Οἱ ἀδελφικοί μας δεσμοὶ ποὺ σφυρηλατήθηκαν μέσα στὶς παιδοπόλεις θὰ παραμείνουν ἀδιάσπαστοι. Γειὰ - χαρὰ λοιπὸν Μακεδονόπουλα, Θρακιῶτες, 'Ηπειρωτόπουλα, ποὺ ζήσαμε μαζὶ στὴ Σῦρο καὶ στὴν Τῆνο. Σᾶς χαιρετῶ μὲ τὴν εὐκαιρία ποὺ μπήκαμε στὴν ἄνοιξη. Ε.ὼ ὁ Τραϊκάπης». Τὸ σκίτσο σου καλό. 'Αλλὰ ὄχι δημοσιεύσιμο. Αὐτὰ πρέπει νὰ σχεδιάζονται μὲ σινικὴ μελάνη.

⁂ ΖΩΓΡΑΦΕ ΡΕΝΟΥΑΡ μοῦ συγχωρεῖς τὶς προσθῆκες. Μὰ τὶς θεώρησα ἀπαραίτητες. Πολὺ καλὸς ὁ Λαβύρινθος καὶ τὸ σκίτσο. Μπράβο σου! Σοῦ στέλνω τὰ εἰλικρινῆ μου συγχαρητήρια.

⁂ Πολὺ καλὰ Δ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΕ. Θὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρως.

⁂ "Εχεις δίκηο ἀπὸ τὴν πλευρὰ ποὺ τὸ παίρνεις ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΟΥ. 'Αλλὰ στὸ 26 φύλλο ἀρκετὰ ἐξηγήσαμε τὴν ἀλλαγὴ τοῦ τίτλου. Καὶ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» εἶναι νομίζω πιὸ γενικώτερος τίτλος. 'Ενῶ ὁ ἄλλος «Ἡ παιδόπολις» πιὸ περιωρισμένος. Ὡστόσο ἐμεῖς δὲν ἐγκαταλείψαμε καὶ τὸν πρῶτο. Τὸν κρατοῦμε καθὼς ξέρεις. Κι' ἂν σοῦ ἀρέσῃ νὰ τὸν μεταχειρίζεσαι κατὰ προτίμηση. Καλὴ ἡ συνεργασία σου.

⁂ Δὲν κατάλαβα γιατὶ μοῦ γράφεις ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΚΑ·Υ·ΠΑΛΕΞΗ ὅλα αὐτὰ γιὰ τὸν ἀθλητισμό. "Επειτα γιατὶ μοῦ τὰ μπέρδεψες μαζὶ μὲ τὶς σπαζοκεφαλιές; "Ετσι ἀνακατωμένα δὲν τὰ ἔλαβα δυστυχῶς ὑπ' ὄψη.

⁂ Γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ φύλλου δὲν εἶναι εὔκολη ἡ ἀπάντηση. 'Εμεῖς τὸ στείλαμε. Μπορεῖ νὰ χάθηκε. "Εδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῇ. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη γιατὶ ἦταν γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτί.

⁂ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΚΩΣΤΑΚΗ ΠΑΠΑΔΑ. "Ολα ὅσα μοῦ ζητᾶς νὰ μάθης μπορεῖς νὰ τὰ βρῆς σὲ κάθε τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ. Μπορεῖς νὰ πάρης ψευδώνυμο. (Δικαίωμα ἐγκρίσεως 2.000 δραχμές). Νὰ δημοσιεύσης ἀγγελίες (100 δραχμὲς ἡ λέξη), νὰ στείλης προαιρετικὴ συνδρομὴ (ὅσα θέλεις καὶ μπορεῖς). Γιὰ τίποτε ἄλλο δὲν ζητᾶμε λεπτά!

⁂ Θὰ τακτοποιηθῇ τὸ ζήτημά σου ΜΑΡΚΟ ΚΟΣΜΙΔΗ.

⁂ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΡ. ΒΙΔΙΡΙΚΗ. 'Ακόμα καὶ γιὰ τὶς φροντίδες καὶ ὑποσχέσεις σου.

⁂ "Εδωσα ἐντολὴ νὰ τακτοποιηθῇ τὸ ζήτημά σου ΘΕΟΔΩΡΑ Ν. ΚΑΡΒΕΛΑ.

⁂ Γράψαμε ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΡΑΜΠΟ·Ι·ΚΗ (Μαθ. Γυμν. Πύλου) τοὺς συνδρομητάς. Περιμένουμε ὅμως καὶ τὴ συνδρομή τους.

⁂ Κατόπιν ὀχλήσεως τοῦ ΡΕΘΥΜΝΙΩΤΗ (Γεν. γραμματέως τῶν «Πρωτοπόρων» πληροφοροῦμε τὸν Μ. Γκονόπουλο (Νέο Σκοπὸ Σερρῶν) ὅτι λόγω τῆς ἐλλείψεως τοῦ χαρτιοῦ περιωρίσαμε τὸν ἀριθμὸ τῶν φύλλων ποὺ δίνουμε στὸ Πρακτορεῖο. 'Αντίκτυπος τοῦ περιορισμοῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ σημειουμένη ἔλλειψη. Πληροφοροῦμε τὸν ἴδιο ὅτι ἡ διαλογὴ τῶν σπαζοκεφαλιῶν γίνεται ἀπὸ τὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας καὶ δὲν εἶμαι τώρα σὲ θέση νὰ τοῦ δώσω ἐξηγήσεις.

⁂ 'Ο φίλος μας ποὺ μᾶς ἔστειλε ἀπὸ τὸ Σουφλὶ μὲ μιὰ θερμὴ ἐπιστολὴ σπαζοκεφαλιὲς (τρίγωνο, ἀριθμητικὸ τετράγωνο, δύο αἰνίγματα καὶ σκάλα) ξέχασε νὰ ὑπογράψη. Φυσικὰ οἱ σπαζοκεφαλιὲς ἔπεσαν στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων. "Ας τὶς ξαναστείλει μὲ τὴν ὑπογραφή του καὶ ἂς μὴ ξεχνάει, — καὶ αὐτὸ τὸ λέω γιὰ ὅλους τοὺς φίλους μου, — νὰ βάζει κάτω ἀπὸ κάθε τι ποὺ μοῦ στέλνει τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμο καὶ τὴ διεύθυνσή του.

⁂ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ κ. ΚΩΝ. ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΤΑΚΗ (Χίο) γιὰ τὸ ἔμπρακτο ἐνδιαφέρον σας. Σᾶς γράψουμε καὶ ἰδιαιτέρως.

⁂ Θὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρως γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις ΓΙΩΡΓΟ Α. ΒΑΣΙΛΑΚΗ.

⁂ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου ΕΜΜ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ. Φροντίσετε μόνο νὰ στείλετε γρήγορα τὶς συνδρομές σας.

⁂ Σὲ εὐχαριστοῦμε πολὺ ΝΙΚΟ ΜΠΑΛΑΝΟ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Μὰ περισσότερο τὸν καθηγητή σου γιὰ τὰ τόσο κολακευτικά του λόγια γιὰ τὸ περιοδικό μας. "Οπως μᾶς γράφεις εἶπε ἀνάμεσα στὰ ἄλλα:

«...Παιδιά! Θεωρῆτε τοὺς ἑαυτούς σας εὐτυχισμένους καὶ δοξολογεῖται τὸν Θεὸν ποὺ σᾶς ἀξίωσε νὰ ἀναγινώσκητε πολύτιμα περιοδικὰ ὡς λ.χ. τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» καὶ πλουτίζετε οὕτω τὰς γνώσεις σας λαμβάνοντες τὴν πλουσίαν πνευματικὴν αὐτοῦ τροφήν. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν κατὰ τὰ ἰδικά μας χρόνια ἐκυκλοφόρει παρόμοιον περιοδικόν».

Σὲ παρακαλῶ θερμὰ νὰ εὐχαριστήσης τὸν καλό σου καθηγητὴ γιὰ τὰ λόγια του αὐτὰ ποὺ μᾶς κάνουν περήφανους.

⁂ "Εδωσά ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα ΜΑΡΙΓΟΥΛΑ ΣΕΜΕΝΕΤΖΙΔΟΥ (Κομοτινή)

⁂ "Εδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ δικό σου παράπονο ΧΡΙΣΤΟ ΜΑΝΤΖΑΡΗ. 'Ελπίζω ὅμως νὰ τὰ ἔχης πάρει. Τὸ σκίτσο σου ἔχι καλό. 'Αλλὰ καὶ ἔτσι ὅπως εἶναι δὲν γίνεται κλισσέ.

⁂ Μὰ θὰ πρέπει νὰ τὰ ἔχης πάρει τὰ φύλλα ΕΛ. Ν. ΜΗΤΡΟΛΙΑ! "Ετσι δὲν εἶναι;

⁂ Γράψαμε ΑΘΑΝ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΕ συνδρομήτριες τὰς ΦΙΦΗ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ καὶ ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ. Περιμένουμε τὶς συνδρομές. Τεύχη τοῦ 1950 ὑπάρχουν. 2000 δραχμὲς τὸ ἕνα. "Ολος ὁ τόμος μαζὶ ἄδετος 24.000 δραχμές. Δεμένος 45.000.

⁂ Θὰ σοῦ σταλῇ τὸ τεῦχος ΓΕΩΡΓΙΕ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑ. Πήραμε καὶ τὶς συνεργασίες σου.

⁂ Εὐχαριστοῦμε πολὺ ΙΩΑΝΝΗ ΜΠΟΓΚΑ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γιὰ τοὺς συνδρομητὲς ποὺ μᾶς ἔγραψες. Κάθε τεῦχος τοῦ 1950 τιμᾶται 2000 δραχμές. Ὁλόκληρος ὁ τόμος ἄδετος 24.000. Δεμένος 25.000.

⁂ Καλὰ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΚΑΤΣΑΝΗ. Λάβαμε τὸ γράμμα σου καὶ σημειώσαμε τὶς παρατηρήσεις σου. Πήραμε καὶ τὶς 40.000 δραχ.

⁂ Εὐχαριστοῦμε φίλε ΧΡ. ΑΠ. ΖΑΡΚΙΝΕ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ νέου συνδρομητοῦ. Καλὰ θὰ εἶναι ὅμως νὰ μᾶς γράψης τὸ ὄνομά του καὶ τὴν ἀκριβῆ του διεύθυνση.

⁂ Εὐχαριστοῦμε ΝΙΚΗΤΑ ΓΡΗΓΟΡΗ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν φίλων σας ὡς συνδρομητῶν.

⁂ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη 1 καὶ 12 ΓΕΩΡΓΙΕ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΙΔΗ. Σᾶς χρεώνουμε ἄλλες 2.000 δραχμές.

⁂ Εὐχαριστοῦμε ΝΙΚΟΛΑΕ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὸ τόσο εὐγενικὸ καὶ ὡραῖο γράμμα σου. Σοῦ εὐχόμεθα γρήγορα νὰ τελειώσης τὶς σπουδές σου καὶ νὰ γίνης χρήσιμο μέλος τῆς κοινωνίας μας. Οἱ συνεργασίες σου δόθηκαν στὴν 'Επιτροπὴ Κρίσεως.

⁂ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σας ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΦΟΓΙΑΝΝΗ. Εὐχαριστοῦμε.

⁂ Πήραμε καὶ παραπέμψαμε στὴν 'Επιτροπὴ Κρίσεως τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Πολυτίμης Πολυχρονάκου (ὄχι δὲν χρειάζονται χρήματα γιὰ τὴ δημοσίευση τῶν συνεργασιῶν), Σωτηρίου Π. Τουφίδη, Νίκου Γιαννούλη, Κ. Τέμπου. (Τὰ σκίτσα σου ὅπως εἶναι σχεδιασμένα δὲν γίνονται κλισσέ), Θωμᾶ Νικ. Γογάλη, Φραγκίσκου Κυπραίου, Κων. Ψωμανδρουλάκη.

⁂ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Σωτηρίου Π. Τουφίδη, Γρηγορίου Τσιλιμάγκου, Νίκου Γ. Βανδώρου, Χαριλάου Τζιόκα (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ τόσο καλά του λόγια), Φραγκίσκου Κυπραίου.

⁂ Γράψαμε συνδρομητὲς τούς: Εὐάγγ. Κατσάναν, τὸν 'Ιωάννην Χριστοδουλάκην (διὰ τοῦ 'Αλέκου Χατζηεμμανουήλ), Μαρία Νιμφαράτου (διὰ τοῦ κ. Δ. Τρουλοῦ διευθυντοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Κεραμιῶν, τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦμε διὰ τὸ ἐνδιαφέρον του), Παναγ. 'Εμμ. 'Αναστασάκη, Εὐρυδίκη 'Ηλ. Τζαμτζῆ. (Τὴν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ τόσο καλά της λόγια), 'Αθ. Νικολόπουλο (διὰ τοῦ φίλου μας Παν. Γιαννιτσοπούλου), τὸν 'Αλέκο Παπα... (διὰ τοῦ φίλου μας Π. Α. Γερόπαπα, τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦμε θερμά), Γιῶργο Ψυρίδη (διὰ τοῦ φίλου μας Δημήτρη Τσιγκάλου). Νικ. Π. Κυριακάκην, Γιῶργο Π. Γεωργοῦλο, Γεώργιον Κ. Ρομπάκην, "Ελλην 'Ηλ. Μαρκάκη (διὰ τῆς Βούλας Μαρκάκη).

⁂ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΔΗΜ. ΤΣΙΟΠΕΛΑΚΟ. 'Αλλὰ τί νὰ κάνουμε μὲ τὸ πρακτορεῖο; Λόγω τῆς ἐλλείψεως τοῦ χαρτιοῦ περιωρίσαμε τὰ φύλλα ποὺ τοῦ δίνουμε.

⁂ Μᾶς γράφεις ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ: «Βρίσκουμαι στὴν παιδόπολη «Καλὴ Παναγιὰ» καὶ περνῶ πολὺ καλά. Ἡ παιδόπολή μας βρίσκεται 5 — 6 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴ Βέρροια πάνω στὸ βουνό. Στὴ μέση τῆς παιδοπόλεώς μας εἶναι τὸ μοναστῆρι τῆς «Καλῆς Παναγιᾶς», ὅπου εἶχε κλεισθῆ ὁ Καρατάσος καὶ ἔκανε σκληρὴ μάχη μὲ τοὺς Τούρκους». Μᾶς γράφεις ἀκόμα καὶ λόγια εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴ «Μεγάλη Μαννούλα», τὴ Βασίλισσα. Πραγματικὰ σ' αὐτὴ ὀφείλετε ὅλα τὰ παιδιὰ τῶν παιδοπόλεών σας τὴ σωτηρία σας ἀπὸ τὰ χέρια τῶν συμμοριτῶν. Τὶς σπαζοκεφαλιές σου τὶς πήραμε.

⁂ Εὐχαριστοῦμε πολὺ κυρία ΕΙΡΗΝΗ ΕΥΘΥΜΙΑΔΟΥ.

⁂ Πολὺ καλὰ ΙΩΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Θὰ φροντίσουμε καὶ θὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρως. Πήραμε καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

⁂ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ ἀγαπητοὶ καὶ καλοί μας φίλοι ΑΛΕΚΟ καὶ ΓΟΥΛΗ.

⁂ Πήραμε τὶς διευθύνσεις ΣΩΤΗΡΗ ΚΩΤΟΥΛΑ. Εὐχαριστοῦμε.

⁂ Σὲ δεχόμαστε μὲ χαρὰ ΝΙΚΟ ΛΑΜΠΡΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ. Σ' εὐχαριστοῦμε.

⁂ "Εδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημά σου ΓΕΩΡΓΙΕ ΜΠΙΘΑ (Κρέσταινα). Θὰ πρέπει ὅμως νὰ σοῦ ἔχουν ἔλθει

ΣΩΤΗΡΗ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ. "Οχι δὲν μπορεῖτε. Μὲ 60 λέξεις θὰ πληρώσετε περισσότερο. Χωρίστε τις σὲ 30 καὶ 30 λέξεις. Θὰ σοῦ στείλουμε τὰ φύλλα.

⁂ Σοῦ ἀπαντῶ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ. "Εκαμες πολὺ καλὰ νὰ δείχνης τὸν τόμο σου. Φρόντισε μόνο νὰ μὴ στὸν χαλάσουν. Περιμένουμε τὴ συνδρομὴ τοῦ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΡΟΔΙΤΗ. Διορθώνουμε τὴ διεύθυνση τοῦ ΣΤΑΦΥΛΑΚΗ. Πεννομαχία σημαίνει: Μάχη ποὺ γίνεται μὲ τὶς πέννες. Δηλαδὴ μὲ ἀγγελίες. Τὸ «'Εσὺ καὶ οἱ ἄλλοι» σημαίνει τὴ θέση ποὺ ἔχεις ἐσὺ στὴν κοινωνία ἀπέναντι τῶν ἄλλων. Δηλαδὴ πῶς πρέπει νὰ εἶσαι ἐσὺ — κάθε ἄνθρωπος δηλαδὴ — ἀπέναντι τῶν ἄλλων.

⁂ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας ΑΝΤΩΝΙΕ ΠΑΤΕΛΗ (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια. Καὶ βέβαια ἡ «Παιδόπολη» βρίσκεται σήμερα σὲ κάθε ἑλληνικὸ σπίτι), ΑΓΓΕΛΑΚΑ ΠΑΡ. ΚΑΤΣΟΥΡΗ, ΣΠ. ΠΡΟΒΑΤΑ.

⁂ Θὰ πρέπει νὰ ἔχης πάρει ΠΑΝ. Ζ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΣΟ τὰ φύλλα σου.

⁂ Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας ΦΑΒΙΟΛΑΣ καὶ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΙΑΚΙΔΗ.

⁂ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ Δ. ΚΑΝΤΑ διὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά σου.

⁂ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς Γεώργιον Θ. 'Αντωνόπουλο, Γιῶργο Γεωργιάδη, Στυλιανὸ Ψαράκη, Μαρία Χριστοφῆ καὶ Ζηνοβία Ζωρντοῦ, Μιλτιάδην Λαλαγόν, Παῦλον Θεοδωρίδην, Γεώργιον Καμμᾶ (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα του).

'Απαντήσαμε σ' ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ πήραμε μέχρι τῆς 11 τρέχοντος.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

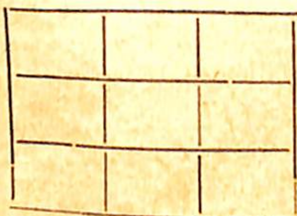
Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΟ ΛΑΔΙ

Κάποιος πῆγε στὸ μπακάλικο ν' ἀγοράσῃ τρεῖς ὀκάδες λάδι. Ὁ μπακάλης ὅμως εἶχε δυὸ δοχεῖα, ἕνα τῶν 9 ὀκάδων καὶ ἕνα τῶν 4. Πῶς ὁ μπακάλης θὰ μετρήσῃ μὲ τὰ δοχεῖα ποὺ ἔχει τὶς τρεῖς ὀκάδες;

Σωκρ. Σταυράκης
Μαθητὴς Νυκτερινῶν Σχολῶν
ὁ «Προμηθεὺς»

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Οἱ ἀριθμοί: 3, 7, 10, 12, 14, 16, 18, 19, 21 νὰ τοποθετηθοῦν στὸ παραπάνω τετράγωνο μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα, ἄθροισμα 40:

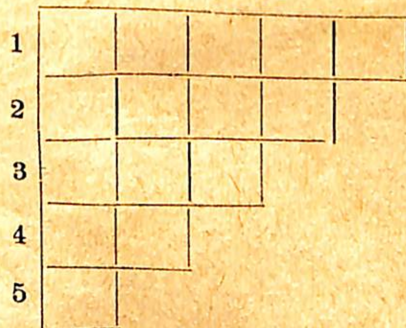
Βασ. Ἀξιώτης, Μυτιλήνη

3) ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ

Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ παρακάτω συλλαβὲς ὥστε ν' ἀποτελέσουν τὰ ὀνόματα πέντε μεγάλων πόλεων τῆς Ἑλλάδας:
ΘΕΣ — ΛΗ — ΧΑ — ΤΡΙ — Α — ΣΑ — ΜΥ — ΛΙΣ — ΔΡΟΥ — ΛΙΣ — ΚΗ — ΤΙ ΛΕ — ΠΟ — ΝΗ — ΛΟ — ΝΙΑ — ΞΑΝ — ΝΙ — ΠΟ.

Βεσ. Ἀξιώτης, Μυτιλήνη

4) ΤΡΙΓΩΝΟ

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Ὁδηγεῖ τὰ πλοῖα. 2) Τὸ Ἅγιο Ὄρος. 3) Ἀρχαῖος λαὸς ποὺ ἀπ' αὐτὸν κατάγονται οἱ σημερινοὶ Ρῶσσοι. 4) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. 5) Σύμφωνο.

Δημ. Παλιούρας, Ἀγριὰ Βόλου

5) ΑΙΝΙΓΜΑ

Τὰ μεγάλα μου φτερὰ
στὸν ἀέρα ὅλο ἀνοίγω
ἀλλὰ οὔτε μιὰ φορὰ
δὲν κατώρθωσα νὰ φύγω.

Νικ. Θεοφρ. Χατζηγεώργης
Μυτιλήνη

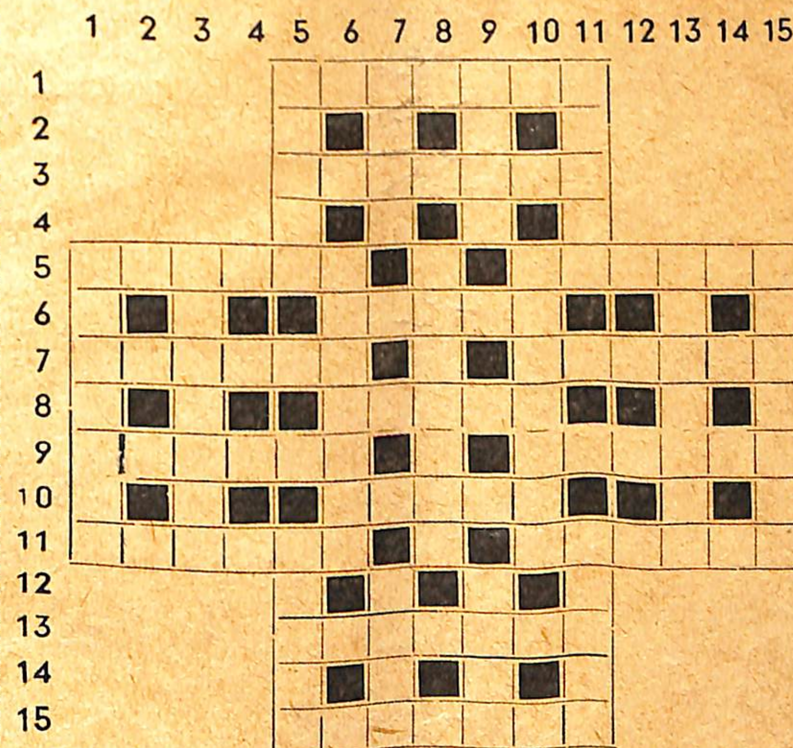
6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ἀντικαταστήστε τὶς παῦλες μὲ φωνήεντα καὶ τὶς τελεῖες μὲ σύμφωνα ὥστε νὰ σχηματισθοῦν 11 λέξεις μὲ τὴν παρακάτω σημασία. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστὴ τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε, θὰ σχηματίζουν μιὰ ἡρωϊκὴ Σπαρτιατικὴ φράση.

1) — . — — . = Προφήτης.
2) . — . — = Αὐτὴ τὴ στιγμή.
3) — . . — . = Βρίσκεται στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας.
4) . — . . — . = Μέρος τοῦ ναοῦ.
5) — . — = Κάθε λαὸς ἔχει τὰ δικά του.
6 — . . — . = Δοξασμένη χώρα.
7) . — . . — . = Βρίσκεται στὶς καρδιὲς τῶν Χριστιανῶν.
8) — . — . — — = Νησὶ τοῦ Αἰγαίου.
9) . — — . — . — — . = = Περίφημος μάντις τῆς ἀρχαιότητας.
10) — . — . — = Τόπος ποὺ δὲν παράγει τίποτα.
11). — — . — = Ρίχνεται μὲ τὸ τόξο.

Νικόλαος Κουκάκης
(Παιδόπολη Μυτιλήνης)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ 32ο

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Μεγάλος ἕλληνας ποιητής. 3) Ἡμέρα τῆς ἑβδομάδας. 5) Πόλη τῆς Πελοποννήσου. — Προηγεῖται τῆς ταφῆς. 6) Τέτοια πουλιὰ εἶναι τὰ καναρίνια. 7) Τὰ σπουδάζουν στὸ Πανεπιστήμιο. — Πιάνει πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ταξιδεύουν. 8ἧ Δημιουργοῦνται μὲ τὸ μυαλό. 9) Ἑλληνικὸ πέλαγος. — Ἀπότομος, βάναυσος. 10) Ἤρεμοι, πράοι. 11) Μοιάζει καταπληκτικά. — Αὐτὴ τὴ στιγμή. 13) Τὴν σκότωσε ὁ Ἡρακλῆς. 15) Σώζουν.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας. 3) Ἱερὸς χῶρος. 5) Εἶναι πολὺ σκληρή. — Μουσικὸ ὄργανο. 6) Ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ. 7) Εἶναι τὰ γεύματα τῶν φτωχῶν. — Ἀρχαῖος θεός. 8) Μεγάλη νῆσος τῆς Μεσογείου. 9) Γυναικεῖο ὑποκοριστικὸ ὄνομα. — Τὸ στρώνουμε. 10) Κάνουν κρύο τὸ νερό. 11) Ἐπιμήκης πλάκα. — Ἀπαραίτητη γιὰ τὸ ποδόσφαιρο. 13) Ἕνα τέτοιο γεγονός, τὸ ἑορτάζουμε. 15) Ἡ ἀναχώρηση τῶν πλοίων.

7) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε μᾶς δίνουν τὸ ὄνομα ἥρωα τοῦ 21.

1) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 2) Πρόσωπο τῆς Π. Διαθήκης. 3) Ἐφύλαγε τὴν εἴσοδο τοῦ Ἅδη. 4) Προφήτης. 5) Κακόμοιρος. 6) Ποταμὸς τῆς Ἑλλάδας. 7) Θηρίο. 8) Γελοιογραφία. Κράτους. 9) Ἑλληνικὸ βουνό.

Δημ. Παλιούρας, Ἀγριὰ Βόλου

●

ΛΥΣΕΙΣ 31ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΟΙ 9 ΠΟΛΕΙΣ

ΛΑΡΙΣΣΑ — ΤΡΙΚΚΑΛΑ — ΦΑΡΣΑΛΑ — ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ — ΤΥΡΝΑΒΟΣ — ΑΓΡΙΝΙΟΝ — ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ — ΒΟΛΟΣ — ΚΑΡΔΙΤΣΑ.

2) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	Α	Ν	Α	Γ	Λ	Υ	Φ	Ο	Ι
2	Μ	Α	Ν	Τ	Ι	Ν	Ε	Ι	Α
3	Α	Κ	Α	Ν	Θ	Ω	Δ	Η	Σ
4	Ω	Κ	Ε	Α	Ν	Ε	Ι	Ο	Ν
5	Κ	Ω	Σ	Τ	Α	Ν	Τ	Ζ	Α
6	Μ	Α	·Ι·	Ν	Τ	Α	Ν	Ο	Σ
7	Α	Ε	Ρ	Ο	Π	Λ	Α	Ν	Ο
8	Γ	Ε	Ρ	Μ	Α	Ν	Ι	Α	Ν

3) ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Λ—έσβος, 2) Ἄ—θως, 3) Ρ—ώμη, 4) Ἴ—δη, 5) Σ—κύρος, 6) Ἀ—λιάκμων. Ἡ πόλη τῆς Θεσσαλίας εἶναι: ΛΑΡΙΣΑ.

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΣΟΛ — ΩΝ = ΣΟΛΩΝ.

5) ΑΙΝΙΓΜΑ

ΑΥΛΟΣ — ΑΥΛΗ.

6) ΣΚΑΛΑ

Α Λ Σ
Α Ρ Η Σ
Α Λ Σ Ο Σ
Α Ο Ι Δ Ο Σ
Α Ν Ο Ι Ξ Ι Σ
Α Ν Α Λ Υ Σ Ι Σ

7) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ — σὸλ — αἷμα — Σιὰμ — ἴλη — ἅρμα — Αἴας — Λάσσα.

8) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΙΟΣ — ΙΟΝ.

9) ΑΙΝΙΓΜΑ

ΣΚΥΡΟΣ — ΚΥΡΟΣ.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 31

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΣΠΙΤΙ. 2) ΑΡΑΔΑ 3) ΑΣΟ — ΙΣ — ΠΙ. 4) ΩΡΙΜΟΣ — ΣΑΝΑ. 5) ΑΧ — ΑΑΡ — ΠΟΘΩ. 6) ΩΡΑ — ΣΑΓΗΝΗ — ΜΜ. 7) ΡΟΥΣ — ΣΑΝ — ΣΙΩΝ. 8) ΟΙ — ΟΣΙΡΙΣ — ΑΡΑ. 9) ΟΒΙΣ — ΟΤΙ — ΟΣ. 10) ΜΥΙΑ — ΑΝΟΔΟΣ. 11) ΣΕ — ΟΛ — ΡΙΣ. 12) ΤΕΡΑΣ. 13) ΣΑΣΩΝ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΑΩΡΟΣ. 2) ΩΧΡΟΙ. 3) ΑΡ — ΑΥ — ΟΥΣ. 4) ΟΣΙΑ — ΣΟΒΙΕΤ. 5) ΟΜΑΣ — ΣΙΑ — ΕΣ. 6) ΠΑ — ΟΡΑΣΙΣ — ΟΡΑ. 7) ΙΡΙΣ — ΓΑΡ — ΑΛΑΣ. 8) ΤΑΣ — ΠΗΝΙΟΝ — ΣΩ. 9) ΙΔ — ΣΟΝ — ΣΤΟΡ. 10) ΑΠΑΘΗΣ — ΙΔΙΑ. 11) ΙΝΩ — ΙΑ — ΟΣ. 12) ΜΩΡΟΣ. 13) ΑΜΝΑΣ.

Ὁ Ἀητός τοῦ Βάλτου

175) Ὅταν ὁ Καπετὰν Ἄγρας εἶδε τὰ δυὸ βουλγάρικα μονόξυλα σηκώθηκε ὀρθός.

— Καλῶς ἦρθες, βοεβόδα Ζλατάν, εἶπε ζωηρά. Ἕνα νεανικὸ κι' ἀνοιχτόκαρδο χαμόγελο φώτισε τὸ πρόσωπό του. Ἦρθες βλέπω ὁπλισμένος! Γιὰ μάχη κόπιασες ἢ γιὰ κουβέντα εἰρηνική;

Ὁ Ζλατὰν σηκώθηκε ἀντίκρυ στὸν Ἄγρα προσέχοντας νὰ μὴν ἀναποδογυριστῆ τὸ μονόξυλο. Ἀποκρίθηκε ἑλληνικὰ μὲ βαρειὰ προφορα καὶ τονίζοντας τὶς λέξεις:

— Γιὰ συνεννόηση ἦρθα, Καπετὰν Ἄγρα. Μὰ τὸ τουφέκι τόχουμε σύντροφο ἐμεῖς οἱ πολεμιστές.

176) Ὁ Ἄγρας εἶπε στοὺς πλαβαδόρους του νὰ πλευρίσουν τὴ βουλγάρικη πλάβα.

— Ἔμπα μέσα, βοεβόδα, εἶπε τοῦ Ζλατάν, καὶ τὰ παιδιά μου ἂς μποῦν στὴν πλάβα μὲ τὰ δικά σου παιδιά. Αὐτὰ ποὺ ἔχω νὰ σοῦ πῶ θὰ τ' ἀκούσουμε μόνο οἱ δυό μας. Καὶ βλέποντας τὸ Ζλατὰν νὰ διστάζη:

— Πάρε καὶ τὸ τουφέκι σου ἀφοῦ δὲν τ' ἀποχωρίζεσαι τοῦ εἶπε γελώντας. Ἐγὼ δὲν ἔχω μαζί μου οὔτε σουγιά.

Ὁ Ζλατὰν μπῆκε τότε μ' ὅλο του τὸν ὁπλισμὸ στὴν πλάβα τοῦ Ἄγρα. Ὁ Ἄγρας πῆρε τότε ἕνα πλατσὶ κι' ἔσπρωξε τὴν πλάβα στὴ νερομανα μακριὰ ἀπ' τοὺς ἄλλους.

177) Πίσω ἔμειναν στὴν ἴδια πλάβα, οἱ Ἕλληνες κι' οἱ Βούλγαροι ποὺ στραβοκοιτάζονταν. Λόγια μεταξύ τους δὲν ἄλλαξαν πολλά. Καμμιὰ συμπάθεια δὲν τοὺς ἕνωνε. Μὲ δυσπιστία παραμόνευε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Ἕλληνες καὶ Βούλγαροι παρακολουθοῦσαν τοὺς ἀρχηγοὺς ποὺ μιλοῦσαν, ἕτοιμοι στὸ πρῶτο σημάδι τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου, ν' ἀλληλοσφαγοῦν καὶ νὰ ματοκυλίσουν τὸ Βάλτο.

Καὶ τόσο ἦταν ἀπασχολημένοι στὴ μυστικὴ διαμάχη τους ποὺ κανένας δὲν πρόσεξε πὼς πίσω ἀπὸ ἕνα πράσινο φύλλωμα καλαμιῶν παραμόνευαν δυὸ μεγάλα μαῦρα ἀμυγδαλωτὰ μάτια ποὺ βρίσκονταν σ' ἕνα χλωμὸ παιδικὸ μουτράκι.

178) Τὰ ἀνήσυχα ἐκεῖνα παιδικὰ μάτια κοίταζαν μὲ τὴν ἴδια δυσπιστία πότε τοὺς δυὸ ἀρχηγοὺς στὸ μονόξυλο τοῦ Ἄγρα καὶ πότε τοὺς πλαβαδόρους στὴ βουλγάρικη πλάβα. Καὶ παρακολουθοῦσαν τὰ λόγια τους, τὶς κινήσεις τους, τὶς ματιές τους.

Ὅταν τέλειωσε ἡ κρυφοκουβέντα τῶν ἀρχηγῶν, ὁ Ἄγρας πῆρε πάλι τὸ πλατσὶ κι' ἔκαμε νόημα στοὺς ἀνθρώπους του.

Τότε μπῆκε ὁ καθένας στὸ δικό του μονόξυλο. Οἱ βίγλες βγῆκαν ἀπ' τοὺς κρυψῶνες τους καὶ συνώδεψαν τοὺς Βουλγάρους ὡς τὴν ἀκρολιμνιά. Ὁ Ἄγρας τράβηξε γιὰ τὴν Κούγκα. Τὸ ὕφος του ἔδειχνε μιὰ βαθειὰ εὐχαρίστηση.

179) Ὅταν ἄδειασε ἡ νερομάνα ἕνα μικρὸ μονόξυλο βγῆκε πίσω ἀπὸ τὶς πυκνὲς καλαμιὲς κι' ἀκολούθησε ἀργὰ σὰ σαύρα ἀνάμεσα ἀπ' τὶς χλωρὲς φυτεῖες τὶς βουλγάρικες πλάβες ποὺ ἔφευγαν.

Πλαβαδόρος σ' ἐκεῖνο τὸ μονόξυλο ἦταν ἡ Ράϊκα.

Τὸ σουσούρισμα τοῦ πλατσιοῦ ἦταν τόσο ἀνάλαφρο σὰ νὰ μὴν περνοῦσε παρὰ ὁ ἄνεμος ἀπ' τὰ ραγάζια, τοὺς βάτους καὶ τὰ πυκνὰ νερονούφαρα.

Κι' ἀκολούθησε τὸ κορίτσι τοὺς Βούλγαρους κι' ὅταν τοὺς ἄφησαν οἱ φιλικὲς ἑλληνικὲς βίγλες. Ὥσπου τοὺς εἶδε νὰ στρίβουν κατὰ τὸ Ζερβοχώρι.

180) Τότε ἔστριψε κι' ἄραξε σὲ μιὰ μυστικὴ σκάλα.

Πήδηξε ἀπ' τὴν πλάβα κι' ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη σὰν τὸ τσακάλι. Ὕστερα χώθηκε μέσα στὶς καλαμιὲς τῆς ἀκρολιμνιᾶς καὶ περίμενε.

Ἄξαφνα ἀκούστηκαν ἀκροπατήματα. Τὰ καλάμια χωρίστηκαν καὶ βγῆκε ἀπὸ μέσα ἕνα μεγάλο ἀγόρι ποὺ κάθησε πλάγι στὸ κοριτσάκι.

— Ἄργησες τοῦ εἶπε, τὸν βρῆκες τουλάχιστο;

— Τὸν βρῆκα, Βασίλη, εἶπε ἡ Ράϊκα. Καὶ τὸν ἀκολούθησα ὡς ἐδῶ στὴν Κούγκα.

— Στὴν Κούγκα; Τί δουλειὰ εἶχε ὁ Ζλατὰν στὴν Κούγκα, ρώτησε ἀνήσυχος ὁ Βασίλης.

(Συνεχίζεται)